

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

від 14 грудня 2023 року

Миколаїв

№ 3

Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2024 рік

Дев'ятнадцята позачергова сесія восьмого скликання

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», на підставі Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки, схваленого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 586, з урахуванням Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695, розпорядження начальника Миколаївської обласної військової адміністрації від 29 листопада 2023 року № 520-р «Про схвалення проекту Програми економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2024 рік», обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2024 рік (далі - Програма), що додається.
2. Це рішення набирає чинності з 01 січня 2024 року.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійні комісії обласної ради.

Перший заступник
голови обласної ради

Антон ТАБУНЩИК

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення обласної ради
14 грудня 2023 року № 3

**ПРОГРАМА
ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2024 РІК**

ВСТУП

Програму економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2024 рік розроблено Миколаївською обласною військовою адміністрацією відповідно до Законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 06 листопада 2023 року № 734/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 08 листопада 2023 року № 3429-IX, Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій», постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєктів Бюджетної декларації та державного бюджету», з урахуванням завдань таких документів державного планування:

Цілі сталого розвитку України до 2030 року, визначені Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019;

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695;

Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки, схвалений постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 586;

Стратегія розвитку Миколаївської області на період до 2027 року включно, затверджена рішенням Миколаївської обласної ради від 23 грудня 2020 року № 2.

Програма базується на аналізі основних показників і тенденцій соціально-економічного розвитку області у 2023 році та визначає мету і основні завдання розвитку галузей (сфер діяльності) регіону, що відповідають стратегічним напрямкам розвитку і заходам обласних цільових та комплексних програм. Виконання Програми передбачає координацію спільних дій місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади у співпраці з представниками бізнесу, науки та громадських об'єднань, спрямованих на втілення державної регіональної політики розвитку Миколаївської області для досягнення визначених цілей та завдань.

Основним інструментом реалізації завдань Програми є виконання заходів обласних цільових та комплексних програм, розробка, затвердження і внесення змін до яких здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України та з урахуванням Порядку розроблення та моніторингу виконання обласних цільових та комплексних програм, затвердженого розпорядженням голови облдержадміністрації від 13 серпня 2021 року № 433-р.

Розділ 1. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ

Структура економіки.

Ключову роль у структурі багатогалузевої економіки Миколаївської області мають сільське господарство та промисловість. На загальні тенденції формування валового регіонального продукту (далі – ВРП) області також впливають результати капітальних інвестицій, експорту товарів і послуг та роздрібної торгівлі.

Згідно з попередніми даними 2021 року у Миколаївській області було зафіксовано найбільше зростання індексу фізичного обсягу ВРП у розмірі 112,8 % (остаточні дані за цим показником повинні були бути у III декаді березня 2023 року). Індекс фізичного обсягу валового внутрішнього продукту (ВВП) України становив 103,4 %.

За видами економічної діяльності найвище його значення зафіксовано у сільському, лісовому та рибному господарстві - 142,9 %, найнижче - у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря - 97,3 %.

У лютому 2022 року почалося повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну. З 24 лютого 2022 року в Україні введено воєнний стан, який триває до цього часу. Військові дії спричинили руйнівний вплив на життя людей та масове порушення ланцюгів економічної діяльності, руйнування інфраструктури, що зі свого боку призводить до значних економічних втрат. Немає жодної галузі як в країні, так і в області, яка б прямо або опосередковано не зазнала втрат від російської агресії.

Відсутність повної поточної статистичної інформації та додаткові джерела невизначеності – тривалість та наслідки бойових дій – фактично унеможливили процес прогнозування у традиційній до війни формі та розрізі показників.

Так, згідно з останніми даними Головного управління статистики у Миколаївській області 2022 року досягнуто таких результатів за основними показниками економічного і соціального розвитку регіону відносно відповідного періоду попереднього року:

індекс промислової продукції у відсотках відносно попереднього року – 50,7 % (2021 рік – 99,3 %);

обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) – 72940,3 млн грн (2021 рік – 83680,5 млн грн);

індекс сільськогосподарської продукції у відсотках відносно попереднього року - 56,2 % (2021 рік – 147,0 %);

оборот роздрібної торгівлі – 26470,9 млн грн (2021 рік – 32688,6 млн грн);

індекс фізичного обсягу обороту роздрібно́ї торгівлі (при порівнюванні цін) у відсотках відносно попереднього року - 65,5 % (2021 рік – 112,6 %);

по капітальних інвестиціях статистичні дані відсутні;

експорт товарів і послуг – 1812,5 млн дол. США (2021 рік – 4014,3 млн дол. США);

темп зростання (зниження) експорту товарів у відсотках відносно попереднього року - 47,5 % (2021 рік – 153,7%);

темп зростання (зниження) експорту послуг у відсотках відносно попереднього року - 30,4 % (2021 рік – 160,3%);

імпорт товарів і послуг – 753,6 млн дол. США (2021 рік – 1225,1 млн дол. США);

темп зростання (зниження) імпорту товарів у відсотках відносно попереднього року - 61,7 % (2021 рік – 151,4%);

темп зростання (зниження) імпорту послуг у відсотках відносно попереднього року - 65,4 % (2021 рік – 158,5%).

Враховуючи воєнні дії на території Миколаївської області, зміни поточної військової, соціально-економічної ситуації та сценарних умов функціонування економіки з урахуванням внутрішніх і зовнішніх ризиків, всі показники є попередньо-орієнтовними, сформовані за наявними даними та можуть бути скориговані з урахуванням надходжень нових даних від респондентів.

Промисловий комплекс

Промисловість - потужний сектор економіки області. У структурі промислового виробництва найбільш вагомий вплив мають такі галузі: харчова промисловість, енергетика, металургія, машинобудування.

У довоєнні часи на промислових підприємствах працювало майже 14 % зайнятого в економіці області населення та забезпечувалось понад 30 % податкових надходжень в цілому по області.

Повномасштабний напад Російської Федерації спричинив різке зниження економічної активності як в області, так і в Україні в цілому.

З початку військових дій виробництво промислової продукції скоротилось на 49,3% проти рівня 2021 року, у переробній промисловості - на 72,4 %.

Миколаївська область зазнала вторгнення, тут точились активні бойові дії, східні громади тривалий час знаходились в окупації, а частина території досі окупована. Через близькість лінії фронту противник має можливість застосування балістичного озброєння. У зв'язку з цим ризики ведення бізнесу в області є вищими, ніж в середньому по країні. Частина підприємств релокувала свої потужності у більш безпечні регіони. Так 342 підприємства (юридичні особи) змінили місцезнаходження та перереєстровані на територіях інших областей, 165 підприємств зовсім припинили господарську діяльність. Ті, що залишились, значно скоротили обсяги виробництва. Має місце значний відтік кваліфікованої робочої сили.

2022 року питома вага Миколаївської області в обсязі реалізованої промислової продукції України становила 2,6 %.

Підприємства області забезпечили 22 % загальнодержавного обсягу реалізованої промислової продукції у виробництві дорогоцінних та інших кольорових металів; 14,8 % – дубленні шкіри і оздобленні шкіри, виробництві дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів, вичинці та фарбуванні хутра; 13,6 % – ремонті і технічному обслуговуванні суден і човнів; 9,6 % – будівництві суден і човнів; 8,4 % – виробництві машин і устаткування загального призначення; 7,5 % – виробництві, передачі та розподіленні електроенергії; 5,7 % – виробництві молочних продуктів; 4,3 % – ремонті і технічному обслуговуванні машин і устаткування промислового призначення; 3,6 % – виробництві напоїв.

У січні – грудні 2022 року реалізовано промислової продукції на 72,9 млрд грн (2021 року – 83,7 млрд грн). У загальному обсязі реалізації вагомі частки припадали на постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (71,2 %), виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (14,4 %), металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування (6,5 %).

Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – найвпливовіша галузь промисловості області у 2022 році. Підприємствами вироблено 20,1 млрд кВт*год електроенергії, що складає 18,6 % загальнодержавного обсягу виробництва.

На індекс промислової продукції негативно вплинуло скорочення обсягів виробництва у машинобудівній галузі, зокрема ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект», ТОВ «Миколаївський суднобудівний завод «Океан» тощо.

Миколаївський морський торговельний порт – другий в Україні по перевалці вантажів із показником до 40 млн тонн на рік, майже половину із яких становили зернові. З початку війни робота порту фактично заблокована, інфраструктура зазнала суттєвої руйнації. Через це економіка області несе значні втрати – не тільки від простою потужностей самого об'єкта, а й від втрати заробітку підприємствами області, значну долю собівартості продукції яких тепер займає ускладнена логістика.

Агропромисловий комплекс

Аграрний сектор економіки Миколаївської області - це цілісний комплекс, пов'язаний з природними умовами, ресурсами, технічними можливостями, кваліфікованими спеціалістами, провідними галузями якого є рослинництво, тваринництво та їх переробка. Пріоритетними напрямками розвитку агропромислового комплексу є виробництво якісної, безпечної конкурентоспроможної продукції як для внутрішнього споживання, так і для формування експортного потенціалу.

Земельний фонд області становить понад 2,0 млн га земель сільськогосподарського призначення або 5,0% загальної площі сільгоспугідь України, у тому числі ріллі – 1,7 млн га.

За особливостями природних умов Миколаївська область розташована у зоні недостатнього зволоження і є територією ризикованого землеробства.

Одним із напрямів нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції є штучне зрошення сільгоспугідь.

Зрошувані землі Миколаївської області займають 190,3 тис га, що становить 10 % у загальній площі сільськогосподарських угідь. У довоєнний період щорічно поливалися землі в межах 33,0 тис га.

Наслідки війни суттєво вплинули на водогосподарські організації, які здійснюють подачу води для поливу сільськогосподарських культур.

Так 2022 року поливні площі скоротилися до 2,9 тис га.

2023 року вдалося забезпечити полив на площі 16,0 тис га з дотриманням нормативних показників води для питних потреб та зрошення.

Ураховуючи кліматичні зміни, зокрема глобальне потепління клімату та посухи, отримання гарантованих врожаїв в зоні Півдня України неможливе без відновлення зрошення земель у продовольчому та ресурсному забезпеченні області.

Не менш важливим фактором, що впливає на збільшення виробництва сільськогосподарської продукції, є якісний склад ґрунту. За результатами агрохімічних обстежень протягом останніх років спостерігається поступова деградація земель.

Зупинити процес деградації ґрунтів можна, застосувавши на практиці екологічні та економічні обґрунтування енерго- та ресурсозберігаючих технологій відтворення родючості ґрунтів і ведення землеробства, а також їх адаптованості до соціально-економічних і ґрунтово-кліматичних умов господарств.

Замінованість сільськогосподарських земель є актуальною проблемою в агропромисловому комплексі Миколаївщини.

На території області обліковується 1700 тис га ріллі, з яких у довоєнний період посівні площі становили в межах 1550 тис га, 2022 року – 1207 тис га (78% відносно 2021 року), 2023 року – 1300 тис га (84% відносно 2021 року та 107,7% - 2022 року).

В регіоні існує потреба в обстеженні та очищенні від вибухонебезпечних предметів 288 тис. га земель сільськогосподарського призначення, на сьогодні вже обстежено 105,5 тис га, при першочерговому плані 85,0 тис га (124,1%) і ця робота триває.

З обстеженої площі потребували розмінування 17,4 тис га, з яких 10,2 тис га розміновано.

Зменшення посівних площ також спричинило зміну структури посівних площ:

зернова група зменшилась на 13,2% та становить 612,0 тис га, 2022 року становила 705,0 тис га;

технічна група збільшилась на 23,0% та становить 583 тис га, 2022 року становила 472 тис га;

овочеві культури збільшились на 45,7% та становлять 13,7 тис га, 2022 року становили 9,4 тис га.

На сьогодні згідно з інформацією 73 сільськогосподарських товаровиробників, які змогли здійснити обстеження своїх господарств, кількість

викраденої, знищеної, пошкодженої сільськогосподарської техніки та обладнання становить 1332 одиниці.

Збитки від пошкодження та втрати майна орієнтовно складають 5,5 млрд гривень.

Найбільше руйнувань на території області зазнали:

група компаній «Agrofusion» - зруйновано два найсучасніших заводи з переробки томатів;

ТДВ «Баштанський сирзавод» - займається виробництвом молочних продуктів, який перемістив виробничі потужності за межі Миколаївської області;

елеваторні потужності: ТОВ СП «НІБУЛОН», ТОВ «МОРСЬКИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ПОРТ НІКА-ТЕРА», Група Компаній «Прометей», Морський перевантажувальний термінал «ЕВЕРІ», ПрАТ «ЗАСІЛЬСЬКЕ ХЛІБОПРИЙМАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО».

Рослинництво є стратегічною галуззю агропромислового комплексу області, що визначає обсяги, пропозиції та вартість основних видів продовольства для населення, зокрема продуктів переробки зерна і продукції тваринництва, формує істотну частку доходів сільськогосподарських виробників, визначає стан і тенденції розвитку сільських територій. Виробництво продукції рослинництва є базою та джерелом сталого розвитку більшості галузей агропромислового комплексу та є основою аграрного експорту.

Станом на 01 вересня 2023 року аграріями області намолочено 1,9 млн тонн зернових та зернобобових культур (на 11,4% більше, ніж на відповідну дату 2022 року), соняшнику -14,6 тис. тонн (на 22,1% менше), накопано 156,0 тис. тонн картоплі (на 8,2% менше), зібрано 93,7 тис. тонн овочевих культур (на 21,5% більше) та 9,7 тис. тонн плодів та ягід (на 3,3% менше).

Тваринництво – невід’ємна, споріднена з рослинництвом галузь, яка є джерелом забезпечення населення такими важливими харчовими продуктами, як м’ясо, молоко, яйця, дає сировину для промисловості та забезпечує можливість експорту.

Основними напрямками галузі є скотарство, свинарство, птахівництво, бджільництво і вівчарство.

У галузі тваринництва спостерігається тенденція до позитивної динаміки щодо збільшення чисельності поголів’я свиней, овець (кіз) та птиці в усіх категоріях господарств, незначне зменшення поголів’я худоби пов’язане з війною.

Рибництво. Протягом останніх років водоюми Миколаївської області зазнали дуже великого антропогенного навантаження. Значно зменшилась рибопродуктивність Дніпровсько-Бузької гирлової системи (Дніпровсько-Бузький, Бузький лимани та пониззя річок Дніпро і Південний Буг). Інтенсивне забруднення води призвело до зменшення кормової бази, ареалу нагулу, відтворення різних видів риб та інших водних біоресурсів, скорочення обсягів їх вилову, і, як наслідок, зменшення обсягів випуску основних видів продукції з риби та інших водних біоресурсів.

Сьогодні рівень споживання однією особою риби та рибної продукції досягає лише приблизно 8 кг на рік. При цьому фізіологічно обґрунтована річна потреба в рибі та рибній продукції становить майже 25 кг на одну особу.

У вирішенні продовольчої проблеми важливе значення має подальший розвиток рибного господарства в регіоні.

Суттєвих руйнувань в області зазнала *харчова і переробна промисловість*, яка завжди посідала одне з провідних місць у структурі агропромислового комплексу Миколаївщини.

Наприклад: один із світових лідерів виробництва томатної пасты компанія ІНАГРО, заводи якого зруйновані, поля заміновані, техніка вкрадена, а готова продукція залізницею вивезена на територію Російської Федерації. Зараз компанія відновлює свої виробничі потужності, що знаходяться на звільнених від окупації територіях.

Підприємства переробної та харчової галузі охоплюють майже всі напрями споживчого ринку та забезпечують населення широким асортиментом м'ясної, молочної, борошно-круп'яної, хлібопекарської продукції, кондитерськими виробами, напоями.

З метою відбудови переробної та харчової галузі, забезпечення прискореного розвитку їх окремих підгалузей, зміцнення експортного потенціалу та інтегрування у світовий споживчий ринок, необхідне залучення певної фінансової підтримки, у тому числі інвестиційних коштів.

Капітальні інвестиції та будівельна діяльність

Відновлення України від руйнувань, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України вимагатиме від Миколаївської області активних та зважених дій із залучення як приватних, так і державних інвестицій, залучення міжнародної допомоги, світових фінансових інституцій і корпорацій з метою відновлення економіки шляхом забезпечення її сучасною технікою, обладнанням, послугами та технологіями.

Вже зараз ведеться безперервна робота щодо можливості залучення як приватних/іноземних, так і державних інвестицій, які будуть спрямовані на відновлення житлового фонду, об'єктів інфраструктури, відбудову зруйнованих підприємств, відновлення логістичних потужностей, розвиток та створення будівельних підприємств, що відновлюватимуть ці об'єкти, розвиток альтернативної енергетики тощо.

Міжнародне співробітництво

Миколаївська область – експортно-орієнтований регіон із позитивним сальдо зовнішньої торгівлі. Наразі, через воєнний стан, позитивне сальдо зменшується відносно довоєнного часу.

2022 року експорт товарів становив 1643,3 млн дол. США або 47,5 % проти 2021 року, імпорт – 733,3 млн дол. США або 61,4 %. Позитивне сальдо склало 910 млн дол. США (2021 року – 2263,1 млн дол. США). Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 2,24 (2021 року – 2,9).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами із 129 країн світу.

У січні – липні 2023 року експорт товарів зменшився на 72% відносно довоєнного періоду (2023 рік - експорт товарів 645,5 млн дол. США, імпорт-310,9 млн дол. США; 2021 рік - експорт 2 млрд 278,4 млн дол. США, імпорт-804,1 млн дол. США).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами із 110 країн світу.

Однак дохід експортерів від одиниці товару на сьогодні є значно меншим через зростання собівартості логістики.

З метою сприяння налагодженню контактів із іноземними партнерами Миколаївською обласною військовою адміністрацією здійснюється інформаційна підтримка підприємств регіону, укладаються угоди про партнерство і співробітництво між Миколаївською областю та регіонами інших країн, які мають схожі виробництва та підприємства.

Зменшення показників зовнішньої торгівлі пояснюється призупиненням роботи основних бюджетоутворюючих та експорт орієнтованих підприємств регіону, масовим порушенням ланцюгів економічної діяльності, руйнуванням господарської інфраструктури та відтоком робочої сили в інші області або за кордон через військову агресію Російської Федерації.

У загальній структурі експорту питома вага продуктів рослинного походження становила 75,6 % (у тому числі зернових культур – 68,7 %), жирів та олій тваринного або рослинного походження – 14,6 %, машин, обладнання та механізмів, електротехнічного обладнання – 5,4 %.

Серед імпортованих товарів найбільшу частку мали: продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (19,8 %), машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання (18,7 %), готові харчові продукти (16,9 %), мінеральні продукти (15,2 %), засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби (12,7 %).

Внутрішній ринок

Значну роль у формуванні загального економічного потенціалу області та забезпеченні потреб населення в товарах і послугах відіграють такі складові споживчого ринку, як підприємства торгівлі, ресторанного господарства та ринки.

Протягом 2023 року спостерігалось поступове зростання індексу обороту роздрібною торгівлі до відповідного періоду минулого року.

Військові дії спричинили руйнівний вплив на життя людей та масове порушення ланцюжків економічної діяльності. Багато підприємств призупинили свою роботу або через безпосередню військову загрозу, або через заблокований доступ до ринків збуту чи сировини.

Згідно з останніми статистичними даними оборот роздрібною торгівлі за січень - червень 2023 року проти аналогічного періоду 2022 року збільшився на 17,3 % та становив 18 099,3 млн грн або 117,3 %.

Внаслідок війни на високому рівні знаходиться споживча інфляція. Споживчий попит залишається пригніченим через збільшення рівня безробіття, скорочення реальної заробітної плати та зовнішньої міграції громадян України внаслідок безпекових ризиків.

Так, згідно з останніми статистичними даними інфляція на споживчому ринку Миколаївської області у вересні 2023 року проти серпня становила 0,5 % (по Україні також – 0,5 %), з початку року – 2,9 % (по Україні – 3,0 %). Якщо порівнювати з груднем 2022 року, то найбільше здорожчали м'ясо та м'ясопродукти – на 15,3 %, на 2,3% - 9,9 % підвищились ціни на хліб, рибу та продукти з риби, масло, цукор, безалкогольні продукти. Разом з тим овочі подешевшали на 27,2 %, яйця на 30,7 %, одяг і взуття стали для споживачів на 3,0 % дорожче.

У разі закінчення бойових дій та покращення економічної ситуації в країні та області стимулювання інвестиційної активності суб'єктів господарювання в сфері внутрішньої торгівлі області, зваженої економічної і фінансової політики протягом 2023-2025 років очікується індекс обороту роздрібною торгівлі відносно попереднього року на такому рівні: 2024 рік - 101,0 %; 2025 рік – 102,0 %; 2026 рік – 103 %.

Туризм

Миколаївська область володіє потужним природно-рекреаційним потенціалом, вигідним географічним розташуванням, протяжною береговою лінією Чорного моря, історико-культурними пам'ятками, неповторними краєвидами, багатою спадщиною, безцінними рекреаційними ресурсами та має всі умови для успішного розвитку туризму і відпочинку.

До початку збройної агресії Російської Федерації природно-заповідний фонд Миколаївської області налічував 147 об'єктів фактичною площею 75 450,27 га, з них: 8 – об'єкти загальнодержавного значення, 139 – місцевого значення. Наявність у регіоні рекреаційних і природних лікувальних ресурсів – морського узбережжя протяжністю майже 140 км, джерел мінеральної води, покладів лікувальних грязей, є матеріальною передумовою формування розвинутого курортно-рекреаційного комплексу. Відповідно до інформації територіальних громад в Миколаївській області нараховувалось майже 400 закладів тимчасового розміщення на понад 37 тис. ліжко-місць.

Згідно з підсумками туристичного сезону 2023 року на території Миколаївської області в умовах воєнного стану найбільш привабливими для туристів та відпочиваючих були:

зони відпочинку на рекреаційних територіях Регіонального ландшафтного парку «Тилігульський»;

зони відпочинку «Коблеве»;

зони відпочинку біля Мигійських порогів;

зони відпочинку біля Актівського каньйону.

Орієнтовна кількість туристів склала 80-100 тис. осіб.

Транспортна інфраструктура

В Миколаївській області приділяється значна увага забезпеченню стабільної роботи соціально важливих об'єктів інфраструктури.

Рішенням Миколаївської обласної ради від 24 грудня 2019 року № 2 затверджено Регіональну програму розвитку автомобільних доріг загального

користування Миколаївської області на 2020-2023 роки, строк дії якої планується продовжити на період до 2024 року включно (далі – Регіональна програма), метою якої є поліпшення транспортно-експлуатаційного стану мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення та споруд на них, вулиць і доріг комунальної власності, а також інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення.

Відповідно до Регіональної програми Державне підприємство «Агенція місцевих доріг Миколаївської області», яке є балансоутримувачем автомобільних доріг загального користування місцевого значення, щорічно розробляє перелік об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонтів автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за бюджетною програмою.

Внаслідок бойових дій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, частково пошкоджено та потребують капітального ремонту автомобільні дороги загальною довжиною 289 км.

Для відновлення автомобільних доріг загального користування місцевого значення необхідно 9 279 520,0 тис. грн.

Для відновлення автомобільних доріг загального користування державного значення необхідно 21 831 300,0 тис. грн.

Відновлення мостів, зруйнованих внаслідок диверсійної діяльності, через річку Інгулець біля сіл Василівка, Новотимофіївка, Пересадівка та Виноградівка потребує близько 298 580 тис. грн.

2023 року Миколаївською обласною військовою адміністрацією спільно з Державною спеціальною службою транспорту та фандрейзинговою платформою UNITED24 було відновлено 4 тимчасових мостових переходи на дорогах загального користування місцевого значення, підходи та покриття яких було облаштовано за рахунок субвенції.

В результаті військової агресії зазнали пошкоджень або були знищені 80 транспортних засобів приватних та комунальних підприємств, що здійснюють перевезення на території області. Крім того, були зруйновані будівлі автотранспортних підприємств, контактні мережі, інші об'єкти транспортної інфраструктури.

Пошкодження зазнали і об'єкти Комунального підприємства «Миколаївський міжнародний аеропорт» Миколаївської обласної ради, зокрема: аеровокзальний комплекс, світлосигнальне обладнання, радіотехнічне обладнання, пожежне депо, перон, периметрова огорожа, бокси ССТ, адміністративна будівля, автотранспорт. Технічний стан об'єктів в цілому не придатний для експлуатації, деякі знищено повністю.

На теперішній час проведено обстеження і оцінку технічного стану майнового комплексу, складено технічний звіт. Приблизна вартість відновлення об'єкта складає 13 000 000 євро. Роботи з відновлення не проводились.

Охорона здоров'я

В області 88 підприємств охорони здоров'я (юридичних осіб), з яких 44 надають спеціалізовану медичну допомогу (39 - стаціонарну). Первинну медичну допомогу населенню надають 36 центрів ПМСД та 1 амбулаторія групової практики з надання первинної медико-санітарної допомоги.

Внаслідок військової агресії Російської Федерації зруйновано 170 закладів охорони здоров'я, з яких 103 вже відновлено, що складає 60,59%. Орієнтовна вартість збитків складає 2 млрд 750 млн 660 тис. грн.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 року № 174 «Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я» в області проводиться робота з визначення складу спроможної мережі, до якої входять надкластерні, кластерні, загальні заклади охорони здоров'я та надавачі медичних послуг, що надають первинну медичну допомогу, центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф із пунктами постійного базування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги, який буде затверджено протягом шести місяців після припинення або скасування воєнного стану (згідно з пунктом 5 цієї постанови).

Складовою частиною спроможної мережі є організаційно інтегрована сукупність надавачів первинної медичної допомоги, здатних забезпечувати надання якісної, комплексної, безперервної і орієнтованої на пацієнта первинної медичної допомоги відповідно до соціально-демографічних характеристик населення, особливостей його розселення.

Станом на 27 вересня 2023 року з населенням області укладено 869 905 декларацій, що становить 79,67 % від загальної кількості населення області (в Україні – 78,5 %).

З Національною службою здоров'я України уклали договори за пакетом «1. Первинна медична допомога» в цілому 36 ЦПМСД та 1 амбулаторія групової практики з надання первинної медико-санітарної допомоги.

Згідно з даними Національної служби здоров'я України (далі – НСЗУ) в Миколаївській області законтрактовано 93 надавачі послуг, з якими укладено 216 договорів за 39 групами послуг.

2023 року оплата надавачам медичної допомоги за програмою медичних гарантії складає 3 152 924 038,60 грн.

В Миколаївській області за підтримки Всесвітньої організації охорони здоров'я (далі - ВООЗ) та у межах ініціативи Олени Зеленської реалізовується проєкт «Ти як?» зі створення Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки Проєкт, який спрямований на формування культури піклування про ментальне здоров'я населення, в галузі охорони здоров'я має три основні індикатори успіху, а саме: зростання кількості навчених фахівців; зростання кількості закладів охорони здоров'я первинної мережі, які уклали договір з НСЗУ на надання такої послуги; вихід питання ментального здоров'я з площини психіатрії та лікування патології на загальномедичний рівень.

У рамках реалізації проєкту медичні працівники (лікарі, фельдшери, медичні сестри) первинної ланки проходять навчання за програмою ВООЗ

mhGAR. Програма призначена для ведення психічних, неврологічних розладів у неспеціалізованих закладах охорони здоров'я.

Станом на цей час згідно з інформацією, наданою керівниками закладів ПМД, відповідну підготовку отримали більше 850 медичних фахівців.

Із 36 центрів первинної медико-санітарної допомоги Миколаївської області та м. Миколаєва за пакетом «Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги» з НСЗУ законтрактовано 14 закладів охорони здоров'я первинної мережі.

Всього у серпні 2023 року на інформаційних ресурсах місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування розміщено 2 795 інформаційних матеріалів за вказаною тематикою (з початку інформаційної кампанії – 5 657), якими охоплено 652 317 осіб.

В області функціонує КНП «Миколаївський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф», до складу якого входять 5 станцій екстреної (швидкої) медичної допомоги та яким підпорядковані 4 відділення і 29 пунктів постійного базування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги.

На Миколаївщині діє оперативно-диспетчерська служба з автоматизованими робочими місцями, вузол якої підключено до телекомунікаційної мережі загального користування, обробка даних здійснюється в локально-обчислювальній мережі.

Апаратно-програмний комплекс оперативно-диспетчерської служби включає автоматизовані робочі місця диспетчерів з приймання екстрених викликів «103» (7 робочих місць), диспетчерів напрямків (11 робочих місць).

Оснащеність оперативно-диспетчерської служби дає можливість обслуговувати до 1 500 викликів цілодобово.

Статистичні показники, що характеризують процеси поширювання/зменшення захворюваності та смертності населення області за соціально-значимими хворобами.

Захворюваність на туберкульоз.

Показник захворюваності на туберкульоз (на 100 тисяч населення області) протягом першого півріччя 2023 року зріс відносно 2022 року і становить 26,9 % проти 16,7 % аналогічного періоду 2022 року.

Рівень смертності від туберкульозу (на 100 тисяч населення області) протягом першого півріччя 2023 року зменшився відносно 2022 року і становить 2,6 % проти 2,7 % аналогічного періоду 2022 року.

Онкологічна захворюваність.

Показник онкологічної захворюваності населення області (в розрахунку на 100 тисяч населення області) у першому півріччі 2023 року склав 76,3 %, що на 32,9 % вище, ніж за підсумками першого півріччя 2022 року (57,4 %).

Показник смертності громадян, хворих на злоякісні новоутворення, протягом першого півріччя 2023 року склав 8,1 (в розрахунку на 100 тисяч населення області), що суттєво вище показника смертності, зареєстрованого у першому півріччі 2022 року (2,8).

Захворюваність на ВІЛ/СНІД.

Показник захворюваності на ВІЛ/СНІД (на 100 тисяч населення області) протягом першого півріччя 2023 року зріс відносно аналогічного періоду 2022 року і становить 25,8 % (2022 року - 16,6 %).

Показник смертності від СНІДу (на 100 тисяч населення області) у першому півріччі 2023 року залишився майже на рівні показника аналогічного періоду минулого року і становить 2,4 % (2022 року - 2,3 %).

Освіта

Війна в Україні принесла нові виклики – руйнування закладів освіти, вимушено переселені учні та педагоги, які навчаються і працюють у нових для себе школах по всій Україні та за її межами, «випадання» з освітнього процесу окремих дітей та цілих класів через повітряні тривоги, бойові дії та інші причини, пов'язані з війною.

Дошкільна освіта

За час дії воєнного стану скоротилася мережа закладів дошкільної освіти та кількість дітей, зарахованих до них.

Станом на 01 січня 2023 року мережа закладів дошкільної освіти області складає 510 закладів, до яких зараховано 26 870 дітей (91,4 % від загальної кількості дитячого населення). Через відсутність достатнього контингенту дітей 2022 року ліквідовано (в основному у сільській місцевості) 16 дитячих садків.

Охоплення дошкільною освітою дітей, зарахованих до закладів дошкільної освіти, становить 91,4 %. На 100 місць у закладах дошкільної освіти нараховується 77 дітей.

Робота закладів дошкільної освіти в умовах дії воєнного стану, організація освітнього процесу залежить в першу чергу від безпекової ситуації у кожному населеному пункті. На сьогодні в області не працюють заклади дошкільної освіти в 14 територіальних громадах (Нечаянська, Степівська, Костянтинівська, Очаківська, Куцурубська, Чорноморська, Баштанська, Казанківська, Новобузька, Софіївська, Снігурівська, Горохівська, Прибузька, Веснянська).

Станом на 30 вересня 2023 року в області функціонують та надають освітні послуги 274 заклади дошкільної освіти (53,7 %) у 38 територіальних громадах (з них 71 працює у звичному режимі (очно), 151 - дистанційно, 52 - за змішаною формою), в яких здобувають освіту 11 301 вихованець (42,1 % від кількості зарахованих до закладів дошкільної освіти). З липня поточного року відкрито 11 закладів дошкільної освіти (2 404 дитини) у м. Миколаєві.

До 158 дитячих садків, які працюють, зараховано 872 дитини із числа внутрішньо переміщених осіб.

1 заклад дошкільної освіти перебуває на тимчасово окупованій території Очаківської територіальної громаді.

У результаті бойових дій на території області зазнали пошкоджень та руйнувань 108 закладів дошкільної освіти (94 заклади пошкоджено, 14 - зруйновано).

Повна загальна освіта

Станом на 30 вересня 2023 року мережа закладів загальної середньої освіти складає 438 закладів усіх форм власності. Функціонують та надають освітні

послуги 430 закладів загальної середньої освіти, діяльність 8 закладів призупинено. Якщо порівнювати з минулим навчальним роком, то кількість функціонуючих закладів освіти скоротилася на 2,5 %. Контингент учнів становить 107 290 осіб. За час повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України контингент учнів закладів загальної середньої освіти області зменшився більш ніж на 11 тис. осіб (9,5%).

Через тривалі бойові дії частина закладів зазнала й продовжує зазнавати значних пошкоджень та руйнувань. В області зруйновано 19 закладів загальної середньої освіти, пошкоджено - 122. Найбільше пошкоджених закладів у Шевченківській, Широківській, Галицинівській, Березнегуватській, Первомайській сільських територіальних громадах, Снігурівській та Миколаївській міських громадах.

З метою забезпечення рівного доступу до якісної освіти в області функціонує 28 опорних закладів із 37 філіями. В опорних закладах навчається 10 938 учнів, у філіях – 1 481 учень. Протягом 2022 року в громадах області було створено 3 опорні заклади, 2023 року - 3 заклади та 4 філії.

На сьогодні в освітніх закладах області навчаються 3 640 внутрішньо переміщених здобувачів освіти, що на 762 (21%) більше, ніж у попередньому навчальному році. Дистанційно у закладах освіти області навчаються 15 126 учнів та працюють 330 педагогічних працівників. Протягом року в Україну повернулися 10,5 тис. (41%) учнів та 429 (57%) педагогічних працівників.

Одним із головних критеріїв організації освітнього процесу є його безпечність. Протягом 2022-2023 років було вжито дієвих заходів для облаштування укриттів, що дозволило максимально збільшити кількість закладів, у яких освітній процес відбувається у форматі офлайн або за змішаною формою. Освітні послуги у звичному режимі надають 57 закладів (10 512 учнів), у дистанційному форматі - 280 (71 944 учні), у змішаному - 93 (24834 учні).

З метою забезпечення організованого підвезення учнів, які проживають за межею пішохідної доступності, в територіальних громадах області фактично налічується 200 шкільних автобусів. Усього на балансі установ та закладів освіти перебувають 289 автобусів, 22 із яких було знищено, пошкоджено, викрадено або залишилися на тимчасово окупованій території, 67 залучено для евакуації та передано на потреби ЗСУ.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» передбачена субвенція у розмірі 1 млрд грн на придбання шкільних автобусів. Загальний обсяг цільової субвенції для Миколаївської області на придбання шкільних автобусів становить 23 885 000,00 гривень.

Для закладів освіти області придбано 20 шкільних автобусів, 16 з них за кошти субвенції на умовах співфінансування 50 % на 50 % з місцевими бюджетами. 4 автобуси придбано за кошти обласного бюджету для закладів освіти спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області, з них 1 спеціальний шкільний автобус для перевезення дітей на кріслах колісних.

Для забезпечення стовідсоткового охоплення учнів організованим підвезенням необхідно додатково 128 автобусів.

Професійна (професійно-технічна), вища освіта

Мережа закладів професійної (професійно-технічної) освіти Миколаївської області складається з 24 закладів; 6 закладів знаходяться у процесі реорганізації. 2023 року створено один центр професійної освіти. У Миколаївській області внаслідок збройної агресії РФ було пошкоджено 11 закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Контингент здобувачів освіти станом на 01 січня 2023 року становив 9 579 осіб. Є позитивна динаміка збільшення контингенту у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. У 12 закладах контингент здобувачів освіти перевищує 400 осіб. Станом на 14 серпня 2023 року регіональне замовлення 2023 року виконано на 64 %, що складає 2 730 осіб. Якщо порівнювати з 2022 роком, то виконання регіонального замовлення збільшилося на 6,51 % (141 особа). Так 2022 року затверджений обсяг регіонального замовлення становив - 4 885 здобувачів освіти, який виконано на 80 % (3 898 здобувачів освіти).

У рамках проєкту EU4Skills: Кращі навички для сучасної України Новоодеський професійний аграрний ліцей отримав допомогу у розмірі 26 млн грн для закупівлі сільськогосподарської техніки, у ДНЗ «Южноукраїнський професійний ліцей» було облаштовано сучасний кабінет інформаційних технологій та Центр DISCOVERY клас, ДНЗ «Первомайський професійний промисловий ліцей» та Вище професійне училище № 21 м. Миколаєва отримали по 14 сучасних ноутбуків.

У Миколаївській області вперше у рамках ПРООН проведено короткострокові курси для здобуття часткових професійних кваліфікацій з професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» та з напрямків «Вебдизайн», «Адміністрування комп'ютерних мереж», «Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж». Казанківський професійний аграрний ліцей отримав допомогу у розмірі 180 тис грн, Вище професійне училище № 21 м. Миколаєва – 1,5 млн грн.

Казанківським професійним аграрним ліцеєм було придбано сучасну пневматичну навісну сівалку точного висіву OZDOKEN–VPHEDG 8 для практичного навчання майбутніх трактористів-машиністів сільськогосподарського виробництва.

У Миколаївській області функціонує 14 закладів вищої (20 145 студентів) та 23 заклади фахової передвищої освіти (13 799 студентів).

10 закладів фахової передвищої освіти і 5 закладів вищої освіти пошкоджено внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

13 закладів вищої освіти протягом 2022/2023 навчального року здійснювали освітній процес за дистанційною формою, 1 - за змішаною; 21 заклад фахової передвищої освіти – за дистанційною формою, 2 – за змішаною.

З метою заохочення та матеріальної підтримки перспективної молоді області, реалізації їх професійних, творчих, соціальних інтересів в регіоні щороку 6 студентам закладів вищої, фахової передвищої освіти та 3 учням

закладів професійної (професійно-технічної) освіти призначається щомісячна стипендія голови Миколаївської обласної державної адміністрації та голови Миколаївської обласної ради, зокрема: учням закладів професійної (професійно-технічної) освіти (3 особи) та студентам закладів фахової передвищої освіти (3 особи) по 1500 грн (кожному); студентам закладів вищої освіти (3 особи) по 2000 грн відповідно.

Науковцями та молодими викладачами закладів вищої освіти області за 2022/2023 навчальний рік отримано 35 патентів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки та авторські свідоцтва, 2 винаходи, видано 50 монографій та 91 підручник, 2 326 статей, захищено 25 дисертацій доктора філософії та 7 дисертацій доктора наук, підготовлено 16 інноваційних проєктів.

2022/2023 навчального року заклади вищої освіти області отримали 11 грантів.

Студенти закладів вищої освіти області відзначені державними преміями, стипендіями та нагородами, у тому числі: 14 стипендій Президента України, 17 - Кабінету Міністрів України, 6 - Верховної Ради України.

Соціальний захист та зайнятість населення

Основні тенденції регіонального ринку праці

Згідно з даними Держстату у Миколаївській області 2021 року (останні звітні дані) чисельність робочої сили у віці 15-70 років становила 526,0 тис. осіб, що на 11,1 тис. осіб менше, ніж 2020 року. Із зазначеної кількості громадян 466,5 тис. осіб були зайняті економічною діяльністю (рівень зайнятості становив 56,4 %), решта – безробітні (59,5 тис. осіб).

Дані щодо рівня зайнятості та рівня безробіття у Миколаївській області за 2022 рік та звітні періоди 2023 року відсутні, оскільки у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України органи державної статистики не проводять обстеження робочої сили через неможливість відвідування домогосподарств. Разом з цим процеси зовнішньої міграції робочої сили та призову громадян до Збройних Сил України вплинули на зменшення кількості зайнятих у сфері економічної діяльності.

З урахуванням економічного та воєнного стану очікується, що у середньому за 2023 рік кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років проти 2022 року дещо збільшиться і становитиме 242,0 тис. осіб.

Згідно з прогнозними даними у 2024-2026 роках показник щодо кількості зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років матиме тенденцію до збільшення з 256,5 тис. осіб у 2024 році до 282,8 тис. осіб у 2026 році.

Рівень безробіття населення віком 15-70 років в області зріс з 10,7 % у 2020 році до 11,3 % у 2021 році (у середньому по Україні - з 9,5 % до 9,9 %).

Негативні процеси в економіці, що склалися внаслідок бойових дій на території області, вплинули на різке зростання рівня безробіття. Очікується, що у середньому за 2023 рік показник щодо рівня безробіття населення у віці 15-70 років становитиме 23,2 %.

Згідно з прогнозними даними у 2024-2026 роках показник щодо рівня безробіття населення у віці 15-70 років матиме тенденцію до зниження з 19,7 % у 2024 році до 13,2 % у 2026 році.

Протягом січня - серпня 2023 року в Миколаївській області послугами служби зайнятості скористалася 22 478 осіб, які шукали роботу, з них 18 411 осіб мали статус зареєстрованого безробітного. За сприяння центрів зайнятості працевлаштовано 4 049 осіб, зокрема 3 346 зареєстрованих безробітних. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 585 осіб. Станом на 01 вересня 2023 року послуги служби зайнятості отримували 5 952 особи, з них 5 039 осіб мали статус безробітного, що в 3 рази менше, ніж торік.

З метою організації залучення працездатних осіб до суспільно корисних робіт в умовах воєнного часу, в тому числі і на деокупованих територіях, Миколаївською, Баштанською, Вознесенською, Первомайською районними, Снігурівською міською військовими адміністраціями та на рівні інших міських, селищних, сільських рад видано розпорядження про організацію суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану на відповідних територіях. На території області прийнято 24 таких рішень. Станом на 05 жовтня 2023 року на суспільно корисні роботи направлено 3 287 осіб.

В умовах воєнного стану в регіоні продовжувались процеси створення нових робочих місць. Згідно з останніми даними Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області у січні - березні 2023 року в усіх сферах економічної діяльності області створено 1 630 нових робочих місць, з них 146 - у юридичних осіб та 1 484 - у фізичних осіб-підприємців.

Досягнутий рівень середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників області у січні - грудні 2021 року становив 13 807 гривень.

Середня заробітна плата (номінальна) штатного працівника підприємств, установ та організацій у січні 2022 року становила 14 382 грн, що у 2,2 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (6500 грн), а якщо порівнювати з січнем 2021 року, то заробітна плата збільшилась на 14,7 %.

Згідно з даними Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області 2022 року середня заробітна плата застрахованих осіб становила 13 018,91 грн, у січні - червні 2023 року – 14 144,57 гривень.

Очікується, що 2023 року розмір середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників становитиме 16 924,6 гривень.

Прогнозується, що розмір середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників у 2024-2026 роках збільшиться з 19 124,8 грн у 2024 році до 24 420,5 грн у 2026 році; темп зростання показника проти відповідного періоду минулого року щороку зростатиме: 2024 рік – 113,0 %, 2025 рік - 113,0 %, 2026 рік – 113,0 %.

Прогнозується, що показники фонду оплати праці найманих працівників (з урахуванням малих підприємств) у 2024-2026 роках зростатимуть щороку на 118 % та становитимуть 35 991,34 млн грн у 2024 році, 42 469,78 млн грн у 2025 році та 50 114,34 млн грн у 2026 році.

Основні тенденції у сфері забезпечення державних соціальних гарантій

Станом на 01 вересня 2023 року державну допомогу сім'ям з дітьми отримують 21 173 родини на загальну суму 294 627,2 тис. гривень.

Державну соціальну допомогу на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошове забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною» отримали 102 прийомні сім'ї на 201 дитину та 45 дитячих будинків сімейного типу на 284 дитини.

Допомогу та грошове забезпечення профінансовано на загальну суму 38 954,9 тис. гривень.

Крім того, допомогу отримало 4 патронатні родини на 11 дітей, кошти виплачені у сумі 1 867,0 тис. гривень.

Допомогу особам з інвалідністю отримали 12 626 осіб на суму 310 498,1 тис. грн, державну соціальну допомогу малозабезпеченим особам - 6 813 осіб на суму 305 413,6 тис. грн, допомогу дітям, які виховуються у багатодітних родинах, отримує 4 594 родини на суму 84 949,0 тис. грн, тимчасову допомогу дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, 483 особи на суму 9 763,3 тис. грн, допомогу на догляд за особою з інвалідністю 1 чи 2 групи внаслідок психічного розладу – 1 970 осіб на суму 40 569,8 тис. гривень.

Всього станом на 01 вересня 2023 року державних допомог виплачено на загальну суму 1 087 347,7 тис. гривень.

Забезпечено виплату довічних державних стипендій 2 особам на суму 73,3 тис. гривень.

Виплачено грошову допомогу 4 особам, яким присвоєно звання Героя України, на суму 506,4 тис. гривень.

Щомісячну компенсацію на продукти харчування особам, які постраждали від аварії на ЧАЕС, виплачено 2 464 особам на суму 5 535,4 тис. гривень.

Одноразову матеріальну допомогу громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, віднесених до категорії 1, та які мають право на одноразову матеріальну допомогу відповідно до Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота» на період до 2023 року включно, виплачено 298 особам на суму 1 045,7 тис. гривень.

Грошову компенсацію вартості Пакунку малюка призначено 2 207 особам.

Натуральну допомогу «Пакунок Малюка» отримали 869 осіб.

Основні тенденції щодо посилення соціальної захищеності ветеранів війни та членів їх сімей

У Миколаївській області затверджені та діють 52 місцевих та 1 обласна програми, заходами яких передбачено соціальну підтримку ветеранів війни.

Заходами Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота» на період до 2023 року включно передбачено ряд заходів щодо соціальної та матеріальної підтримки учасників бойових дій та членів їх сімей.

2023 року послуги з оздоровлення та відпочинку отримали 1 524 особи з числа учасників бойових дій, військовослужбовців та членів їх сімей на загальну суму 7,5 млн гривень.

Виплату одноразової матеріальної допомоги до Дня Незалежності України та Дня захисника України отримали 160 сімей по 10 тис. грн на загальну суму 1,6 млн гривень.

Щомісячна матеріальна допомога дітям військовослужбовців, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних при виконанні службових обов'язків, станом на 01 жовтня 2023 року виплачена 68 дітям на суму 708,4 тис. гривень.

Станом на 01 жовтня 2023 року 93 сім'ї отримали допомогу на відшкодування витрат на поховання учасників бойових дій та інвалідів війни у сумі 374 тис. гривень.

17 мешканцям Миколаївської області надано одноразову адресну грошову допомогу, в тому числі учасникам бойових дій, членам сім'ї загиблих учасників бойових дій, на загальну суму 396 тис. гривень.

Станом на 01 жовтня 2023 року разову грошову допомогу на оздоровлення дітей військовослужбовців Збройних Сил України у розмірі 10 тис. грн кожному виплачено 155 дітям на загальну суму 1,55 млн гривень.

На придбання житла для військовослужбовців Миколаївського гарнізону згідно з Програмою придбання житла для військовослужбовців Миколаївської міської ради на 2023-2025 роки планується використати 200 млн гривень.

Також в області реалізуються три субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей.

Станом на 01 жовтня 2023 року компенсацію виплачено 62 особам на загальну суму 138,3 млн гривень.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19 червня 2023 року № 652 у Миколаївській, Вінницькій, Дніпропетровській, Львівській областях розпочалась реалізація експериментального проєкту щодо запровадження інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя (далі – експериментальний проєкт).

Основною метою реалізації експериментального проєкту є розроблення і відпрацювання механізму надання послуги з підтримки переходу від військової служби до цивільного життя ветеранам війни та членам їх сімей.

Посилення соціальної захищеності внутрішньо переміщених осіб.

Розпорядженням начальника Миколаївської обласної військової адміністрації від 11 квітня 2022 року № 144-р «Про створення міжвідомчої регіональної робочої групи з тимчасового розміщення та життєзабезпечення внутрішньо переміщених осіб» створено Міжвідомчу регіональну робочу групу з тимчасового розміщення та життєзабезпечення внутрішньо переміщених осіб (далі - робоча група), яка забезпечує вирішення нагальних питань тимчасового розміщення, життєзабезпечення та надання всебічної допомоги внутрішньо переміщеним особам.

Розпорядженням начальника Миколаївської обласної військової адміністрації від 03 травня 2022 року № 165-р «Про визначення потенційних місць для тимчасового розміщення осіб у закладах соціальної інфраструктури

обласного підпорядкування Миколаївської області» затверджено перелік закладів, що фінансуються з обласного бюджету та використовуються для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб, у тому числі осіб з інвалідністю і осіб похилого віку.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 812 «Про затвердження Типового положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб» начальником обласної військової адміністрації видано розпорядження від 29 серпня 2023 року № 338-р «Про утворення ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Миколаївській обласній військовій адміністрації».

Також ради з питань внутрішньо переміщених осіб утворено при Миколаївській, Первомайській, Вознесенській, Баштанській районних військових адміністраціях та у 28 громадах області. У 24 громадах проводиться організаційно-методична робота щодо узгодження положень про утворені при громадах ради з питань внутрішньо переміщених осіб з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 812.

На виконання Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та операційного плану заходів з реалізації у 2023-2025 роках Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 року № 312-р, розпорядженням начальника Миколаївської обласної військової адміністрації від 28 квітня 2023 року № 166-р затверджена Комплексна програма реалізації регіональної політики щодо внутрішнього переміщення в Миколаївській області на період до 2025 року.

До зазначеної Комплексної програми включено окремий розділ «Забезпечення працевлаштування внутрішньо переміщених осіб».

Протягом січня - вересня 2023 року послугами служби зайнятості скористалися 1 293 осіб з числа внутрішньо переміщених, у тому числі 1 135 безробітних, з яких 807 осіб отримували допомогу по безробіттю. За сприяння служби зайнятості працевлаштовано 258 осіб, з них 236 безробітних. Проходили професійне навчання, перенавчання та підвищували свою кваліфікацію 51 внутрішньо переміщена особа, з них 44 особи працевлаштовано після професійного навчання. 171 раз особи брали участь у суспільно корисних роботах, 10 – у громадських та інших роботах тимчасового характеру.

Станом на 01 жовтня 2023 року продовжували отримувати послуги служби зайнятості 272 безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб.

Протягом січня - вересня 2023 року 915 внутрішньо переміщених осіб з числа зареєстрованих безробітних та 1 632 внутрішньо переміщені особи з числа зайнятого населення отримали профорієнтаційні послуги.

З початку повномасштабного вторгнення органами соціального захисту населення області обліковано 145 505 внутрішньо переміщених осіб, з них 37 242 дітей. До 24 лютого 2022 року таких осіб було 8 351.

Станом на 01 жовтня 2023 року внутрішньо переміщених осіб в області обліковано 127 652, у тому числі: жінок – 74 506 осіб, дітей – 33 673 осіб (з них

187 дітей з особливими потребами), осіб з особливими потребами – 4 745, осіб, яким більше 60 років – 25 649.

2023 року допомогу на проживання внутрішньо переміщеним особам отримали 80 024 особи на суму 2 209,8 млн гривень.

Станом на 01 жовтня 2023 року в Миколаївській області створено 17,7 тис. місць тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб.

В регіоні функціонує 22 місця компактного проживання внутрішньо переміщених осіб, в яких проживає 751 особа.

У центрах соціальних служб/центрах надання соціальних послуг Миколаївської області працює 20 психологів, які надають психологічну підтримку населенню, що постраждало від військової агресії Російської Федерації.

Станом на 01 жовтня 2023 року чисельність внутрішньо переміщених осіб, які отримали медичну допомогу у закладах охорони здоров'я області, становить 57,0 тис. осіб, з них у закладах первинної медико-санітарної допомоги обслуговувалися 31,7 тис. осіб, у закладах надання спеціалізованої медичної допомоги – 25,3 тис. осіб.

У 2023/2024 навчальному році із числа внутрішньо переміщених осіб у закладах вищої освіти навчаються 1 728 студентів, у закладах фахової передвищої освіти - 523 студенти, у закладах професійної (професійно-технічної) освіти - 521 учень.

До 161 дитячого садка, які працюють, зараховано 880 дітей із числа внутрішньо переміщених осіб.

Посилення соціальної захищеності цивільного населення в умовах воєнного стану

Миколаївська обласна військова адміністрація системно та на постійній основі проводить роботу, направлену на сприяння залученню міжнародних організацій до проєктів відновлення та розвитку Миколаївської області, надання допомоги цивільному населенню, що постраждало від наслідків воєнних дій.

Зокрема, обласна військова адміністрація тісно співпрацює з такими агенціями ООН: Управління Верховного Комісара у справах біженців (UNHCR), Міжнародна організація з міграції (International Organization for Migration (IOM), ЮНІСЕФ в Україні (UNICEF), Всесвітня продовольча програма (World Food Programme), ПРООН в Україні, Управління ООН з координації гуманітарних справ (ОСНА), а також з іншими міжнародними організаціями, такими як NGO «World Central Kitchen», ГО «Товариство Червоного Хреста України», NPO «International Medical Corps», NGO «ALIMA», «INTERSOS», «Solidaries», USAID (Агентство США з міжнародного розвитку), благодійний фонд «АДРА Україна», ГО «10 квітня», Посольства України у Республіці Молдова, Італії, Швеції, Швейцарії, Турції, Данії тощо.

Продовжувались виплати державних соціальних допомог на окупованих територіях Миколаївської області.

Протягом першого півріччя 2023 року 13 сім'ям з дітьми, яким призначено державні допомоги за місцем проживання у селах Василівка та Покровка

Очаківської міської територіальної громади, виплачено кошти на суму 402,6 тис. гривень.

2023 року за підтримки Управління ООН з координації гуманітарних справ (ОСНА) та 21 міжнародного партнера (Управління Верховного Комісара у справах біженців (UNHCR), Міжнародна організація з міграції (International Organization for Migration (IOM), ЮНІСЕФ в Україні (UNICEF), Всесвітня продовольча програма (World Food Programme), ГО «Товариство Червоного Хреста України», NPO «International Medical Corps», «Solidaries», АСТЕД, ГО «10 квітня», DRC тощо) у співпраці з Кластером грошової допомоги 148 тисяч мешканців Миколаївської області отримали багаточільову грошову допомогу на загальну суму 22 млн доларів.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 07 липня 2023 року № 691 «Про внесення змін до Порядку надання одноразової матеріальної грошової допомоги постраждалому населенню внаслідок підриву Російською Федерацією греблі Каховської гідроелектростанції» організовано роботу щодо збору заяв та документів від постраждалих осіб, які мають статус внутрішньо переміщених осіб. Станом на 01 жовтня 2023 року прийнято 1 156 заяв на отримання допомоги. Призначено допомогу 1 074 особам, 1 035 особам виплачено суму 5 175 тис. гривень.

З 29 червня 2023 року Миколаївською дирекцією АТ «Укрпошта» розпочато виплати грошової допомоги від Міжнародної організації з міграції (МОМ) в населених пунктах громад, які постраждали.

Станом на 01 жовтня 2023 року 552 особам, які постраждали внаслідок підриву греблі Каховської гідроелектростанції, виплачено 3 643, 2 тис. гривень.

Основні тенденції у сфері запобігання та протидії домашньому та гендерно зумовленому насильству, протидії торгівлі людьми.

Війна в Україні стала каталізатором, який вплинув як на зростання кількості випадків домашнього насильства, так і на збільшення жорстокості в разі його прояву.

Миколаївська область є однією з найбільш постраждалих внаслідок російської агресії.

2022 року зареєстровано 5 404 звернення з приводу гендерно зумовленого насильства. За 6 місяців 2023 року кількість таких звернень склала 4 284.

Також в області зареєстровано 5 випадків сексуального насильства, скоєного російськими військовими. Серед цих злочинів - зґвалтування, примусове оголення, сексуальні знущання з інших осіб.

Спеціалізовані служби забезпечують безпечним тимчасовим житлом жінок, у тому числі жінок з дітьми, які постраждали від домашнього насильства, та надають психологічні, побутові, медичні, юридичні, інформаційні послуги на основі їх потреб та індивідуального підходу до особи з врахуванням їх віку та соціального становища.

Станом на 01 жовтня 2023 року у Миколаївській області створено мережу спеціалізованих служб:

3 притулки для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (обласний, Миколаївська міська територіальна громада, Снігурівська міська територіальна громада);

6 денних центрів соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (Миколаївська, Новобузька міські територіальні громади, Казанківська селищна територіальна громада, Володимирівська сільська територіальна громада), в тому числі 1 в м. Первомайську (створений 2023 року) – за рахунок UNFPA; 1 з кризовою кімнатою в м. Южноукраїнську (створений 2022 року) – за рахунок МОМ;

16 мобільних бригад соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства (обласна, Южноукраїнська, Вознесенська, Новобузька (створено 2022 року), Снігурівська (створено 2023 року), Веселинівська (створено 2023 року), Братська, Вільнозапорізька, Кам'яномостівська, Бузька, м. Миколаїв, м. Первомайськ), у тому числі 4, що створені 2022 року (2 – м. Миколаїв, Миколаївський район; 2 – м. Первомайськ, Первомайський район) – за рахунок UNFPA;

3 спеціалізовані консультативні служби (Новоодеська, Очаківська міські територіальні громади, Прибужанівська сільська територіальна громада);

центр захисту та соціально-психологічної підтримки у процесі правосуддя дітей, які постраждали або стали свідками насильства (модель Барнахус);

інтегрований центр комплексної підтримки;

мобільний простір для жінок «Вільна» (створений 2023 року);

відділення інтегрованих послуг територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг).

У Миколаївській області 61 особі встановлено статус постраждалої від торгівлі людьми, з них 2023 року статус встановлено 8 особам.

З цих осіб 6 випадків – використання в порнобізнесі, 1 – трудова експлуатація, втягнення у злочинну діяльність, 1 – використання у військових конфліктах.

Станом на цей час з постраждалими особами проведено таку роботу: двох направлено до реабілітаційного центру Міжнародної організації з Міграції в Україні, трьом придбано обладнання для здійснення трудової діяльності, а також направлено на курси підвищення кваліфікації, ще для однієї особи здійснюється пошук курсів підвищення кваліфікації, двоє отримали медичну допомогу.

Основні тенденції у сфері створення безбар'єрного простору для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

В Миколаївській області протягом 2023 року проводиться робота по створенню безбар'єрного життєвого середовища.

На 2023-2024 роки Миколаївською обласною військовою адміністрацією розроблено флагманський проєкт «Школа надії», метою якого є створення у лікарнях умов для безперервного навчання та розвитку дітей, забезпечення системного кваліфікованого психолого-медико-педагогічного супроводу дітей з родин ВПО та доступність реабілітаційних та відновлювальних практик на базі ІРЦ.

Мешканці Миколаївської області 2023 року за рахунок коштів державного бюджету отримали 6 587 технічних та інших засобів реабілітації (крісла колісні, протези, ортези, протези молочних залоз, індивідуальні засоби реабілітації, палиці, милиці, ортопедичне взуття тощо) на загальну суму 50 648 775,18 тис. гривень.

Від Громадської організації «Реставратор» в якості гуманітарної допомоги отримано 30 милиць ліктювих з фіксатором ліктя, 6 ходунків крокуючих та 5 ходунків на колесах, серед яких 3 із сидінням. Зазначені технічні засоби реабілітації було розподілено серед будинків-інтернатів для осіб з інвалідністю.

В місті Миколаєві 35 тролейбусів пристосовано для перевезення осіб з інвалідністю.

На Миколаївщині створені та діють 8 служб перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення - у Миколаївському районі, містах Миколаєві, Южноукраїнську та Новій Одесі, Доманівській, Веселинівській, Коблівській, Казанківській та Чорноморській об'єднаних територіальних громадах.

Діючими службами перевезення 2023 року надано послуги 778 особам з інвалідністю на загальну суму 1 287,65 тис. гривень.

За підтримки Фонду народонаселення ООН в рамках реалізації проекту «Міста, вільні від насильства» передано автомобіль для надання соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства, в тому числі особам з інвалідністю, на території Миколаївського району.

Крім того Баратівським психоневрологічним інтернатом, в якому проживають 305 осіб з інвалідністю, отримано гуманітарну допомогу від Швеції у вигляді транспортного засобу – автомобіля Fiat Ducato 15 Combinato, пристосованого для перевезення осіб з інвалідністю.

Новини на телеканалі «Суспільне Миколаїв» супроводжуються сурдоперекладом.

Офіційні вебсайти органів виконавчої влади та місцевого самоврядування адаптовані для осіб з порушенням зору.

В області діють дві програми щодо соціального захисту та підтримки людей з інвалідністю – «Турбота» та «Безбар'єрна Миколаївщина». 2023 року на реалізацію заходів цих програм передбачено 64,82 млн гривень.

З початку збройної агресії Російської Федерації з території Миколаївської області евакуйовано 27 791 особу, в тому числі 3 081 особу з інвалідністю разом з супроводжуваними особами, до Одеси, західних регіонів України, Молдови, Румунії тощо. Евакуація здійснювалась безкоштовно.

В грудні 2022 року проведено евакуацію підопічних Комунального закладу «Херсонський психоневрологічний інтернат» Херсонської обласної ради, всього евакуйовано 158 осіб, які розміщені в психоневрологічних інтернатах Миколаївської області.

Для надання реабілітаційних послуг дітям з інвалідністю в області функціонують 4 центри та 4 відділення соціальної реабілітації. 2023 року реабілітаційні послуги отримали 223 дитини з інвалідністю.

Для забезпечення дітей з інвалідністю реабілітаційними послугами за рахунок коштів державного бюджету 2023 року передбачено видатки в сумі 1600,8 тис. грн, станом на 30 вересня 2023 року забезпечено реабілітаційними послугами 48 дітей на загальну суму 936,96 тис. гривень.

Основні тенденції у сфері забезпечення громадян якісними, доступними соціальними послугами

У територіальних громадах Миколаївської області функціонують:

22 відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання, в яких станом на 01 жовтня 2023 року проживає 364 підопічні та наявні 32 укриття, що пристосовані для потреб маломобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю;

37 центрів надання соціальних послуг (надання соціальних послуг з надомного обслуговування, адресна допомога, денний догляд, університети третього віку тощо).

Станом на 01 жовтня 2023 року кількість виявлених осіб, які потребували соціального обслуговування, становить 61 870 осіб.

Фактично отримали послуги 61 870 осіб, що становить 100 % від кількості тих, хто потребує такі послуги.

Станом на 01 жовтня 2023 року в інтернатних установах проживає 1 340 підопічних.

Соціальна реабілітація дітей

У Миколаївській області станом на 30 вересня 2023 року загальна кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування становить 2 581 дитину, що на 36 осіб менше, ніж на кінець 2022 року (2 752 дитини).

2023 року статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, отримали 220 дітей. За цей же період усиновлено 24 дитини, передано під опіку (піклування) 172 дитини, влаштовано в прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу 56 дітей. Всього 252 дитини (115 %).

2022 року статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, отримали 275 дітей. За цей же період усиновлено 30 дітей, передано під опіку (піклування) 250 дітей, влаштовано в прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу 48 дітей. Всього 328 дитини (119 %).

В області реалізується право дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на сімейне виховання і, насамперед, на усиновлення.

Протягом 2023 року усиновлено 24 дитини, з них: 18 дітей громадянами України в межах області та 6 дітей за її межами.

Протягом 2022 року усиновлено 30 дітей: 22 дитини громадянами України та 8 – іноземцями.

Варто зазначити, що на обліку потенційних усиновлювачів в області перебуває 21 кандидат, з них: 3 бажають усиновити дитину віком до 1 року, 8 – віком до 3 років, 6 – віком до 5 років та 4 – віком до 10 років і старші (це конкретні діти із-під опіки).

Протягом 2023 року 172 дитини влаштовано під опіку (піклування) громадян України. Загальна кількість дітей в області, які виховуються в сім'ях опікунів та піклувальників, становить 1 772 дитини.

Протягом 2022 року при Миколаївському обласному центрі соціальних служб пройшли навчання 5 груп кандидатів в опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі та громадяни України, які бажають усиновити дитину.

Протягом 2023 року в області створено 4 прийомні сім'ї та 2 дитячих будинки сімейного типу, до яких разом влаштовано 56 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

На цей час в області діють 42 дитячих будинки сімейного типу, у яких виховуються 306 дітей, та 121 прийомна сім'я, у яких виховуються 250 дітей. Разом в дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях виховується 556 дітей відповідної категорії.

Всього сімейними формами виховання (опіка та піклування, прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу) охоплено 2 328 дітей, що становить 90 % від загальної кількості дітей таких категорій (2 581).

Розвиток сімейних форм виховання в Миколаївській області триває.

Динаміка влаштування дітей до сімейних форм виховання

<i>Період за роками</i>	<i>Загальна кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування</i>	<i>Влаштовано до сімейних форм виховання</i>	<i>Відсоток</i>
2020	2829	2457	87%
2021	2752	2409	88%
2022	2617	2384	90%
2023	2581	2328	90%

Динаміка усиновлення

<i>Період за роками</i>	<i>Національне усиновлення</i>	<i>Міждержавне усиновлення</i>
2020	37	8
2021	28	12
2022	22	8
2023	24	0

З метою забезпечення впровадження соціальної послуги – патронат над дитиною надавачами соціальних послуг проводиться інформаційна кампанія для різних верств населення. На базі фельдшерсько-акушерських пунктів, районних військових адміністрацій, міських, сільських та селищних рад, бібліотек, управлінь соціального захисту населення робота проводилась як для працівників закладів/установ, так і для сільського населення області. У центрах

зайнятості робота щодо пошуку кандидатів у патронатні вихователі проводилась для осіб, які перебувають на обліку безробітних.

За станом на 30 вересня 2023 року у Миколаївській області функціонує 7 сімей патронатних вихователів (Вознесенська міська територіальна громада – 1 сім'я, Баштанська міська територіальна громада – 3 сім'ї, Інгульська сільська територіальна громада – 1 сім'я, м. Нова Одеса – 1 сім'я, Южноукраїнська міська територіальна громада – 1 сім'я), в яких на тимчасовому догляді та реабілітації перебуває 15 дітей.

Розвиток системи соціальних послуг.

Однією з функцій соціальної політики на регіональному рівні є недопущення зростання соціальної напруги в суспільстві шляхом моніторингу найважливіших соціально-економічних питань, що потребують невідкладного прийняття управлінських рішень, аналізу наслідків їх впливу на розвиток соціальних відносин, умов життя та праці, а також шляхів удосконалення регіональної політики в сфері надання соціальних послуг з урахуванням думки громадськості.

Розвиток демократичних процесів в Україні, реформування системи державного управління на основі європейських принципів належного урядування потребують налагодження постійного зв'язку між органами влади і громадянами, посилення координації й організації заходів для оперативного задоволення суспільних потреб, захисту законних прав та інтересів громадян, забезпечення їх своєчасною та актуальною інформацією, захисту систем життєдіяльності регіону від негативних наслідків.

Протягом останніх років в Україні здійснюється реалізація комплексу правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів реагування на проблемні питання соціально-економічного життя, вирішення невідкладних питань організаційного, матеріально-технічного, медичного та соціально-побутового обслуговування громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах. Координація дій органів влади проводиться шляхом створення та забезпечення роботи системи опрацювання звернень громадян до органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, за допомогою якої здійснюється оперативне реагування на звернення громадськості та порушеної у них проблематики, проведення моніторингу та аналізу проблемних питань, що потребують прийняття управлінських рішень.

Одним зі шляхів вирішення нагальних проблем на регіональному рівні є функціонування Контактного центру Миколаївської області як механізму впровадження електронного урядування, оперативного реагування на проблемні питання соціально-економічного життя громадян Миколаївської області, координації дій органів влади, підвищення якості управлінських рішень з урахуванням думки громадськості, проведення всебічного моніторингу, ґрунтовного аналізу на основі консолідації змісту звернень та підвищення соціальних стандартів.

Культурне і духовне середовище.

На Миколаївщині функціонувала розгалужена мережа закладів культури, які мали потужний потенціал для консолідації суспільства, спрямування його на дотримання європейських цінностей, інтеграцію України в європейське співтовариство, підвищення якості життя мешканців області, забезпечення рівного доступу до інформації, знань і культурного надбання.

Станом на цей час внаслідок бойових дій на території області із 1 004 закладів системи Міністерства культури та інформаційної політики України зазнав пошкоджень 131 заклад культури, зокрема: 64 бібліотечних заклади, з яких 11 зруйновано; 47 клубних закладів, з яких 4 зруйновано; 11 закладів спеціалізованої мистецької освіти, з яких 1 зруйновано; 6 музейних закладів, 2 театри та зоопарк, 3 заклади знаходяться на тимчасово окупованій території.

Пошкоджено 22 пам'ятки архітектури, історії та монументального мистецтва та 51 культова будівля, 5 з яких зруйновано.

Припинена робота закладів культури в зоні бойових дій, значна частина працівників галузі евакуювалась за межі області.

Разом з тим частина бібліотечних та клубних закладів продовжують обслуговування відвідувачів. Заклади освіти в сфері культури і мистецтва Миколаївської області провадять освітній процес у дистанційному форматі та надають освітні послуги, використовуючи усі наявні можливості. Мистецькі школи області працюють з дітьми з числа внутрішньо переміщених осіб. Бібліотечні, клубні та музейні заклади продовжують обслуговування відвідувачів, надають інформаційну підтримку внутрішньо переміщеним особам.

Величезна робота з популяризації кращих надбань української культури, патріотичного виховання проводиться на офіційних онлайн-платформах закладів культури у Facebook та Instagram.

Фізична культура і спорт

В Миколаївській області функціонують:

4 обласних фізкультурно-спортивних товариства - «Україна», «Динамо», «Спартак» і «Колос»;

обласне відділення (філія) Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України, 42 дитячо-юнацькі спортивні школи та 9 спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву: 2 школи вищої спортивної майстерності (обласна та Миколаївська міська); 2 центри олімпійської підготовки (Центр олімпійської підготовки з пріоритетних видів спорту та Центр олімпійської підготовки з баскетболу та командних ігрових видів спорту), Миколаївський фаховий коледж фізичної культури;

3 центри фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» - 1 обласний та 2 міські (м. Вознесенськ та м. Нова Одеса), регіональний центр спорту людей з інвалідністю «Інваспорт».

На території 17 територіальних громад області реалізується проєкт «Активні парки – локації здорової України».

Загальний відсоток дітей, які були охоплені навчанням в ДЮСШ, до загальної кількості дітей шкільного віку Миколаївської області становить близько 12 %.

Загалом в Миколаївській області розвивається та культивуються 28 олімпійських видів спорту та 30 неолімпійських видів спорту.

Для області пріоритетними видами олімпійського спорту є: баскетбол, бокс, боротьба греко-римська, важка атлетика, велосипедний спорт, веслування академічне, веслування на байдарках і каное, волейбол, волейбол пляжний, гандбол, гімнастика художня, дзюдо, легка атлетика, плавання, плавання синхронне, стрибки у воду, теніс, теніс настільний, тхеквондо, фехтування, футбол, бейсбол, регбі, софтбол, бадмінтон, вітрильний спорт, кінний спорт та стрибки на батуті.

Станом на вересень 2023 року переукладено угоди про співпрацю з 28 федераціями з олімпійських видів спорту та 30 федераціями з неолімпійських видів.

2022 року Миколаївська область посіла 14 місце в загальному рейтингу областей України. Щороку Миколаївська область посідає 1 місце в другій групі областей в загальному заліку всеукраїнського рейтингу Мінмолодьспорту.

До фізкультурно-оздоровчої роботи в області залучено близько 2 тис. працівників, систематичними заняттями з видів спорту охоплено близько 12 тис. осіб. В Миколаївській області налічується понад 3 тис. спортивних споруд.

Протягом 9 місяців 2023 року 329 спортсменам присвоєно звання «Кандидат в майстри спорту України», 273 – I спортивний розряд.

Житлово-комунальне господарство.

Для задоволення потреб населення області в послугах житлово-комунального господарства на сучасному етапі задіяні такі основні фонди:

5 756 багатоквартирних житлових будинків площею 10,3 млн кв.м (19 багатоквартирних житлових будинків площею 16,7 тис. кв. м зруйновано внаслідок ведення активних бойових дій на території України), з яких 918 обладнані 2 543 ліфтами, та 252,6 тис. приватних житлових будинків садибного типу площею 15,6 млн кв. м;

1 091 котельня, 102 з яких - котельні комунальної теплоенергетики, 989 - котельні і топкові бюджетної сфери та інші, і 329,4 км теплових мереж у двотрубному обчисленні;

6 416,3 км мереж водопостачання, 7 поверхневих водозаборів, обладнаних очисними спорудами, 915 комунальних артезіанських свердловин;

1 677,9 км мереж водовідведення, 46 очисних споруд.

За основними підгалуззями житлово-комунального господарства знос основних фондів становить:

житловий фонд – 62 %;

водопровідно-каналізаційне господарство - 67,3 %;

комунальна теплоенергетика – 63 %.

Процеси фізичного зносу житлового фонду та інженерної інфраструктури потребують подальшої консолідації фінансового ресурсу за всіма джерелами для технічного переоснащення, модернізації та реконструкції базових підгалузей житлово-комунального господарства.

Житлове господарство

Житлове господарство Миколаївської області, як підгалузь житлово-комунального господарства, набуло значних перетворень за рахунок суттєвого розвитку майнових відносин та реформування форм управління.

До основних позитивних структурних перетворень в житловому господарстві необхідно віднести стрімку динаміку впровадження нових форм утримання житлового фонду за рахунок створення об'єднань співвласників багатоквартирних житлових будинків, яких в області на 01 жовтня 2023 року налічується 1 689 од. або 29,3 % від загальної кількості багатоквартирних будинків, співвласниками яких утримується 4,96 млн кв. м або 48 % від загальної площі багатоквартирних будинків.

Із врахуванням утримання загальної площі багатоквартирних житлових будинків ОСББ, ЖБК, органами самоорганізації населення (ОСН) рівень самостійного утримання житла співвласниками будинків, за показниками загальної площі, становить 79 %.

Обслуговування 3 698 житлових будинків загальною площею 8 132,8 тис. кв.м (79 %) здійснюється різними формами самоорганізації населення, зокрема:

ОСББ – 1 689 житлових будинків загальною площею 4 967,96 тис. кв.м (48 %);

ЖБК – 57 житлових будинків загальною площею 207,08 тис. кв. м (2 %);

ОСН (органи самоорганізації населення) – 33 житлових будинків загальною площею 237,6 тис. кв. м (2,3 %);

самостійне утримання (без створення юридичної особи) – 1 919 житлових будинків загальною площею 2 153,9 тис. кв. м (26,5 %);

2 058 житлових будинків загальною площею 2 153,9 знаходяться в управлінні управителя (21 %).

Частка багатоквартирних будинків, що перебувають в управлінні ОСББ, ЖБК (1 746), управителів (2 058), ОСН (33) та самостійному утриманні (1 919) становить 100 % за кількістю (5 756).

Важливим стимулом підвищення активності власників житла до створення нових форм самоорганізації з утримання і обслуговування житла є орієнтована на вирішення нагальних питань підвищення технічного стану і енергоефективності житла державна політика пріоритетного спрямування коштів на реконструкцію, капітальний ремонт і заходи з енергозбереження як за рахунок коштів місцевих бюджетів, так і державного бюджету та пільгового кредитування з боку уповноважених державних банківських установ.

Протягом 2016-2021 років 154 ОСББ (9 240 власників житла) отримали фінансову підтримку з обласного бюджету на часткове відшкодування кредитів на реалізацію енергозберігаючих заходів у житловому фонді на загальну суму 5,72 млн гривень.

Видатки з обласного бюджету на виконання заходів обласної програми на 2022-2023 роки не затверджувалися у зв'язку із введенням воєнного стану в країні та обмеженістю обласного бюджету.

Крім обласної програми, затверджено 3 міські програми часткового відшкодування кредитів на реалізацію енергозберігаючих заходів у житловому фонді в найбільших містах області - Миколаїв, Первомайськ, Южноукраїнськ.

З бюджету територіальної громади м. Миколаєва протягом 2020-2023 років на часткове відшкодування кредитів на реалізацію енергозберігаючих заходів у житловому фонді спрямовано 20 303,432 тис. грн для 122 власників житла, в тому числі 19 945,71 тис. грн для 93 ОСББ та 357,721 тис. грн для 29 фізичних осіб. 2023 року профінансовано 9 ОСББ на суму 806,012 тис. гривень.

За рахунок інвестиційних програм ОКП «Миколаївоблтеплоенерго», ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» та фінансового ресурсу Миколаївської, Южноукраїнської міських територіальних громад суттєво покращено рівень оснащення багатоквартирного житлового фонду лічильниками обліку теплової енергії з 68,7 % в 2015 році до 98,8 % за кількістю будинків і 99,6 % за опалювальною площею.

В цілому рівень комерційного обліку енергоресурсів в житловому фонді становить:

теплопостачання – 98,8 %;

водопостачання – 98% (згідно з показниками квартирних і будинкових у приватному секторі лічильників обліку води);

газопостачання – 91 %;

електропостачання – 100 %.

Комунальна теплоенергетика

Теплове господарство Миколаївщини налічує 1 091 одиницю котелень та топкових загальною потужністю 2 495,9 Гкал/год та 329,4 км теплових мереж.

В області продовжуються процеси з впровадження автономного і індивідуального опалення закладів бюджетної сфери та квартир житлового фонду з децентралізацією систем теплопостачання.

На сучасному етапі розвинуті системи централізованого теплопостачання залишаються в містах Миколаїв і Южноукраїнськ, де відповідно налічується 151,2 тис. особових рахунків власників багатоквартирного житлового фонду, з них 134,8 тис. од. або 90 % перебуває в м. Миколаїв.

В м. Миколаєві функціонує достатньо оптимізована схема поєднання централізованого і децентралізованого теплопостачання (58 % багатоквартирного житлового фонду (за показниками чисельності) використовують індивідуальні та автономні системи опалення).

До пріоритетів стратегії розвитку централізованого теплопостачання віднесено завершення реалізації інвестиційного проекту «Підвищення енергоефективності в секторі централізованого теплопостачання України», у реалізації якого бере участь ОКП «Миколаївоблтеплоенерго».

Поряд з цим стратегія розвитку системи централізованого теплопостачання м. Миколаїв пов'язана з вирішенням проблемних питань реконструкції теплових

мереж ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», технічний стан яких протягом останніх 5 років має тенденцію до стійкого погіршення.

У містах Вознесенськ, Первомайськ, Очаків та інших населених пунктах районів області практично завершена децентралізація опалення багатоквартирних житлових будинків та об'єктів соціальної сфери.

У м. Южноукраїнськ в якості теплоносія використовується попутне тепло відокремленого підрозділу Національної акціонерної компанії «Енергоатом» «Південноукраїнська АЕС». Через відсутність використання для потреб виробництва теплової енергії природного газу і низьку вартість попутної енергії заходи з модернізації системи теплопостачання у зазначеному місті в основному стосуються проблемних питань транспортування теплоносія, його розподілу та впровадження стовідсоткового обліку теплової енергії, а також забезпечення розрахунків з ВП «Південноукраїнська АЕС» за спожиті обсяги теплової енергії, водопостачання та водовідведення.

Поряд з цим в області набуває розвитку впровадження технологій альтернативного виробництва теплової енергії шляхом реконструкції інвестиційними компаніями існуючих котелень закладів бюджетної сфери.

Так протягом 2015-2022 років до зазначеної роботи було залучено 9 приватних інвестиційних компаній, якими реконструйовано та збудовано 54 теплових джерела на альтернативному паливі.

Із врахуванням вищезазначених заходів, а також ініціативи райдержадміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо розвитку електроопалення бюджетних установ та використання для цих потреб твердого палива, 65 % бюджетних установ області забезпечують виробництво теплової енергії без використання природного газу.

Водопостачання

Із 911 населених пунктів області 538 або 59 % забезпечені централізованими системами водопостачання з охопленням понад 1 млн осіб.

Без системи централізованого водопостачання залишається смт Єланець та 372 населених пункти сільської місцевості з населенням майже 300 тис. осіб, де для потреб водозабезпечення використовуються громадські колодязі, а також привозна вода в приватні резервуари.

Водночас, за природними гідрогеологічними факторами, спостерігається погіршення якості як поверхневих, так і підземних вод, що потребує подальших заходів із реконструкції діючих очисних споруд, будівництва нових об'єктів очистки питної води для доведення її показників до вимог безпечного вживання людиною, заміни і реконструкції мереж водопостачання, з яких 1,9 тис. км або 29,6 % перебувають у зношеному стані.

Для підвищення рівня доступу населення до якісної питної води в закладах освіти, та охорони здоров'я області, громадських місцях встановлено 526 колективних установок очистки питної води загальною потужністю майже 1000 куб. м на добу, що задовольняє щоденні потреби майже 200 тис. осіб з розрахунку 5 л на особу.

Серед найбільш актуальних проєктів у сфері модернізації і розвитку централізованих систем водопостачання є проєкт «Розвиток системи

водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв» за участю кредитних ресурсів Європейського інвестиційного банку, проекти «Забезпечення питним водопостачанням сільських населених пунктів Казанківського, Новобузького районів та реконструкція водоскидної споруди Софіївського водосховища Новобузького району Миколаївської області» та «Реконструкція Казанківського групового водопроводу з метою забезпечення населених пунктів Єланецького району Миколаївської області централізованим питним водопостачанням» (ініціатор реалізації - Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області), що дозволить забезпечити питним водопостачанням 43,2 тис. жителів 79 сільських населених пунктів вищезазначених районів області, та «Реконструкція Жовтневого водосховища», як резервного джерела питного водозабезпечення споживачів м. Миколаєва в умовах воєнного стану.

Водозабезпечення м. Миколаєва здійснювалося з р. Дніпро водогоном «Дніпро-Миколаїв», протяжністю 73 км, до очисних споруд водопостачання МКП «Миколаївводоканал». 12 квітня 2022 року водогін «Дніпро-Миколаїв» було пошкоджено внаслідок ворожих обстрілів.

Нормалізувати водозабезпечення з р. Дніпро не вдалося через руйнування, що сталися 05 червня 2023 року внаслідок ворожих обстрілів, обладнання водозбору з р. Дніпро, об'єктів його енергозабезпечення АТ «Херсонобленерго» та подальшого підтоплення внаслідок руйнування греблі Каховської ГЕС.

З 21 червня 2023 року водозабезпечення м. Миколаєва здійснювалось шляхом закачування дніпровської води руслом р. Інгулець до створу Головної насосної станції Управління каналів річки Інгулець за принципом «Антиріка», який зупинено 17 серпня 2023 року через необхідність водозабезпечення м. Кривого Рогу та інших населених пунктів Дніпропетровської області внаслідок руйнування греблі Каховської ГЕС.

З 17 серпня 2023 року до цього часу для водозабезпечення споживачів м. Миколаєва задіяний водозабір Головної насосної станції та магістральний канал Управління каналів річки Інгулець з подачею води р. Інгулець до очисних споруд МКП «Миколаївводоканал».

Річка Інгулець на цей час стала єдиним джерелом гарантованого водопостачання споживачів м. Миколаєва з оптимальними показниками якості, наближеними до питної води.

З метою вирішення питання водозабезпечення міста Миколаїв, у якому внаслідок збройної агресії припинено водопостачання з р. Дніпро, протягом 2022-2023 років для потреб водозабезпечення мобілізовано всі наявні 167 артезианських свердловин, у тому числі 132 нововведені в експлуатацію.

Крім того задіяні 215 колективних установок очищення води загальною потужністю 478,7 куб. м на годину, в тому числі 205 одиниць, встановлених у 2022-2023 роках.

В цілому в області впроваджено 526 колективних установок очищення питної води на основі зворотного осмосу.

Доставка питної води в Миколаєві не зупинялась і триває на теперішній час.

Через вплив солоної води Дніпро-Бузького лиману суттєво погіршився технічний стан сталевих трубопроводів.

За оцінками спеціалістів МКП «Миколаївводоканал» невідкладній заміні підлягають 240 км трубопроводів централізованої системи водопостачання.

2023 року розпочався 1-й етап реконструкції магістральних водогонів (12 ділянок).

Поряд з цим з метою пошуку альтернативних варіантів водозабезпечення м. Миколаєва МКП «Миколаївводоканал» тісно співпрацює з Європейським інвестиційним банком та французькою компанією «Еджіс». Наразі здійснюються техніко-економічні розрахунки та обґрунтування.

З метою відновлення основного водозбору на р. Дніпро здійснюється розробка проектно-кошторисної документації по об'єкту «Реконструкція цілісного майнового комплексу, першої нитки водоводу «Дніпро-Миколаїв» за адресою: вул. Слобідська, 1а, с. Микільське, Білозерський р-н, Херсонська обл.».

Виконання відповідних відновлювальних робіт буде можливим за умовами належної безпекової ситуації на лінії зіткнення.

Водовідведення

У населених пунктах області спостерігається суттєве відставання розвитку систем водовідведення і очистки стоків. Тільки 45 населених пунктів, серед яких 9 міст, 17 селищ міського типу та 19 сільських населених пунктів, мають системи централізованого водовідведення з охопленням майже 600 тис. осіб.

До основних завдань перспективного розвитку систем водовідведення населених пунктів області належать: будівництво очисних споруд і розвідних мереж водовідведення в м. Новий Буг, реконструкція очисних споруд каналізації в м. Вознесенськ, м. Первомайськ, м. Очаків, м. Нова Одеса та смт Криве Озеро, розвиток систем централізованого водовідведення в рекреаційній зоні Чорноморського узбережжя та селищах і селах області.

Поводження з твердими побутовими відходами

Вирішення нагальних питань із зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище нерозривно пов'язане із впровадженням сучасних технологій сміттесортування та сміттєпереробки, перш за все в найбільших містах обласного значення.

В Миколаївській області налічується 267 організованих місць складування (зберігання) твердих побутових відходів (ТПВ) загальною площею 524,4 га.

Середньорічні обсяги вивезення ТПВ становлять 1,0-1,2 млн тонн.

Середня наповненість сміттєзвалищ - 53 %, у тому числі по містах обласного значення - 80-100 %.

Високий рівень використання потужностей полігонів ТПВ зафіксовано в містах: Миколаїв, Вознесенськ, Первомайськ, Южноукраїнськ.

Для обслуговування сміттєзвалищ задіяно 42 підприємства різної форми власності, які обрані на конкурсних засадах.

У сільській місцевості організацію збирання, вивезення ТПВ, утримання сміттєзвалищ у переважній більшості здійснюють сільські ради.

На більшості полігонів ТПВ органами місцевого самоврядування не завершено роботу з державної реєстрації права земельного користування та складання санітарно-технічних паспортів.

Зазначена робота майже завершена на найбільших полігонах ТПВ міст обласного значення, питома вага яких в обсягах накопичення ТПВ становить 67 %.

На сучасному етапі розвитку в сфері поводження з ТПВ є вирішення питань впорядкування землевідведення, дозвільної документації на місця видалення відходів, а також підтримки ініціативи органів місцевого самоврядування щодо будівництва комплексів із переробки та сортування твердих побутових відходів.

Підвищення енергоефективності

Основний обсяг енергетичних ресурсів у соціальній сфері області споживається населенням в побуті, підприємствами житлово-комунального господарства та установами і закладами бюджетної сфери.

Таким чином, створення умов та реалізація заходів зі скорочення енергоспоживання в соціальній сфері області позитивно впливатиме на зниження витрат населенням на оплату житлово-комунальних послуг, стримування зростання тарифів на житлово-комунальні послуги, в структурі яких основна питома вага припадає на енергоносії, та скорочення витрат місцевих бюджетів на оплату енергоресурсів.

Враховуючи, що витрати на енергоносії вже зараз є великим тягарем для бюджетів міст, селищ, сіл, протягом останніх років спостерігається тенденція до організації системного підходу до вирішення питань енергозбереження та підвищення рівня енергоефективності.

Для комплексної реалізації заходів у сфері енергоефективності рішенням обласної ради від 21 грудня 2018 року № 30 затверджено обласну Програму енергозбереження та розвитку альтернативних джерел енергії на період до 2025 року.

З використанням законодавчо врегульованих умов по державно-приватному партнерству в області активізувалась діяльність приватних інвестиційних компаній, спрямована на диверсифікацію джерел виробництва теплової енергії за рахунок її виробництва з альтернативних джерел енергії.

Протягом 2015 - 2023 років в області 9 інвестиційними компаніями реалізовано 54 подібних проекти будівництва нових та реконструкції діючих джерел теплової енергії закладів бюджетної сфери, які дозволяють замінити майже 8,8 млн куб. м природного газу в розрахунку на рік.

У м. Миколаєві приділяється увага щодо залучення в сферу енергозбереження небюджетних коштів. За підтримки Північної екологічної фінансової корпорації (NEFCO) розпочато реалізацію проекту з оптимізації окремих складових системи централізованого тепlopостачання в м. Миколаєві, що матиме наслідком підвищення економічної та екологічної ефективності виробництва та розподілення тепла. На сьогоднішній день Миколаївська міська рада погодила отримання кредиту від НЕФКО в розмірі 500 тис. євро та гранту в розмірі 300 тис. євро на реалізацію вказаного проекту.

2020 року з метою регулювання споживання теплової енергії підписано ЕСКО-контракти для бюджетних установ щодо встановлення ІТП для 10 закладів освіти міста.

Всього за ЕСКО-договорами організовані роботи в 34 закладах бюджетної сфери м. Миколаєва.

Серед найбільш масштабних проєктів як з підвищення технічного рівня основних фондів, так і з точки зору енергоефективності, є реалізація інвестиційних проєктів за участю міжнародних фінансових організацій на ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» та МКП «Миколаївводоканал».

Зокрема, за підсумками реалізації інвестпроєкту «Підвищення енергоефективності в секторі централізованого тепlopостачання України», до якого залучено ОКП «Миколаївоблтеплоенерго», прогнозується щорічна економія споживання природного газу в обсязі 8,1 млн куб. м та електричної енергії 6,0 млн кВт год.

Завершення реалізації інвестиційного проєкту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв» з реконструкцією і модернізацією основних фондів МКП «Миколаївводоканал» дозволить досягти розрахунково щорічного скорочення споживання електроенергії на 8 -10 млн кВт год.

Системна робота органів місцевого самоврядування щодо реконструкції систем зовнішнього освітлення дозволила у 2015-2023 роках суттєво підвищити рівень використання сучасних енергозберігаючих джерел освітлення, питома вага яких становить 66 %.

Для комплексного підходу в екологічному оздоровленні регіону, зменшення викидів парникових газів, та враховуючи унікальні природні умови області з домінуючою кількістю сонячних днів протягом року і сприятливій розі вітрів, доцільно подальше впровадження сучасних технологій використання відновлювальної енергетики.

Сонячна та вітрова енергетика

На сучасному етапі в області успішно реалізуються проєкти в сонячній енергетиці.

Станом на 01 жовтня 2023 року в регіоні побудовано 85 сонячних електростанцій загальною потужністю 731,559 МВт, у тому числі 2023 року - 2 сонячні електростанції потужністю 189 МВт, якими вироблено 383,561 млн кВт год. електроенергії.

Найбільший розвиток об'єктів вітроенергетики в Миколаївському районі (Березанська територіальна громада).

Всього в області побудовано 76 вітрових електроустановок загальною потужністю 281,7 МВт.

2023 року діючими вітровими електростанціями вироблено 285,012 млн кВт год. електроенергії.

Містобудування та архітектура

2023 року пріоритетними напрямками було відновлення об'єктів інфраструктури Миколаївської області.

На Миколаївщині зруйновано та пошкоджено внаслідок обстрілів 12 420 об'єктів, з них:

багатоповерхівки – 1 554;

приватні будинки – 7 483;
 заклади освіти – 159;
 дитячі садочки – 108;
 заклади культури – 184;
 будівлі закладів охорони здоров'я – 170;
 адміністративні будівлі – 78;
 об'єкти житлово-комунального господарства – 2 742.

Найбільш характерні наслідки руйнування для області - через ракетні обстріли для міста Миколаєва та ракетно-артилерійські - для більшості сільських населених пунктів.

Інформація про зруйновані та пошкоджені об'єкти

Найменування об'єкта	Зруйновано	Відновлено	Відновлено, %	Орієнтовна вартість збитків, грн
Багатоповерхівки	1554	244	15,70	14 млрд 817 млн 025 тис.
Приватні будинки	7483	623	8,33	2 млрд 731 млн 161 тис.
Школи	159	71	44,65	8 млрд 502 млн 875 тис.
Дитячі садочки	108	16	14,82	1 млрд 479 млн
Заклади вищої освіти	21	2	9,52	1 млрд 540 млн
Заклади культури	184	18	9,78	1 млрд 746 млн
Заклади охорони здоров'я	170	103	60,59	2 млрд 750 млн 660 тис.
Адміністративні будівлі	78	12	15,38	3 млрд 466 млн 900 тис.
Об'єкти ЖКГ	2742	27702	98,54	12 млрд 155 млн 524 тис.
Мости/дороги	20/31	19/13	95	39 млрд 367 млн 680 тис.
Загальна кількість	12420	3767	41,94	88 млрд 556 млн 825 тис.

Всього на відновлення пошкоджених об'єктів громадської та критичної інфраструктури Миколаївській області з державного бюджету виділено 959 727,216 тис. грн, за рахунок яких планується реконструювати 31 об'єкт, зокрема:

за рахунок коштів Фонду ліквідації наслідків збройної агресії - 788 978,599 тис. грн: 12 проєктів відновлення водопровідних мереж у м. Миколаєві; 5 об'єктів соціальної інфраструктури, 3 об'єкти охорони здоров'я та 2 заклади освіти;

за рахунок субвенції Мінінфраструктури - 170 млн 474,017 тис. грн: 11 проєктів будівництва (буде відновлено 7 закладів охорони здоров'я, 3 заклади освіти та 1 ЦНАП); 3 об'єкти для виготовлення проєктно-кошторисної документації (2 заклади освіти, 1 заклад охорони здоров'я).

За рахунок коштів резервного фонду державного бюджету виділено 274,6 млн грн Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській та Херсонській

обласним державним адміністраціям для здійснення заходів щодо забезпечення транспортування питної води для потреб цих регіонів.

Наразі тривають проектно-вишукувальні роботи. Затримка в завершенні передпроектних робіт пов'язана з продовженням бойових дій на прилеглий до об'єкта території.

З обласного бюджету Миколаївської області на відновлення соціальних об'єктів виділено 232 750,536 тис. грн та кошти субвенції з місцевих бюджетів на співфінансування – 56 202,411 тис. грн.

2024 року заплановано реалізацію 54 об'єктів:

виготовлення ПКД - 14 об'єктів, 2 з яких є перехідними на наступний рік;

будівельно-монтажні роботи (в тому числі ПКД) - 40 об'єктів, 18 з яких є перехідними.

За рахунок обласного бюджету запланована реалізація 29 проектів, з них:

виготовлення ПКД – 4 проекти, будівельно-монтажні роботи (в тому числі ПКД) – 25 об'єктів, 8 з яких є перехідними;

реалізація 12 проектів із будівництва, капітальних та поточних ремонтів ПРУ, зокрема: виготовлення ПКД - 6 проектів, 2 з яких є перехідними на наступний рік, будівельно-монтажні роботи (в тому числі ПКД) - 6 об'єктів, 3 з яких є перехідними.

За рахунок співфінансувань з місцевих бюджетів 90% - 10% планується реалізувати 11 проектів, з них: виготовлення ПКД – 4 проекти, будівельно-монтажні роботи (в тому числі ПКД) – 7 об'єктів, які є перехідними.

За рахунок співфінансувань з місцевих бюджетів 50% - 50% заплановано реалізація 2 об'єктів - будівельно-монтажні роботи (в тому числі ПКД).

Охорона довкілля.

Атмосферне повітря

В Миколаївській області відсутні підприємства хімічної та вугільної промисловості, тому вона не входить до переліку регіонів з високим забрудненням атмосфери. Рівень техногенного навантаження на навколишнє природне середовище Миколаївської області нижчий, ніж в середньому по Україні.

В атмосферне повітря області зі стаціонарних джерел забруднення щороку надходить не більше 15 тис. тонн забруднюючих речовин. Основними забруднювачами атмосферного повітря Миколаївської області є підприємства постачання газу та переробної промисловості, а саме: АТ «Оператор газорозподільної системи «Миколаївгаз», ТОВ «Миколаївський глиноземний завод», ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» та «ЮГ цемент» філія ПрАТ «ДІКЕРГОФФ ЦЕМЕНТ УКРАЇНА», викиди від яких 2022 року склали 2,235 тис. тонн забруднюючих речовин, що на 44 % менше ніж 2021 року, у зв'язку зі зменшенням обсягів виробництва.

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2020-2022 роки наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	83*	137*	57*
першої групи	**	**	**
другої групи	36	22	10
третьої групи	147	115	47
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	11,204	12,186	***
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	0,456	0,496	***
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	10,1	11,08	***

* Без урахування дозволів, виданих для об'єктів першої групи.

** Дозволи для об'єктів першої групи видає Міндовкілля, у зв'язку з чим зазначена інформація відсутня в обласній військовій адміністрації.

*** Відповідно до відомостей Головного управління статистики у Миколаївській області інформація щодо викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел Миколаївської області за 2022 рік відсутня. Інформацію щодо викидів забруднюючих речовин за 2022 рік буде оприлюднено після надання суб'єктами господарювання звітності протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни.

Рівень забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в зоні та агломерації (агломераціях) за 2022 рік наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

Назва забруднюючої речовини	Номер пункту спостережень	Річне середнє значення забруднюючої речовини, мг/м ³	Зафіксовані перевищення граничних рівнів або цільових показників забруднюючих речовин у відсотках, загалом за рік (ГДК м.р.)	Зафіксовані перевищення інформаційного або порогів небезпеки забруднюючих речовин (ВЗ та ЕВЗ)*
-----------------------------	---------------------------	---	--	--

1	2	3	4	5
Пил	м. Миколаїв	0,08	0	Відсутні
Діоксид сірки		0,007	0	Відсутні
Оксид вуглецю		2	0,6	Відсутні
Діоксид азоту		0,04	0	Відсутні
Оксид азоту		0,02	0	Відсутні
Фтористий водень		0,002	0	Відсутні
Формальдегід		0,014	3,0	Відсутні
1	2	3	4	5
Важкі метали, мкг/м ³				
Залізо	м. Миколаїв	0,721	0	Відсутні
Марганець		0,028	0	Відсутні
Мідь		0,027	0	Відсутні
Нікель		0,031	0	Відсутні
Свинець		0,019	0	Відсутні
Хром		0,038	0	Відсутні
Цинк		0,045	0	Відсутні
Кадмій		0,005	0	Відсутні

* Екстремально високе (ЕВЗ) та високе забруднення (ВЗ) в атмосферному повітрі.

На стан атмосферного повітря населених пунктів області значною мірою впливають викиди від роботи двигунів пересувних джерел забруднення, що домінують над викидами від стаціонарних джерел. Причиною цього є значне зростання кількості приватних транспортних засобів, незадовільний технічний стан автотранспорту, низька якість палива та відсутній дієвий контроль за ним. Згідно зі статистичними даними за минулі роки найбільш шкідливого впливу від транспортних засобів та виробничої техніки зазнає атмосфера обласного центру. Серед усіх пересувних джерел забруднення автотранспорт був і залишається найбільшим забруднювачем атмосферного повітря в області.

Питання зменшення впливу викидів від пересувних джерел на навколишнє середовище потребують вирішення на загальнодержавному та регіональному рівнях. До національного рівня можна віднести стимулювання розвитку водного, залізничного та електричного транспорту, а також будівництво об'їзних доріг.

Охорона водних ресурсів

Миколаївська область територіально належить до басейнів р. Південний Буг (59,5 %), р. Дніпро (23,5 %) і річок Причорномор'я (17 %).

Загальна площа, зайнята поверхневими водними об'єктами, становить 150,5 тис. га (6,1 % від загальної території області).

Підземні води залягають у відкладеннях різного віку, генезису і літологічного складу – від тріщинуватої зони кристалічного фундаменту до сучасних (голоценових) та плейстоценових.

Прогнозні ресурси (запаси) підземних вод основних водоносних горизонтів у межах Миколаївської області визначено і апробовано у кількості 441,6 тис. м³/добу, у тому числі:

з мінералізацією до 1,5 г/дм³ – 349,87 тис. м³/добу (79,23 %);

з мінералізацією від 1,5 г/дм³ до 3,0 г/дм³ – 91,73 тис. м³/добу (20,77 %).

За обсягами розвіданих запасів підземних вод питної якості Миколаївська область є найменш забезпеченою в Україні. В середньому експлуатаційні запаси підземних вод на одного мешканця становлять 0,09 м³/добу (для порівняння: Одещина - 0,135 м³/добу або в 1,5 рази більше, Херсонщина - 3,1 м³/добу або в 34 рази більше).

Взагалі місцеві водні ресурси області достатньо обмежені та залежать, головним чином, від стоку з інших регіонів.

За питомими показниками водних ресурсів (на одного мешканця) область займає одне з останніх місць серед областей України. Середньорічний показник забезпечення місцевим стоком на 1 мешканця Миколаївської області становить 0,44 тис. м³/рік, тобто менше у 2,38 рази за показник по Україні в цілому.

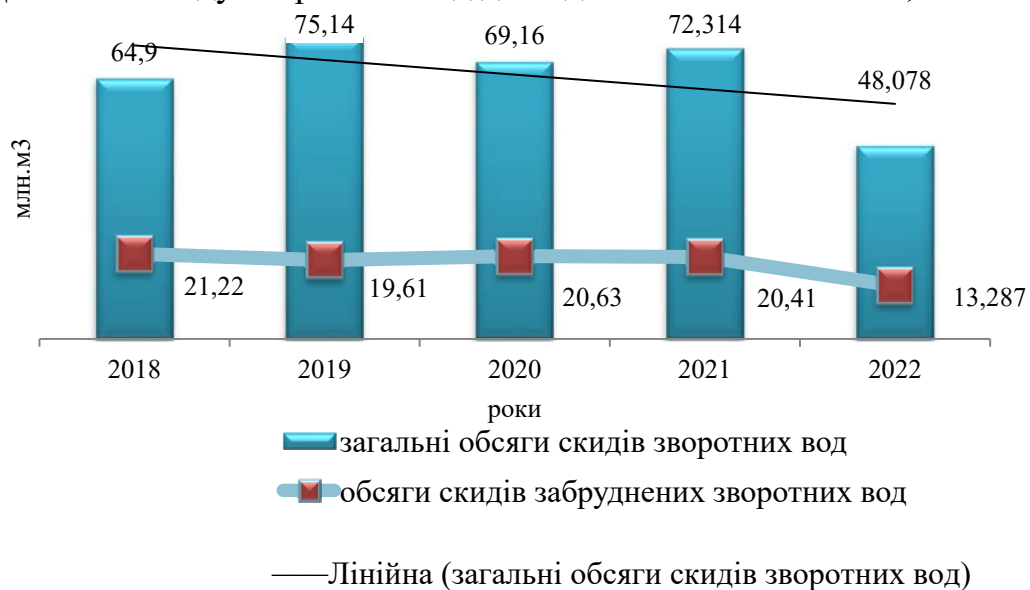
Галузі економіки регіону, що найбільше споживають воду, - промисловість та енергетика. На їх потреби витрачається біля 50 % від загального об'єму використаних вод. На другому та третьому місцях - сільське господарство (зрошення) і комунальне господарство відповідно.

Для маловодної Миколаївщини однією з актуальних проблем є забруднення водних ресурсів через скид стічних вод, яку значно ускладнює відсутність мереж централізованого водовідведення та якісної очистки господарсько-побутових і виробничих стоків.

Щорічно до водних об'єктів області відводиться до 75,5 млн м³ зворотних вод, з яких, через неякісну роботу комунальних каналізаційних очисних споруд, до 22,5 млн м³ - забруднені стоки.

В населених пунктах Миколаївської області функціонують 9 очисних споруд каналізації, 5 з яких здійснюють скид стічних вод з перевищенням нормативно-допустимих концентрацій. Амортизація їх обладнання складає від 42,0 % до 62,0 %.

На сьогодні проблема очистки комунальних стоків у сільській місцевості, за відсутності централізованої системи водовідведення, стоїть особливо гостро.

Динаміка скиду зворотних вод до водних об'єктів області, млн м³

Основні забруднювачі водних ресурсів області та їх обсяги скиду зворотних вод наведені у таблиці 3.

Таблиця 3, млн м³

№ з/п	Найменування комунальних підприємств-забруднювачів	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
		разом	у т.ч. забруднених стічних вод	разом	у т.ч. забруднених стічних вод	разом	у т.ч. забруднених стічних вод
1.	МКП «Миколаївводоканал», м. Миколаїв	22,016	20,310	20,707	18,648	11,518	11,518
2.	КП «Міськводоканал» Баштанської міської ради, м. Баштанка	0,242	0,242	0,326	0,266	0,034	-
3.	КП Очаківської міської ради «Очаків-Сервіс», м. Очаків	0,267	0,267	0,263	0,263	0,155	0,155
4.	КП «Ольшанське», смт Ольшанське Миколаївський район	0,111	0,111	0,108	0,108	0,088	0,088
5.	КП «Прибузьке», м. Нова Одеса	0,040	0,040	0,037	0,037	0,023	0,023
6.	КП «Первомайськводоканал» Первомайської міської ради, м. Первомайськ	1,908	-	1,952	-	1,962	1,230

Водогосподарська ситуація в області додатково ускладнюється через скид до р. Інгулець протягом тридцяти двох років високомінералізованих шахтних

вод гірничорудних підприємств Кривбасу зі ставка-накопичувача у балці Свистунова Дніпропетровської області. Обсяг щорічного скиду за останні п'ять років становив близько 11 млн м³ шахтних вод з мінералізацією до 4000,0 мг/л.

Миколаївська область є передостанньою у схемі скиду та має на власній території 96,0 км протяжність току р. Інгулець (після скиду), потерпає від забруднення чи не найбільше за інші і, як наслідок, має значне погіршення якості води, що використовується для зрошення сільськогосподарських угідь.

З початку 2023 року проблема забруднення р. Інгулець для Миколаївщини набула особливого значення. Внаслідок аварійної ситуації на питному водозаборі м. Миколаєва (р. Дніпро, Херсонська область) води річки Інгулець стали єдиним альтернативним джерелом водопостачання обласного центру регіону, де мешкає близько 470 тис. населення.

З метою прийняття збалансованого рішення щодо існування господарської діяльності, яка пов'язана з використанням вод р. Інгулець та збереження природної екосистеми водойми, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2021 року № 1802-р затверджено План управління шахтними водами Кривбасу (далі - План).

Але внаслідок військової агресії Російської Федерації Урядом переглядаються строки виконання заходів Плану, серед яких розроблення альтернативної схеми управління шахтними водами з урахуванням інтересів впровадження господарської діяльності на території всіх областей, які задіяні у схемі відведення високомінералізованого стоку шахтних вод Кривбасу.

Утилізації відходів

За статистичними даними у м. Миколаєві та Миколаївській області обсяг утворення відходів I-IV класів небезпеки за 2022 рік становить 354,961 тис. т відходів.

Актуальними проблемами є:

відсутність сміттесортувальних та сміттєпереробних підприємств з переробки твердих побутових відходів та роздільного збирання відходів, у тому числі небезпечних;

незначна кількість підприємств, що мають потужності та мають ліцензію на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами, в тому числі, що здійснюють утилізацію ртутьвмісних відходів;

високий рівень утворення відходів та низькі показники їх використання як вторинної сировини, у зв'язку з чим в промисловості та комунальному секторі нагромаджуються значні обсяги твердих відходів, з яких лише незначна частина застосовується як вторинні матеріальні ресурси, решта - потрапляють на звалища.

Внаслідок повномасштабного збройного вторгнення Російської Федерації в Україну станом на 01 жовтня 2023 року утворилося 5 720, 628 т відходів від руйнувань у Миколаївській області, які потребують переробки та утилізації. Проблемним питанням на цей час залишається відсутність у громадах, які постраждали, важкої техніки та подрібнювачів будівельних відходів. У багатьох громадах такі відходи продовжують залишатися в місцях їх утворення. Утилізація відходів від руйнувань включає перевезення з місць утворення,

сортування, дроблення та у разі можливості потворне використання або захоронення.

Природно-заповідний фонд області

На території Миколаївської області налічується 157 територій та об'єктів природно-заповідного фонду (далі – ПЗФ). Фактична площа природно-заповідного фонду становить 78 161,9801 га, або 3,18 % від площі області.

Середньостатистичний показник площі ПЗФ по Україні становить 6,6 % та є однією з найнижчих в Україні (в сусідніх областях: Херсонській - 10,6 %, Одеській - 4,5 %, Дніпропетровській - 2,9 %).

В області функціонує 9 установ ПЗФ, з них 4 утримуються за рахунок обласного бюджету, решта – з інших джерел фінансування. Головним завданням ПЗФ є збереження унікальних і типових природних комплексів шляхом зменшення втрат біорізноманіття, розвитку об'єктів ПЗФ, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття; підвищення рівня екологічної освіти населення.

Наразі цінні природні території, що не захищені природоохоронним законодавством, знаходяться під загрозою знищення або трансформації. На місцевості (в натуру) винесено 30 % меж територій ПЗФ, що є недостатнім для забезпечення дотримання природоохоронного режиму земель ПЗФ та уникнення конфліктних ситуацій під час надання земель у користування.

Щороку збільшується тривалість посушливого періоду та, відповідно, ризик виникнення і поширення пожеж у лісових насадженнях, в тому числі тих, що входять до складу ПЗФ.

Після військової агресії Російської Федерації в зоні бойових дій опинилися 79 об'єктів природно-заповідного фонду області. Під окупацією з 06 березня 2022 року та безпосередньо в зоні бойового зіткнення знаходились 16 об'єктів загальною площею 43933,7 га, а саме: Чорноморський біосферний заповідник, Національний природний парк «Білобережжя Святослава», регіональні ландшафтні парки «Кінбурнська коса» та «Висунсько-Інгулецький», 7 заказників та 4 пам'ятки природи.

12 об'єктів Смарагдової мережі зазнали впливу воєнних дій.

У зоні затоплення унаслідок підриву Каховської ГЕС опинилась частина території Миколаївської області: гирлові та прилеглі ділянки річок Інгулець, Південний Буг, Інгул. Всього 10 територіальних громад.

На території Кінбурнського півострова згідно з інформацією філії «Миколаївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» в межах земель державного лісового фонду було підтоплено 2000 га, з них: Кінбурнське лісництво – 600 га; Василівське лісництво – 1400 га.

Підтоплення на Кінбурнському півострові зазнали узбережна частина с. Покровське (до підніжжя Нижніх Кучугур), с. Василівка з більшою частиною околиць, урочища Бикове, Комендантське, Бієнкові плавні, Глинище, пониззя Волижиного лісу, Василівські плавні, ставкове господарство до межі з Херсонською областю.

Відповідно до інформації адміністрації НПП «Білобережжя Святослава» (дешифрування космічного знімку Sentinel) зона підтоплення в межах

НПП Білобережжя Святослава склала 1900 га, Чорноморського біосферного заповідника (Волижин Ліс) - 130 га, РЛП «Кінбурнська коса» - 500 га. Всього приблизно 2 530 га.

Згідно з попередніми розрахунками адміністрації НПП «Білобережжя Святослава» шкода від підтоплення території парку може становити біля 70 млрд грн. Однак здійснення оцінки наслідків та розмірів завданої шкоди ускладнене тим, що Кінбурнський півострів досі перебуває в окупації. Визначити точні обсяги завданої шкоди можна буде лише після деокупації та розмінування території.

Відбулось затоплення частини Ботанічного заказника «Івано-Кепіне» у Снігурівській громаді Баштанського району, територія якого входить до складу Смарагдової мережі, унаслідок підвищення рівня води у р. Інгулець, орієнтовна площа затоплення - до 3 га (загальна 25 га). Загальний розмір збитків, завданих ботанічному заказнику, відповідно до підрахунків фахівців Державної екологічної інспекції Південно-Західного округу становить 489,8 млн гривень.

Через тривале мозаїчне розташування російських військових у межах Снігурівської громади детальні обстеження природних екосистем ускладнені.

Неможливе відтворення та збереження природних комплексів без проведення розмінування територій та об'єктів природно-заповідного фонду Миколаївської області: лісового Заказника місцевого значення «Балабанівка», території Регіонального ландшафтного парку «Висунсько-Інгулецький», Регіонального ландшафтного парку «Кінбурнська коса» та Національного природного парку «Білобережжя Святослава».

Для визначення повного обсягу шкоди внаслідок війни, а також прогнозованого строку, необхідного для відновлення територій природно-заповідного фонду, необхідно провести відповідні натурні обстеження територій, які постраждали, із залученням профільних спеціалістів. Однак станом на сьогодні здійснення зазначених обстежень унеможлиблюється окупацією частини території Миколаївської області. Точна комплексна оцінка обсягів завданої шкоди на деокупованих територіях до розмінування території також значно ускладнена через відсутність доступу до неї.

Першочерговим питанням є розмінування територій об'єктів природно-заповідного фонду на деокупованих територіях, насамперед Регіонального ландшафтного парку «Висунсько-Інгулецький», лісового Заказника «Балабанівка», ботанічних заказників «Івано-Кепіно» та «Єлизаветівка».

Після деокупації Кінбурнського півострова розмінування його території також буде найважливішою умовою для оцінки шкоди, завданої екосистемам півострова та відновлення об'єктів природно-заповідного фонду.

Громадська безпека

Україна - держава, яка переживає наймасштабніші стратегічні ракетні бомбардування в новітній історії світу. В умовах війни на території області постійно існує загроза нанесення ракетних ударів, застосування керованих боезарядів, засобів масового ураження (хімічна, ядерна, біологічна зброя). І оперативне оповіщення населення про виникнення або загрозу виникнення

ракетних ударів, інших надзвичайних ситуацій техногенного та воєнного характеру, своєчасне достовірне інформування про ситуацію, яка складається, заходи, що вживаються для запобігання надзвичайним ситуаціям, та усунення їх наслідків, зменшення кількості населення, яке постраждало та загинуло, є одним із основних завдань цивільного захисту.

Технічний стан існуючої системи вже фізично та морально застарів, оскільки вона відпрацювала встановлений ресурс експлуатації (понад 25 років) та знята з виробництва, ремонтні комплекти та запасні частини використано повністю. Збільшується кількість обладнання, яке не підлягає ремонту, а підтримка обладнання, що знаходиться в експлуатації, з кожним роком потребує все більших витрат.

2022 року з метою покращення ситуації з оперативного оповіщення населення та під час проведення заходів з модернізації системи оповіщення у 13 населених пунктах Миколаївського та Баштанського районів області, де були знищені засоби оповіщення внаслідок бойових дій, встановлено і підключено до системи оповіщення 23 нових технічних засоби оповіщення та інформування - електросирени типу «С-40».

2023 року продовжено роботу з поліпшення оповіщення населення області. На теперішній час закінчуються роботи із встановлення 100 нових електросирен у 80 населених пунктах зазначених вище районів, що отримують сигнали запуску бездротовими каналами зв'язку в автоматизованому режимі та підключені до територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення.

Незважаючи на вжиті заходи, наразі в області існує потреба у побудові 50 місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення з організацією автоматизованих робочих місць і встановлення орієнтовно 2 000 кінцевих засобів оповіщення та інформування з інтеграцією їх до єдиної системи оповіщення. Згідно з попередніми орієнтовними розрахунками та з урахуванням вартості сучасного обладнання загальна вартість відповідних місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення складатиме понад 1,7 млрд гривень.

Не менш важливою складовою забезпечення постійної готовності системи оповіщення та її надійного функціонування є експлуатаційно-технічне обслуговування апаратури, технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій, що задіяні для оповіщення, яке також потребує фінансування.

До того ж Миколаївська область має значне техногенне навантаження, що обумовлено великою кількістю потенційно небезпечних об'єктів з високим ризиком від впровадження господарської діяльності у сфері техногенної та пожежної безпеки — 6 073 об'єкти, у тому числі 18 хімічно-небезпечних об'єктів.

За технічними та технологічними особливостями в регіоні виділяється такий комплекс потенційно небезпечних виробництв, що є джерелами надзвичайних ситуацій техногенного характеру:

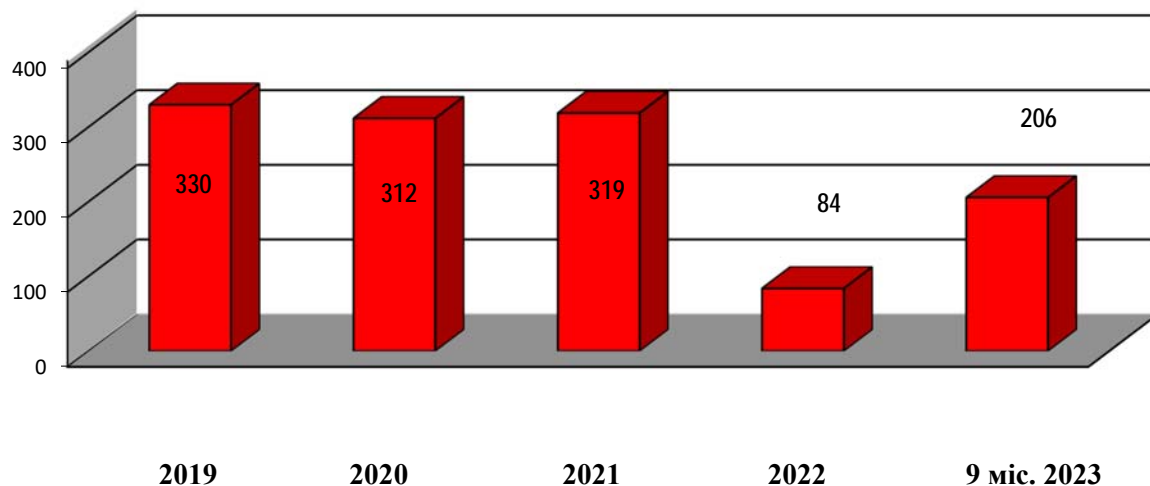
промислові: підприємства атомної енергетики, кольорової металургії, машинобудування, у тому числі суднобудування;

системи життєзабезпечення населення і забезпечення функціонування господарського комплексу: енергетики, водопостачання, газопостачання, транспорту (автомобільного, залізничного, трубопровідного).

Виникнення на цих структурних підрозділах економіки області надзвичайних ситуацій може призвести до створення ряду небезпек для життєдіяльності населення.

Так, протягом останніх п'яти років внаслідок надзвичайних подій в області загинуло 354 особи, постраждало 604 особи.

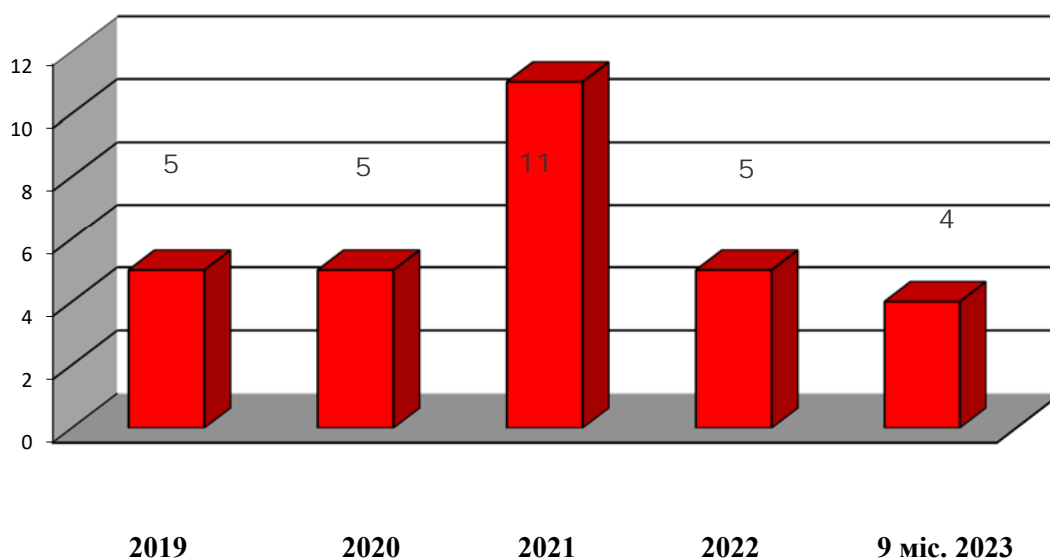
Динаміка виникнення небезпечних подій у Миколаївській області

Також протягом зазначеного періоду в області виникло 30 надзвичайних ситуацій у тому числі:

- природного характеру – 18;
- техногенного характеру – 11;
- воєнного характеру – 1.

Динаміка виникнення надзвичайних ситуацій у Миколаївській області

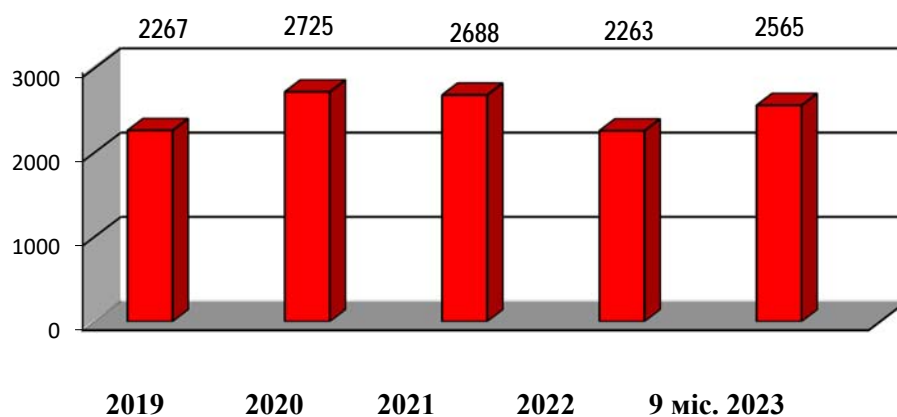

Одночасно викликає занепокоєння стан протипожежного захисту населених пунктів, зокрема об'єктів з масовим перебуванням людей (закладів освіти, культури, охорони здоров'я та соціальної сфери), на яких наявні порушення вимог пожежної безпеки, що можуть призвести до виникнення пожеж та швидкого поширення вогню, ускладнення своєчасного виявлення осередків пожеж. Такий стан справ склався, насамперед, через недостатнє фінансування капітальних протипожежних заходів. Також на багатьох об'єктах не виконуються заходи пожежної безпеки режимного характеру (технічне обслуговування вогнегасників, проведення замірів опору ізоляції електромережі та інші заходи з дотримання протипожежного режиму). За останні три роки на об'єктах з масовим перебуванням людей зареєстровано 30 пожеж, збитки від яких склали понад 3,5 млн гривень.

Всього протягом 2019-2023 років на території області виникло 12 508 пожеж, у яких загинуло 257 осіб, постраждало 223 особи.

Динаміка виникнення пожеж у Миколаївській області

З початку військової агресії Російської Федерації чимала частина Миколаївської області знаходилася в зоні активних бойових дій, перебуваючи під постійними ракетно-артилерійськими обстрілами, до того ж 108 населених пунктів Миколаївської області у 11 територіальних громадах перебували під тимчасовою окупацією. На сьогодні під окупацією залишаються 3 населені пункти: с. Василівка, с. Покровка, с. Покровське Очаківської територіальної громади.

Це призвело до значного забруднення територій вибухонебезпечними предметами - наслідками війни. Орієнтовна площа територій Миколаївської області, що потребує обстеження на наявність вибухонебезпечних предметів, складає близько 754 тис. га, це 30 % від загальної території області. Ця цифра включає також 14 тис. га, які досі перебувають під окупацією і проведення робіт там неможливе.

Наразі в регіоні протимінну діяльність здійснюють 85 піротехнічних груп та 22 групи з проведення нетехнічного обстеження територій, у тому числі 6 міжнародних операторів протимінної діяльності, які отримали відповідні сертифікати для проведення протимінної діяльності на території України.

Піротехнічними підрозділами та операторами з гуманітарного розмінування обстежено вже 110,0 тис. га, розміновано 16,95 тис. га, у тому числі 10,2 тис. га земель сільськогосподарського призначення, 1052 км ліній електропередач, 565 км залізничних шляхів, 379 км автодоріг, 66,96 км газопроводів, 481 км зрошувальних каналів, 25,07 га акваторії, 618 об'єктів критичної інфраструктури, 680 домогосподарств. Операторами протимінної діяльності виявлено 9 529 одиниць вибухонебезпечних предметів, спеціалістами ГУ ДСНС у Миколаївській області вилучено 37 196 одиниць вибухонебезпечних предметів (з них 63 авіабомб).

Також за результатами обстежень територій підтверджено 8 небезпечних районів (мінні поля) загальною площею близько 975,9 га, на яких встановлені системи позначення небезпечних районів - система попереджувальних знаків призначених для попередження та захисту цивільного населення від небезпек, пов'язаних з вибухонебезпечними предметами, які потребують фінансування на обслуговування.

У той же час внаслідок несанкціонованого поведіння з вибухонебезпечними предметами станом на 01 жовтня 2023 року зареєстровано 53 випадки підривів цивільного населення та сільгоспвиробників. Загинуло 12 осіб, постраждало 46 осіб, у тому числі 6 дітей.

Окремої уваги заслуговує стан укриття населення області у захисних спорудах цивільного захисту. З цією метою створено фонд захисних споруд цивільного захисту, що складається з 960 об'єктів (256 сховищ, 704 протирадіаційних укриття), з них лише 6 % готові до використання (57 споруд), 37 % обмежено готові (354 споруд), не готові 57 % (548 споруд).

Наразі Миколаївщина має нагальну потребу в облаштуванні (новому будівництві, реконструкції, ремонті) захисних споруд цивільного захисту в адміністративних будівлях, закладах соціально-культурної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури, спорту тощо), які забезпечують надання послуг населенню.

Організація укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту шляхом нарощування фонду захисних споруд, приведення існуючих споруд у готовність до використання, відновлення зруйнованих, пошкоджених об'єктів - процес багатоступеневий, потребує комплексного, системного підходу, акумуляції зусиль на всіх рівнях, а також значних фінансових ресурсів.

Інформаційний простір

Інформаційна сфера області динамічно розвивається, щороку збільшується кількість суб'єктів інформаційного простору.

Відповідно до Реєстру суб'єктів у сфері медіа у Миколаївській області зареєстровані 29 суб'єктів у сфері медіа – 8 мовників, 14 провайдерів аудіовізуальних сервісів, 8 друкованих та 1 онлайн-медіа.

Мовлення здійснюють 5 місцевих мовників:

лінійний аудіовізуальний медіасервіс, технологія мовлення – ефірна багатоканальна електронна комунікаційна мережа МХ-5 – 1 (КП "ТРК «МАРТ», логотип «МАРТ»);

лінійний аудіовізуальний медіасервіс без використання радіочастотного ресурсу – 1 (ДПТС «Квант» ПрАТ «Атомсервіс», логотип «КВАНТ»);

лінійні аудіомедіасервіси – 3 (ТОВ «ТРК «Всесвіт плюс» – позивні «Легкое и спокойное радио Relax», ТОВ «ТРК «ІМІДЖ TV» – позивні «ХІТ ФМ», ТОВ «ТРК «Музично-інформаційне радіо» – позивні «Радіо РОКС -Україна»).

Діяльність здійснюють 14 провайдерів аудіовізуальних сервісів. У регіональному медіапросторі Миколаївщини активно працюють 15 онлайн-медіа. Здебільшого це видання суспільно-політичного спрямування, користувачі яких різної вікової категорії.

Російсько-українська війна стала найбільшим воєнним конфліктом з часів Другої світової війни. Сучасний етап війни характеризується масовим використанням практично всіх видів конвенційної зброї, а з російського боку вона зберігає весь гібридний інструментарій. Гуманітарна та ідеологічна складова нинішньої війни, боротьба за розум людей, донесення до них правдивої інформації показали себе грізною зброєю. Сьогодні ворожа пропаганда, стереотипи й упередження радянських часів тощо негативно впливають на рівень громадянської свідомості. Для протидії цьому потрібна системна інформаційна робота, направлена на поширення через медіа достовірної інформації, задоволення інформаційних потреб громадян усіх соціальних груп та забезпечення інформаційної відкритості органів виконавчої влади, запровадження її як інструмента обов'язкового і активного інформування громадян про свою діяльність.

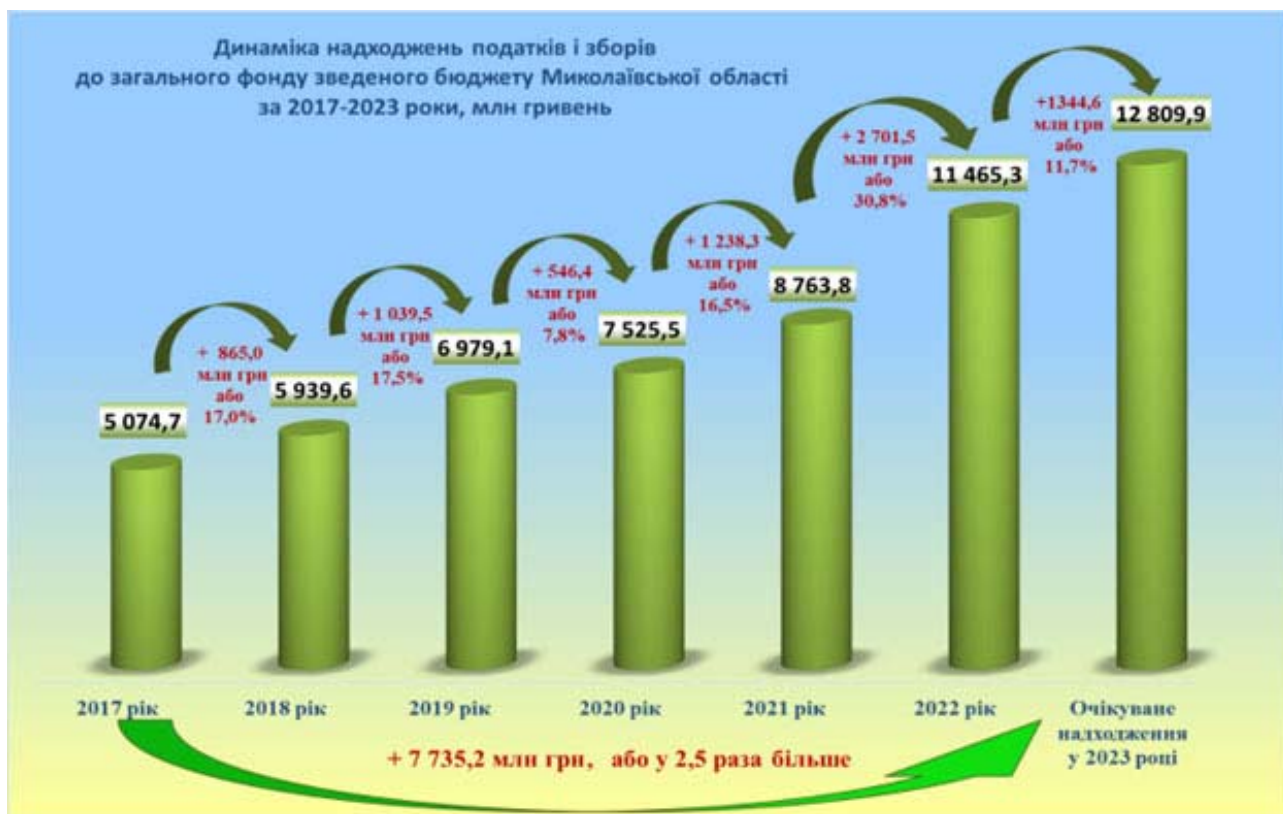
Бюджетна політика місцевих бюджетів

Децентралізаційний процес, розпочатий в Україні 2015 року, сприяв об'єднанню сільських, селищних і міських рад у міцні територіальні громади з розширеними ресурсами та здатністю до самостійності. Навіть перебуваючи в умовах війни, ця реформа позитивно вплинула на загострені проблеми, що виникли внаслідок агресії з боку Російської Федерації, стосовно відновлення пошкоджених об'єктів соціально-культурної сфери та інфраструктури області, оборонних та інших заходів.

Таким чином, місцеве населення здатне самостійно вирішувати низку проблем, які наразі зосереджені на протистоянні агресору. Саме децентралізація продемонструвала міцність фінансової основи територіальних громад, їх здатність швидко адаптуватися до нових умов завдяки автономії, самостійності, а також відновлювати приріст доходів до бюджетів і залучати належні фінансові ресурси.

Результатом реформи стало підвищення зацікавленості органів місцевого самоврядування у збільшенні надходжень до місцевих бюджетів, пошуку резервів їх наповнення, покращення ефективності адміністрування податків і зборів. Спроможні громади показують високі і динамічні темпи приросту власних доходів.

Надходження податків і зборів до загального фонду місцевих бюджетів області за останні 7 років (2023 рік - очікуване) зросли у 2,5 раза.

За 2023 рік очікуються надходження податків та зборів до загального фонду місцевих бюджетів у сумі 12 809,9 млн грн, що на 1 344,6 млн грн або на 11,7 відсотка більше, ніж надійшло 2022 року.

У частині використання коштів увага акцентується на необхідності формування найбільш оптимальної структури бюджетних видатків, здійсненні постійного аналізу витрачання бюджетних коштів і упередженні випадків їх нераціонального витрачання.

Реалізація реформ та делегованих обласною радою повноважень

Ключовим напрямом у взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на місцях є функціонування системи делегування повноважень, закріплених чинним законодавством України.

Відповідно до статті 119 Конституції України місцеві державні адміністрації забезпечують виконання делегованих відповідними радами повноважень. Перелік повноважень, які обласні ради делегують обласним державним адміністраціям, закріплений статтею 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» і передбачає майже увесь комплекс заходів, спрямованих на забезпечення належного соціально-економічного розвитку.

Протягом останніх років в Україні реалізуються глибокі структурні реформи у різних галузях державної політики, зокрема проведено системні зміни у бюджетному законодавстві (запроваджено принципово нову концепцію міжбюджетних відносин, що дозволило суттєво підвищити самостійність місцевих бюджетів усіх рівнів та збільшити їх фінансові ресурси). Реформа децентралізації дозволила мешканцям області отримувати послуги на території своєї громади.

На працівників обласної військової адміністрації та її структурних підрозділів, крім виконання делегованих обласною радою повноважень відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», покладено також значний обсяг завдань із забезпечення реалізації реформ на місцевому рівні.

Водночас фінансове забезпечення обласної військової адміністрації за рахунок коштів державного бюджету, як і в попередні роки, залишається на вкрай низькому рівні. Рівень оплати праці працівників обласної військової адміністрації неконкурентний порівняно з іншими галузями економіки, що не дозволяє залучати до роботи в місцевих органах влади висококваліфікованих та мотивованих на досягнення результату спеціалістів. Станом на цей час місцеві військові адміністрації здійснюють виключно першочергові видатки з урахуванням необхідності безумовного виконання заходів, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 року № 710 «Про ефективне використання державних коштів». Разом з тим згідно зі статтею 2 Закону України «Про джерела фінансування органів державної влади» діяльність органів державної влади забезпечується виключно за рахунок бюджетного фінансування (крім випадків, визначених цим Законом) в межах, передбачених законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Державні органи можуть отримувати додаткові кошти з місцевих бюджетів для виконання делегованих законами України повноважень органів місцевого самоврядування. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09 листопада 2016 року № 787 «Про видатки на оплату праці працівників місцевих державних адміністрацій» місцеві державні адміністрації можуть отримувати з місцевих бюджетів додаткові кошти на оплату праці працівників для здійснення ними делегованих відповідно до закону повноважень органів місцевого самоврядування обсягом до 50 % затвердженого у Державному бюджеті України на 2017 і наступні роки фонду оплати праці працівників місцевих державних адміністрацій.

З метою якісного виконання обласною військовою адміністрацією делегованих обласною радою повноважень виникла необхідність у вирішенні таких проблем, які щороку не вирішуються та потребують врегулювання:

утримання адміністративних будівель, їх ремонт та реконструкція, плата за оренду приміщень, здійснення заходів з енергозбереження;

стимулювання до досягнення кращих результатів роботи наявних фахівців та залучення до роботи в обласній військовій адміністрації висококваліфікованих спеціалістів із інших галузей економіки для забезпечення якісного виконання обласною військовою адміністрацією делегованих обласною радою повноважень;

матеріально-технічне та фінансове забезпечення обласної військової адміністрації та її структурних підрозділів (придбання серверів та іншого мережевого обладнання; придбання (ремонт) сучасних засобів інформатизації і зв'язку, комп'ютерної техніки, сканерів, принтерів; створення комплексних систем захисту інформації;

придбання (підтримка в належному стані, легалізація) програмного забезпечення; придбання пально-мастильних матеріалів; офісних меблів, витратних матеріалів, канцелярського приладдя, паперу, води та квіткові продукції; інформаційно-технічне забезпечення; оплата послуг тощо; придбання інших предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю, оплата інших послуг, у тому числі комунальних, видатків на відрядження, судового збору тощо;

проведення для представників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування семінарів, конференцій, нарад, навчань, практикумів, засідань «круглих столів» з питань упровадження реформ, у тому числі шляхом залучення представників центральних органів влади;

організація відряджень представників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування до інших областей з метою вивчення передового досвіду з питань адміністративно-територіальної реформи, ефективного та раціонального використання бюджетних коштів, отриманих внаслідок бюджетної децентралізації.

Розділ 2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2024 РІК

Метою Програми є створення успішного, конкурентоспроможного, соціально справедливого регіону з високою якістю життя та безпечним довкіллям.

Забезпечення економічного зростання та високих стандартів життя населення буде забезпечено шляхом виконання завдань за визначеними в області пріоритетними напрямками.

2.1. СТІЙКЕ ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ БАГАТОГАЛУЗЕВОЇ ЕКОНОМІКИ, У ТОМУ ЧИСЛІ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНОГО ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

2.1.1. Створення нових та модернізація існуючих підприємств реального сектору економіки

Промисловий комплекс

Основні завдання щодо реалізації пріоритетів розвитку промислового комплексу області:

залучення приватних/іноземних державних інвестицій, міжнародної допомоги, світових фінансових інституцій для забезпечення промислових підприємств сучасною технікою, обладнанням, послугами та технологіями, що зазнали руйнувань або пошкоджень, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України;

техніко-технологічна модернізація промислового комплексу, впровадження прогресивних структурних змін, збільшення кількості впроваджених інноваційних проектів та інноваційних наукоємних технологій;

розвиток виробничих кластерів (у тому числі міжрегіональних), створення нових індустріальних парків та облаштування існуючих;

прискорений розвиток виробництв, здатних нарощувати експортний потенціал;

розвиток відновлюваної енергетики та збільшення частки енергоносіїв, вироблених з відновлюваних джерел енергії, у структурі загального кінцевого енергоспоживання;

впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій;

сприяння налагодженню зв'язків між закладами вищої освіти, науково-дослідними установами та виробничими підприємствами.

Очікувані результати:

нарощування обсягів промислового виробництва, зокрема за рахунок:

відновлення роботи значної кількості промислових підприємств;

техніко-технологічної модернізації промислового комплексу;

активізації виробництва у добувній промисловості (щебінь, пісок) та промисловості будматеріалів (цемент, бетон, асфальтобетонні суміші), збільшення виробництва металевих конструкцій.

Індикатор:

збільшення індексу промислової продукції (відсотків до попереднього року) не більше як на 1,5 відсотка.

Розвиток агропромислового комплексу

З метою підвищення рівня продовольчої безпеки, сприяння розвитку ресурсозберігаючого сільськогосподарського виробництва в області визначено такі основні завдання:

модернізація міжгосподарських мереж, дренажних систем, будівництво нових внутрішньогосподарських зрошувальних систем, сприяння повноцінній роботі водогосподарського комплексу;

підвищення родючості ґрунтів, покращення гумусового стану території;

сприяння розвитку малих форм господарювання та кооперації на селі, зокрема тих, що спеціалізуються на виробництві тепличної продукції, вирощуванні овочів, ягід, продукції тваринництва, переробці сільськогосподарської продукції;

надання фінансової підтримки за рахунок коштів місцевого бюджету за такими напрямками: насінництво; садівництво та виноградарство; технічне переоснащення; органічне виробництво; тепличне господарство; вирощування нішевих сільськогосподарських культур;

підтримка рибного господарства;

підтримка сімейних фермерських господарств шляхом виплати часткового відшкодування вартості придбаних для власного користування нових установок індивідуального доїння (доїльних апаратів), надання фінансової підтримки сільськогосподарським кооперативам через механізм часткового здешевлення

вартості придбаного обладнання та устаткування, необхідних для забезпечення їх діяльності;

збільшення обсягів виробництва всіх видів тваринницької продукції - відновлення високопродуктивних стад худоби і птиці шляхом власного відтворення та закупівлі племінного поголів'я з кращих господарств України, поліпшення відтворення сільськогосподарських тварин шляхом впровадження штучного осіменіння в господарствах усіх категорій;

підтримка розвитку органічного виробництва, а саме: проведення «круглих столів» з проблематики розвитку органічного виробництва, науково-практичних конференцій, семінарів, забезпечення компенсації понесених витрат суб'єктом господарювання (сільськогосподарським товаровиробником) щодо проведення сертифікації з органічного виробництва і переробки;

підтримка харчової та переробної промисловості;

проведення заходів з популяризації галузі;

розвиток та відновлення інфраструктури для зберігання сільськогосподарської продукції;

реалізація заходів щодо відродження села шляхом підвищення рівня життєзабезпечення населення.

Основними проблемами в досягненні завдань є:

забрудненість значної частини території вибухонебезпечними предметами;

відсутність обігових коштів для відновлення діяльності підприємств на декупованих територіях та складність в отриманні кредитування;

блокування портової інфраструктури Миколаївської області, що впливає на цінову політику реалізації сільськогосподарської продукції;

значне пошкодження і руйнування сільськогосподарської техніки та інфраструктурних об'єктів агропромислового комплексу.

Проблемні питання передбачається вирішити шляхом:

сприяння в залученні міжнародних фінансових та технічних ресурсів;

сприяння в отриманні кредитних фінансових ресурсів;

сприяння в створенні нових переробних підприємств сільськогосподарської продукції;

проведення робіт з відновлення та реконструкції зруйнованих інфраструктурних об'єктів агропромислового комплексу.

Очікувані результати:

збільшення площ поливу сільськогосподарських культур на меліорованих землях. Підвищення урожайності сільськогосподарських культур за рахунок запровадження зрошення. Зменшення залежності вирощування сільськогосподарських культур від несприятливих погодних умов, підвищення економічної ефективності землеробства на зрошуваних землях;

проведення еколого-агрохімічного обстеження земель сільськогосподарського призначення; забезпечення освоєння систем диференційного обробітку ґрунту з оптимальним чергуванням оранки і безполицевого обробітку; забезпечення науково обґрунтованого для даних ґрунтово-кліматичних умов чергування сільськогосподарських культур у просторі і часі; проведення хімічної меліорації солонцевих ґрунтів (гіпсування);

забезпечення бездефіцитного балансу гумусу шляхом збільшення застосування органічних добрив (гною, компостів, відходів рослинницької та тваринницької продукції, мулу тощо), доведення внесення мінеральних добрив до оптимальних доз;

збільшення обсягів виробництва сільськогосподарських культур шляхом інтенсивного ведення галузі рослинництва, внесення мінеральних добрив, проведення хімічної меліорації ґрунтів, своєчасного забезпечення захисту рослин, розвитку насінництва, підвищення якості продукції;

збільшення обсягів вилову аборигенних видів риби при проведенні робіт із вселення водних біоресурсів;

підвищення рівня життя на селі; збільшення кількості виробленої мешканцями сільської місцевості якісної сільськогосподарської продукції; збільшення обсягів надання послуг членам кооперативів, покращення умов праці та добробуту сільського населення; наповнення споживчого ринку якісною овочевою продукцією власного виробництва;

відновлення високопродуктивних стад худоби і птиці шляхом власного відтворення та закупівлі племінного поголів'я з кращих господарств України;

поліпшення відтворення сільськогосподарських тварин шляхом впровадження штучного осіменіння в господарствах усіх категорій;

проведення «круглих столів» з проблематики розвитку органічного виробництва, науково-практичних конференцій, семінарів.

Індикатори:

забезпечення поливу сільськогосподарських культур на площі 20,0 тис. га;

забезпечення сталого виробництва продукції рослинництва;

обстеження сільськогосподарських угідь на площі 1,0 тис. га;

індекс сільськогосподарської продукції – 102,0%. Обсяги виробництва: 2400,0 тис. тонн зернових та зернобобових культур, 700,0 тис. тонн соняшнику, 450,0 тис. тонн овочів, 30,0 тис. тонн винограду;

приріст виробництва продукції тваринництва на 3% проти попереднього року;

доведення обсягів вилову аборигенних видів риби до 165,8 тонн;

збільшення кількості операторів органічної продукції на 7% проти попереднього року.

Капітальні інвестиції та будівельна діяльність

Відновлення України від руйнувань, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України вимагатиме від Миколаївської області активних та зважених дій щодо залучення як приватних, так і державних інвестицій, залучення міжнародної допомоги, світових фінансових інституцій і корпорацій з метою відновлення економіки шляхом забезпечення її сучасною технікою, обладнанням, послугами та технологіями.

Вже зараз ведеться безперервна робота щодо можливості залучення як приватних/іноземних, так і державних інвестицій, які будуть спрямовані на відновлення житлового фонду, об'єктів інфраструктури, відбудову зруйнованих підприємств, відновлення логістичних потужностей, розвиток та створення

будівельних підприємств, що відновлюватимуть ці об'єкти, розвиток альтернативної енергетики тощо.

З метою залучення прямих інвестицій, як внутрішніх, так й іноземних, передбачається реалізація таких основних завдань:

реалізація інвестиційних проєктів, у тому числі в сфері будівельної діяльності;

поширення інформації щодо інвестиційного потенціалу Миколаївської області на національному та міжнародному рівнях;

координація роботи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо формування інвестиційних пропозицій та реалізації інвестиційних проєктів відновлення та розвитку території області.

Очікувані результати:

реалізація інвестиційних проєктів у соціально-культурній сфері, транспортно-логістичному, промисловому, сільськогосподарському, туристично-рекреаційному комплексах, житлово-комунальному господарстві та інших сферах;

відновлення та економічне зростання регіону;

відновлення роботи, оновлення та забезпечення інформаційного супроводження і наповнення матеріалами вебсайта «Інвестиційні можливості Миколаївщини»;

організація та проведення в області ділових зустрічей, «круглих столів», конференцій, семінарів за участю представників ділових кіл України та представників інших країн.

Індикатори:

реалізовані інвестиційні проєкти;

створені нові робочі місця;

залучені кошти в економіку регіону.

Розвиток транспортної інфраструктури

У зв'язку з недофінансуванням дорожнього господарства впродовж десятків років експлуатаційний стан доріг в області є незадовільним. Найбільш проблемними, що потребують ремонту, є дороги загального користування місцевого значення та вулиці і дороги комунальної власності. Такий стан автомобільних доріг гальмує соціально-економічний розвиток області, негативно впливає на розвиток галузей народного господарства, створює соціальну напругу.

Основними завданнями щодо реалізації пріоритетів розвитку галузі на 2024 рік є забезпечення стабільної роботи соціально важливих об'єктів інфраструктури. Передбачається забезпечення проїзду в рамках експлуатаційного утримання 650 км автомобільних доріг загального користування місцевого значення, а також поліпшення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності, інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення.

Очікувані результати:

проведення робіт з будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонтів автомобільних доріг загального користування місцевого значення згідно із сучасними європейськими стандартами з відповідною дорожньою інфраструктурою;

поліпшення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності, а також інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах);

реконструкція і розбудова мережі автомобільних доріг з урахуванням соціально-економічного та адміністративно-територіального розвитку області;

економія капітальних вкладень в автомобільний транспорт у зв'язку з підвищенням продуктивності роботи автомобільного транспорту через збільшення середньої швидкості руху на відремонтованих ділянках дороги;

економічний ефект від зменшення негативного впливу на навколишнє середовище;

посилення контролю за якістю та фінансуванням доріг з боку користувачів; гарантійний строк експлуатації об'єктів капітального та поточного середнього ремонтів автомобільних доріг загального користування місцевого значення згідно з державними будівельними нормами;

сприяння безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів дорожньої інфраструктури.

Індикатори:

зниження собівартості перевезення вантажів і пасажирів та збільшення прибутку на автомобільному транспорті у зв'язку з поліпшенням умов експлуатації автомобільного транспорту;

зниження втрат від дорожньо-транспортних пригод, що трапляються через незадовільний стан автомобільних доріг;

покращення транспортної доступності віддалених населених пунктів до районного та обласного центрів, у тому числі в контексті створення опорних шкіл в області, та для своєчасного надання першої медичної допомоги;

поліпшення якості будівництва автомобільних доріг та проведення щорічного контролю.

2.1.3. Створення умов для пріоритетного розвитку малого та середнього підприємництва

Розвиток підприємництва

Для створення сприятливих умов розвитку малого і середнього бізнесу, зростання його інвестиційної та інноваційної активності, підвищення рівня конкурентоспроможності та збільшення внеску в соціально-економічний розвиток регіону передбачається реалізація таких основних завдань:

забезпечення доступного та довготривалого фінансування суб'єктів підприємницької діяльності;

запобігання поширенню нелегального працевлаштування та часткової зайнятості шляхом оформлення найманих працівників на неповний робочий день;

підвищення рівня підтримки підприємців з боку влади.

Очікувані результати:

поліпшення бізнес-клімату;

створення нових робочих місць, збільшення надходжень до бюджету;

сприяння фінансовим можливостям малого і середнього бізнесу, підвищення культури ведення бізнесу.

Індикатори:

збільшення кількості підприємців області (юридичних і фізичних осіб-підприємців);

Збільшення надходжень до обласного бюджету (єдиний податок) юридичних та фізичних осіб-підприємців.

2.1.4. Розвиток туристичної та курортної індустрії

Розвиток туристичної та курортної індустрії

Однією із галузей Миколаївщини, яка постраждала найбільше з початку бойових дій, є туристична. З початку повномасштабної війни частина туристичних компаній закрилась, інші переорієнтували свою діяльність на волонтерство (використовували свої можливості для евакуації біженців, залучали зв'язки, щоб організувати закупівлю гуманітарної допомоги із-за кордону тощо). Майже всі заклади розміщення, які надавали послуги з морського відпочинку, через загрози обстрілів, мінування та обмеження розміщення не працювали, інші приймали вимушених переселенців.

У зв'язку з тим, що Чорноморське узбережжя залишається потенційно десантонебезпечним та визначено військовим командуванням України як можливий рубіж оборони, а також через загрозу детонації морських мін і ракетно-артилерійських обстрілів, перебування туристів на пляжах Чорноморського узбережжя Миколаївської області в літній оздоровчий сезон 2024 року можливо не відбудеться.

Основні завдання:

забезпечення здійснення інформаційних заходів із популяризації та відновлення туристичної галузі в регіоні;

подальший розвиток та популяризація нематеріальної культурної спадщини Миколаївщини.

Очікувані результати:

збільшення привабливості туристичних об'єктів;

створення належних умов для відпочинку, проведення екскурсій та інформування мобільних та маломобільних туристів;

створення туристичних маршрутів «Маршрути пам'яті»;

цифровізація (меморалізація) зруйнованих об'єктів внаслідок збройної агресії Російської Федерації;

підвищення впізнаваності Миколаївської області як туристично-привабливого і самобутнього регіону

Індикатор:

туристичний маршрут, шт. – 2.

2.2. ВИСОКА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ

2.2.1. Підготовка населення до життя та діяльності в умовах економіки, що змінюється

Освіта

Через збройну агресію Росії проти України сфера освіти опинилася в нових реаліях функціонування та постала перед низкою викликів:

необхідність ефективного вирішення питання доступу до освіти внутрішньо переміщених учасників освітнього процесу в Україні, учнів із тимчасово окупованих територій, тих, хто виїхав за кордон; пошук можливих шляхів розв'язання цієї проблеми в поточному періоді та тривалішій перспективі.

Необхідність забезпечення закладів загальної середньої освіти захисними спорудами цивільного захисту/укриттями, відновлення пошкоджених закладів, їхньої інфраструктури, забезпечення шкільними автобусами.

Потреба в забезпеченні закладів загальної середньої освіти педагогічними кадрами у зв'язку із внутрішнім переміщенням педагогів до інших регіонів України, у яких не ведуться бойові дії, або за кордон.

Необхідність забезпечення учнів і педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти комп'ютерами, ноутбуками, планшетами, інтернет-обладнанням для здійснення дистанційного навчання.

Необхідність розроблення методичного забезпечення для освітнього процесу в нових умовах із урахуванням різних форм його організації.

Формування нової мережі закладів загальної середньої освіти з урахуванням європейських вимог і найкращого європейського досвіду надання освітніх послуг, які забезпечать здобуття освіти учнями на рівні світових стандартів.

Очікувані результати:

забезпечення повноцінного функціонування освітньої системи та її розбудова відповідно до міжнародних стандартів як стратегічної галузі сучасного громадянського суспільства.

Серед пріоритетів у цьому процесі – створення безпечного освітнього середовища та повернення до традиційних локацій здобувачів освіти й педагогів, вимушено переміщених як в межах країни, так і за кордон, відновлення зруйнованої внаслідок військової агресії освітньої інфраструктури, психологічна підтримка учасників освітнього процесу, забезпечення доступності якісної освіти, розвиток альтернативних моделей надання освітніх послуг, забезпечення учасників освітнього процесу цифровими девайсами, а також освіта впродовж життя.

Індикатори:

доступність якісної освіти;

показник охоплення дітей дошкільною, загальною середньою та позашкільною освітою;

облаштування захисних укриттів у закладах освіти;

забезпеченість освітнього процесу технічними засобами;

відновлення пошкоджених будівель закладів освіти.

Фізична культура та спорт

Основними проблемами галузі фізичної культури і спорту є застаріла матеріально-технічна база та недостатня комунікація з міжнародними донорами щодо забезпечення високоякісним спортивним інвентарем, екіпіровкою та обладнанням для спортсменів Миколаївщини.

Оновлення матеріально-технічної бази дозволить якісно та ефективно готувати спортсменів спорту вищих досягнень, а також позитивно вплине на результати миколаївських спортсменів на всеукраїнських та міжнародних змаганнях.

Основні завдання:

забезпечення належного функціонування та надання якісних послуг спортивними закладами обласного підпорядкування;

модернізація існуючих та будівництво нових сучасних спортивних споруд та забезпечення надання ними якісних послуг;

забезпечення якісної підготовки та участі спортсменів Миколаївської області в офіційних всеукраїнських змаганнях.

Очікувані результати:

соціальне забезпечення контингенту провідних спортсменів Миколаївської області;

придбання спортивного інвентаря, екіпіровки та обладнання відповідно до сучасних вимог і потреб підготовки спортсменів високого класу для збірних команд Миколаївської області;

відновлення та реконструкція зруйнованої та пошкодженої спортивної інфраструктури

Індикатор:

збільшення кількості відновлених об'єктів фізичної культури і спорту та збільшення залученості населення до занять фізичною культурою і спортом;

збільшення кількості переможців та призерів з числа миколаївських спортсменів.

2.2.2. Збільшення життя людини, запобігання небезпечним захворюванням, в тому числі інфекційним

Охорона здоров'я

Основне завдання галузі полягає у забезпеченні високої працездатності і довголітнього активного життя мешканців області, усунення факторів, що шкідливо впливають на їх здоров'я;

упередження і зниження захворюваності, інвалідності і смертності;

досягнення максимально можливих умов для зміцнення здоров'я жителів області, незалежно від їх віку, статі та соціального статусу;

поліпшення доступу мешканців області до якісної діагностики та лікування відповідно до клінічних протоколів і стандартів.

Реалізація заходів обласної галузевої програми дасть змогу забезпечити потребу населення у високоякісній медичній допомозі.

Очікувані результати:

упередження і зниження захворюваності, інвалідності і смертності;

досягнення максимально можливих умов для зміцнення здоров'я жителів області;

формування і налагодження ефективного функціонування системи надання населенню доступної та високоякісної спеціалізованої допомоги;

поліпшення якості надання та доступності медичної допомоги населенню Миколаївської області;

підвищення ефективності санітарно-просвітницької роботи та пропаганди здорового способу життя із застосуванням сучасних технологій і засобів масової інформації;

поліпшення матеріально-технічної бази та створення сприятливих умов для здійснення модернізації галузі охорони здоров'я області;

забезпечення потреби населення в усіх видах спеціалізованої медичної допомоги.

Індикатори:

зниження рівня захворюваності, випадків інвалідності і смертності;

захист від контрольованих інфекцій шляхом імунізації населення та їх попередження;

розширення мережі закладів охорони здоров'я.

Соціальний захист

Сьогодні українське суспільство розвивається в умовах високого ступеня невизначеності та непередбачуваності у сфері національної та регіональної безпеки через зміну ситуації на фронті, інтенсивності та географії бойових дій та їх наслідків.

Під негативним впливом бойових дій на території області відбулися процеси різкого зниження рівня зайнятості населення та зростання рівня безробіття.

Процеси зовнішньої та внутрішньої міграції робочої сили та призову громадян до Збройних Сил України вплинули на зменшення кількості зайнятих у сфері економічної діяльності, втрату людського капіталу, в тому числі і кадрового.

Крім того в умовах воєнного стану збільшилась чисельність вразливих груп населення, які опинились в складних життєвих обставинах, у тому числі тих, які змушені були покинути місця свого постійного проживання, втратили власне житло, роботу, отримали поранення, каліцтво, стали жертвами насильства, та які потребують державної соціальної, гуманітарної, матеріальної підтримки, а також психологічної допомоги.

Заходи щодо реалізації пріоритетів розвитку галузі передбачені в заходах обласних програм, розробником яких є департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації, а саме:

Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота» на 2024-2026 роки;

обласної Програми «Безбар'єрна Миколаївщина» на 2024-2026 роки;

Програми відпочинку та оздоровлення дітей Миколаївської області на 2024-2026 роки;

Соціальної комплексної програми підтримки сім'ї, запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2026 року в Миколаївській області;

Програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року в Миколаївській області;

Програми зайнятості населення Миколаївської області на 2024-2026 роки;

Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища в Миколаївській області на 2024-2026 роки;

Комплексної програми реалізації регіональної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року в Миколаївській області.

Очікувані результати:

реалізація механізмів стимулювання зайнятості та розвитку підприємництва;

скорочення строків перебування громадян у стані безробіття, що сприятиме активізації безробітних до пошуку роботи та працевлаштуванню;

заповнення актуальних вакансій на ринку праці, що підвищить матеріальне забезпечення колишніх безробітних;

вирішення невідкладних питань організаційного, матеріально-технічного, медичного та соціального обслуговування громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах;

забезпечення соціальною і матеріальною допомогою внутрішньо переміщених осіб, ветеранів війни, членів їх сімей та інших категорій соціально незахищеного населення, сприяння їх працевлаштуванню;

удосконалення механізмів адресної підтримки незахищених верств населення з урахуванням матеріального стану та умов їх проживання;

підтримка сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах або знаходяться у зоні ризику у разі потрапляння в такі ситуації;

підвищення ефективності діяльності, посилення взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій у сфері протидії торгівлі людьми та попередження домашнього та гендерно зумовленого насильства;

забезпечення якості надання соціальних послуг з метою профілактики складних життєвих обставин, подолання складних життєвих обставин, мінімізація негативних наслідків складних життєвих обставин.

координація діяльності суб'єктів системи надання соціальних послуг на регіональному рівні;

створення умов для залучення осіб з інвалідністю в усі сфери суспільного життя, забезпечення їх права на освіту та працевлаштування;

створення умов для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до об'єктів житлового та громадського призначення незалежно від стану їх здоров'я і ступеня мобільності.

2.2.3. Забезпечення населення якісними послугами

Житлово-комунальне господарство

Основними проблемними питаннями в галузі житлово-комунального господарства є:

значний фізичний знос житлового фонду та інженерних мереж комунального господарства;

необхідність завершення процесу оснащення багатоквартирного житлового фонду приладами обліку природного газу та холодної води;

недостатній рівень розвитку централізованих систем водопостачання в населених пунктах сільської місцевості;

відставання рівня розвитку централізованих систем водовідведення та очистки стоків від розвитку централізованого водопостачання;

значні питомі витрати та втрати енергоресурсів при виробництві і наданні послуг централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення;

необхідність будівництва в м. Миколаїв та інших містах обласного значення сміттєпереробних комплексів для зменшення частки твердих побутових відходів, що видаляються на полігони ТПВ;

подальше залучення інвестиційних ресурсів на реалізацію капіталоемних проєктів у сфері відновлювальної енергетики та необхідність підвищення рівня використання природного потенціалу області в сфері відновлювальної енергетики.

Основні завдання і заходи розвитку галузі:

фінансова підтримка з місцевих бюджетів співвласників багатоквартирного житлового фонду у реалізації заходів з відновлення, реконструкції і капітального ремонту житлового фонду з обов'язковими енергозберігаючими заходами, в тому числі продовження практики часткового відшкодування населенню, ОСББ, ЖБК вартості енергоефективного обладнання та/або матеріалів, а також відсотків по залучених кредитах на енергоефективні заходи;

оснащення багатоквартирного житлового фонду приладами комерційного обліку газо-, водоспоживання з досягненням 100 % показника;

поетапна комплексна термомодернізація будівель житлового фонду та бюджетної сфери;

відновлення, будівництво, реконструкція, капітальний ремонт централізованих інженерних систем тепло-, водопостачання, водовідведення, споруд очистки питної води і стоків;

зменшення енергоємності виробництва послуг тепло-, водопостачання та водовідведення господарств;

скорочення непродуктивних втрат і витрат при наданні послуг комунального господарства;

завершення реалізації інвестиційного проекту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв» за участю міжнародних фінансових організацій для підвищення надійності і енергоефективності централізованого водопостачання та водовідведення в м. Миколаїв.

Очікувані результати:

забезпечення безпечної та надійної експлуатації об'єктів житлово-комунального господарства;

забезпечення підвищення рівня доступу населення до якісної питної води;

зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище за рахунок будівництва і реконструкції об'єктів водовідведення, впровадження проектів сміттєпереробки, роздільного збирання твердих побутових відходів;

забезпечення стабільного фінансово-економічного стану підприємств житлово-комунального господарства;

зменшення енергоємності виробництва послуг тепло-, водопостачання та водовідведення господарств;

забезпечення енергоефективності та енергозбереження за рахунок реалізації проектів розвитку і реконструкції систем централізованого тепlopостачання, зовнішнього освітлення населених пунктів, пріоритетності розвитку альтернативних джерел енергії на об'єктах житлово-комунального господарства та бюджетної сфери, енергозбереження та комплексна термомодернізація будівель бюджетної сфери і житлового фонду;

збільшення частки виробництва енергії з відновлюваних джерел.

Споживчий ринок

Основні завдання:

реалізація заходів із забезпечення населення області продуктами харчування місцевого виробництва за рахунок укладання прямих договорів між підприємствами мережевої торгівлі та місцевими товаровиробниками продовольчої і сільськогосподарської продукції, розширення їх фірмової торговельної мережі, виділення їм місць на ринках для реалізації власної продукції;

сприяння розвитку мережі підприємств торгівлі, ресторанного господарства з урахуванням комплексної забудови міст і районів, впровадженню в них прогресивних форм і методів обслуговування, організації в місцях, де відсутня стаціонарна торгівля, виїзної та виносної торгівлі товарами першої необхідності;

посилення протидії несанкціонованій стихійній торгівлі, упорядкування розміщення малих архітектурних форм і тимчасових споруд у сфері торгівлі;

проведення аналізу цінової ситуації на споживчому ринку області на підставі статистичних даних щодо рівня цін на соціально значущі продовольчі товари, лікарські засоби, пально-мастильні матеріали, засоби індивідуального захисту.

Очікувані результати:

насичення споживчого ринку області необхідними продовольчими ресурсами за цінами виробника;

створення зручних умов для покупців і споживачів товарів та послуг;

виявлення та ліквідація торгівлі у невстановлених місцях, узаконення торговельної діяльності з оплатою податків, уникнення загрози отруєнь, захворювань, епідемій;

недопущення стрімкого, неконтрольованого зростання цін на товари першої необхідності.

Індикатор:

зростання у 2024 році обороту роздрібної торгівлі до попереднього року на 2,0 %.

2.2.4. Розвиток культурного і духовного середовища

Культура

Основні проблеми економічного і соціального розвитку галузі:

обмежене фінансування потреб галузі, застаріла матеріальна база, повільні темпи диджиталізації закладів культури;

відсутність бомбосховищ та приміщень, які можуть використовуватись як захисні споруди та найпростіші укриття в закладах культури та мистецької освіти, неможливість побудови захисних споруд без повної реконструкції будівель;

дефіцит кадрів в закладах культури області, та їх «старіння» внаслідок застарілих законодавчих актів щодо умов оплати праці працівникам культури, низького рівня оплати праці кваліфікованих працівників фахівців галузі культури.

Основні завдання і заходи розвитку галузі

Відновлення спроможності закладів сфери культури надавати сучасні якісні культурні та освітні послуги.

Очікувані результати:

забезпечення населення області якісними культурно-освітніми послугами

Індикатори:

кількість закладів культури, одиниць.

Інформаційний простір

Російсько-українська війна стала найбільшим воєнним конфліктом з часів Другої світової війни. Нинішній етап війни характеризується масовим використанням практично всіх видів конвенційної зброї, а з російського боку вона зберігає весь гібридний інструментарій. Гуманітарна та ідеологічна складова нинішньої війни, боротьба за розум людей, донесення до них правдивої інформації показали себе грізною зброєю. Сьогодні ворожа пропаганда, стереотипи й упередження радянських часів тощо негативно впливають на рівень громадянської свідомості. Для протидії цьому потрібна системна інформаційна робота, направлена на поширення через медіа достовірної інформації, задоволення інформаційних потреб громадян усіх соціальних груп,

забезпечення інформаційної відкритості органів виконавчої влади та запровадження її як інструмента обов'язкового і активного інформування громадян про свою діяльність.

Основні завдання галузі:

забезпечення інформування населення про актуальні питання соціально-економічного і суспільно-політичного життя країни та області через медіа;

інформаційна відкритість органів виконавчої влади та запровадження її як інструмента обов'язкового і активного інформування громадян про свою діяльність;

інформаційна протидія недостовірній інформації.

Очікувані результати:

спростування недостовірної інформації;

забезпечення відкритості діяльності органів виконавчої влади;

забезпечення поінформованості населення щодо важливих ініціатив, пріоритетів державної та регіональної політики, актуальних питань розвитку держави та області;

реалізація конституційних прав населення регіону на інформацію тощо.

2.3. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ

2.3.1. Підсилення регіональної згуртованості та просторовий розвиток

Бюджетна політика

Формування місцевих бюджетів на 2024 рік відбувається в умовах високого ступеня невизначеності та непередбачуваності внаслідок ситуації на фронті, інтенсивності та географії бойових дій та їх наслідків.

Основні проблеми:

унеможливлення розробки реалістичних прогнозів бюджетних показників внаслідок негативного впливу воєнних дій на території України;

зменшення обсягу надходжень податків і зборів місцевих бюджетів внаслідок внесення змін до чинного законодавства щодо надходжень податку на доходи фізичних осіб.

Основні завдання:

визначення показників бюджету з урахуванням загальної військової ситуації, наявності фінансових ресурсів, пріоритетних потреб бюджетної сфери, необхідності вжиття заходів щодо ліквідації наслідків збройної агресії;

розробка та реалізація заходів щодо додаткових надходжень до місцевих бюджетів;

забезпечення ефективного використання видатків бюджету для виконання заходів з реалізації функцій у відповідних сферах, з метою досягнення конкретних результатів та поставленої мети із отриманням позитивних тенденцій від реалізації заходів;

отримання додаткового фінансового ресурсу з державного бюджету;

вжиття необхідних заходів місцевими радами та залучення додаткового фінансового ресурсу з місцевих бюджетів (спрямування вільних залишків

коштів, здійснення перерозподілу видатків, оптимізація мережі установ та чисельності працівників та інші заходи для покриття недостатності у видатках на заробітну плату з нарахуваннями та енергоносії).

Також створення умов для забезпечення безперебійного та ефективного виконання обласною військовою адміністрацією делегованих та власних повноважень, а також налагодження ефективної взаємодії між місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, територіальними органами центральних органів виконавчої влади з питань реалізації державної регіональної політики із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій та матеріально-технічної бази, надання оперативних, кваліфікованих консультацій з питань управління соціально-економічним розвитком регіону та забезпечення запровадження реформ.

Очікуваний результат:

виконання плану надходжень до місцевих бюджетів; покращення платіжної дисципліни;

підвищення якості надання соціальних послуг, що надаються за рахунок коштів місцевих бюджетів;

забезпечення реалізації державної політики, спрямованої на забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіону, виконання повноважень, визначених Конституцією України, Законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади вищого рівня та делегованих місцевими радами, законності і правопорядку, додержання прав і свобод громадян, виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку, програм охорони довкілля, а в місцях компактного проживання корінних народів і національних меншин – програм їх національно-культурного розвитку.

Індикатори:

кількість прийнятих управлінських рішень.

2.3.2. Збереження навколишнього природного середовища

Охорона довкілля

Основні завдання:

зменшення забруднення навколишнього природного середовища викидами від автотранспорту;

збереження та відтворення природного стану водних об'єктів області шляхом припинення скиду забруднених зворотних вод;

збільшення рівня утилізації та переробки відходів на території області;

зменшення частки відходів, які потребують захоронення;

збільшення рівня утилізації відходів від руйнувань;

збереження унікальних і типових природних комплексів на території області шляхом їх заповідання, зменшення втрат біорізноманіття;

впровадження заходів щодо запобігання поширенню екзогенних процесів;

розмінування та відновлення цінних природних територій.

Очікувані результати:

виведення з м. Миколаєва та інших населених пунктів потоку транзитного транспорту, розвантаження діючих мостів через річки Південний Буг та Інгул (передбачається будівництво мостового переходу на автомобільному шляху М-14 з північного боку м. Миколаєва);

участь у погодженні альтернативної схеми скиду високомінералізованих шахтних вод Кривбасу без залучення русла річки Інгулець;

покращення якості роботи каналізаційних очисних споруд м. Миколаєва за рахунок забезпечення регулярного централізованого водопостачання міста якісною питною водою;

будівництво локальних очисних споруд на підприємствах для здійснення очистки виробничих стоків перед їх скидом до комунальних очисних споруд каналізації

будівництво на території області сміттесортувальних та сміттєпереробних підприємств з переробки твердих побутових відходів та запровадження роздільного збирання відходів, у тому числі небезпечних;

утилізація відходів від руйнувань шляхом дроблення цих відходів та подальшого повторного використання у будівництві;

розвиток природно-заповідного фонду, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття;

очищення та розмінування цінних природних територій, відновлення та повернення їх до природного стану;

підвищення рівня екологічної освіти населення.

Індикатори:

збільшення кількості на території області підприємств, що мають потужності та ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами, в тому числі, що здійснюють утилізацію ртутьвмісних відходів;

збільшення кількості стаціонарних постів спостережень за станом атмосферного повітря в області;

зменшення кількості захоронених твердих побутових відходів та небезпечних відходів на сміттєзвалищах;

зменшення кількості заборонених на сміттєзвалищах відходів та збільшення рівня використання їх як вторинної сировини;

зменшення об'ємів скиду забруднених стічних вод до водних об'єктів області, зокрема зменшення зазначених об'ємів скиду МКП «Миколаївводоканал» - комунального підприємства, що скидає більше 90 % забруднених стоків від загального обсягу скиду зазначеної категорії стоків по області;

зменшення площі розповсюдження екзогенних процесів в області;

затвердження альтернативної схеми управління шахтними водами Кривбасу з урахуванням потреб Миколаївської області в здійсненні зрошення сільськогосподарських угідь та резервного водопостачання м. Миколаєва водами р. Інгулець;

збільшення площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

2.3.3. Підвищення рівня громадської безпеки

Цивільний захист

Враховуючи усі небезпечні виклики тривалої повномасштабної війни Росії проти України, існуючого технологічного навантаження на область, можна визначити ключові проблемні питання у сфері цивільного захисту населення області:

недостатні обсяги накопичення матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій усіх рівнів;

постійна потреба придбання оснащення, систематичне поповнення та оновлення незнижувальних запасів матеріально-технічних і продовольчих ресурсів для проведення першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, засобів радіаційного та хімічного захисту для регіональних спеціалізованих служб цивільного захисту, а також облаштування проміжних пунктів евакуації населення із зони радіаційного (хімічного) забруднення пунктами санітарної обробки (дезактивації);

неналежний рівень матеріального і фінансового забезпечення сил і засобів цивільного захисту;

застарілість та недостатня розгалуженість системи оповіщення населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

недостатній рівень забезпечення протипожежного захисту населених пунктів області;

недостатнє забезпечення населення та осіб, які залучаються для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенних характеру, засобами радіаційного та хімічного захисту;

забезпечення нарощування та оновлення фонду захисних споруд цивільного захисту шляхом будівництва, реконструкції, капітальних ремонтів та подальшого утримання захисних споруд;

засміченість території області, у тому числі і акваторії, вибухонебезпечними предметами внаслідок російської військової агресії;

необхідність постійного проведення інформаційно-просвітницької роботи з населенням щодо попередження виникнення надзвичайних ситуацій та правил поведінки у разі їх виникнення.

Досягнення вищезазначених завдань можливе при здійсненні комплексу заходів спрямованих на:

створення та поповнення регіонального та місцевих матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій згідно з номенклатурою;

організацію аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій шляхом приведення до рівня сучасних вимог матеріально-технічної бази підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, забезпечення оперативного реагування на надзвичайні події та ситуації;

проектування, створення та модернізацію територіальних автоматизованих систем централізованого оповіщення населення на базі сучасних технологій з

метою оперативного оповіщення населення про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, природного або воєнного характеру її експлуатаційно-технічне обслуговування;

забезпечення пожежної та техногенної безпеки об'єктів з масовим перебуванням людей та населених пунктів від пожеж, підвищення рівня протипожежного захисту та створення сприятливих умов для реалізації державної політики у сфері пожежної безпеки;

забезпечення непрацюючого населення, яке проживає у прогнозованих зонах хімічного, радіаційного забруднення та регіональних спеціалізованих служб цивільного захисту засобами радіаційного та хімічного захисту;

створення, використання, утримання та реконструкцію фонду захисних споруд цивільного захисту населення;

організацію заходів з очищення територій та акваторій області від вибухонебезпечних предметів – наслідків війни;

організацію навчання населення безпечної життєдіяльності населення та діям у надзвичайних ситуаціях.

Очікувані результати.

Завдяки координації дій усіх гілок влади, виконання доведених завдань дасть змогу поліпшити захист населення і території Миколаївської області та запобігти виникненню надзвичайних ситуацій та подій, підвищити рівень готовності пожежно-рятувальних, аварійно-рятувальних служб та регіональних спеціалізованих служб цивільного захисту до дій за призначенням, мінімізувати наслідки надзвичайних ситуацій та пожеж, невідкладно реагувати на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, проводити аварійно-рятувальні та відновлювальні роботи, захищати навколишнє природне середовище та локалізувати зони впливу шкідливих і небезпечних факторів, що виникають під час аварій та катастроф.

Систематичне навчання населення безпеці життєдіяльності та діям у надзвичайних ситуаціях сприятиме розвитку громадської свідомості щодо особистої та колективної безпеки, підвищенню рівня морально-психологічного стану громадян в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій.

Розділ III. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2024 РІК

Виконання завдань та пріоритетних напрямків Програми фінансуватимуться за рахунок коштів державного, обласного та інших місцевих бюджетів, власних надходжень, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Для забезпечення виконання завдань Програми структурні підрозділи обласної військової адміністрації (далі – відповідальні виконавці) розробляють та реалізують заходи відповідних обласних цільових та комплексних програм згідно з визначеними обсягами фінансування у межах бюджетних призначень,

що є підставою для врахування зазначених видатків в обласному та інших місцевих бюджетах на відповідний рік.

Під час фінансування заходів з реалізації Програми усі виконавці мають забезпечити реалізацію запланованих завдань із залученням мінімального обсягу бюджетних коштів та досягненням максимального результату щодо їх використання.

Обсяг фінансування заходів, спрямованих на виконання Програми, щороку передбачається у проєктах місцевих бюджетів за відповідними програмами у межах наявного фінансового ресурсу.

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування спільно з центральними органами виконавчої влади на договірних засадах беруть участь у співфінансуванні окремих пріоритетних напрямків Програми.

Фінансування заходів з реалізації Програми здійснюватиметься також за рахунок коштів інвесторів, які залучаються до реалізації конкретних інвестиційних проєктів та виконання програм міжнародних фінансових організацій, інших джерел, не заборонених чиним законодавством.

Механізм реалізації та контроль за виконанням Програми

Контроль за виконанням Програми здійснюється обласною військовою адміністрацією та обласною радою.

Оцінка результатів виконання Програми буде здійснюватися на основі проведення статистичних досліджень стану та показників розвитку галузей (сфер діяльності) області, районів, міст, територіальних громад у цілому.

Основними формами контролю за реалізацією завдань та основних показників Програми будуть:

здійснення аналізу стану виконання заходів Програми згідно з додатком 1 до Програми;

моніторинг виконання основних показників економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2024 рік згідно з додатком 2 до Програми;

моніторинг стану виконання обласних цільових програм згідно з додатком 3 до Програми;

моніторинг стану виконання інвестиційних та інфраструктурних проєктів, реалізація яких буде здійснюватися у 2024 році із залученням коштів обласного та державного бюджетів інвестиційного спрямування, та показників економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2024 рік згідно з додатком 4 до Програми;

звітність про стан реалізації Програми;

Миколаївська обласна військова адміністрація щороку звітує про виконання Програми на сесії обласної ради.

Внесення змін та доповнень до Програми

Відповідальні виконавці заходів Програми в межах компетенції та у разі необхідності забезпечують підготовку в установленому чинним законодавством порядку відповідних матеріалів щодо внесення змін та доповнень до Програми.

ЗАХОДИ
Програми економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2024 рік

№ з/п	Найменування завдання та заходу	Фінансове забезпечення		Відповідальні виконавці/співвиконавці	Очікуваний результат
		Обсяг фінансування, тис. грн	Джерела фінансування		
1	2	3	4	5	6
РОЗДІЛ 1. СТІЙКЕ ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ БАГАТОГАЛУЗЕВОЇ ЕКОНОМІКИ, У ТОМУ ЧИСЛІ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНОГО ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ					
1.1. Створення нових та модернізація існуючих підприємств реального сектору економіки					
	1.1.1. Розвиток транзитного та логістично-транспортного потенціалу				
1.	Забезпечення проведення ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах Миколаївської області	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети та інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління інфраструктури обласної військової адміністрації, ДП «Агенція місцевих доріг Миколаївської області» (за узгодженням)	Поліпшення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності, а також інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення
2.	Забезпечення відновлення стабільної роботи Комунального підприємства «Миколаївський міжнародний аеро-	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві	Управління інфраструктури обласної військової адміністрації	Відновлення підприємства, забезпечення високого рівня без-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
	порт» Миколаївської обласної ради та його розвиток		бюджети та інші джерела, не заборонені чинним законодавством	страції, КП «Миколаївський міжнародний аеропорт» Миколаївської обласної ради (за узгодженням)	пеки польотів, регулярності рейсів та якісного сервісу і культури обслуговування
	1.1.2. Впровадження інвестиційних проєктів у пріоритетних галузях економіки				
1.	Участь та організація інвестиційних форумів, конференцій, семінарів, засідань круглих столів, ділових зустрічей та інших заходів з інвестиційних питань	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації	Популяризація інвестиційного потенціалу області, вивчення досвіду інших регіонів щодо залучення інвестицій та реалізації інвестиційних проєктів
2.	Оновлення та забезпечення інформаційного супроводження і наповнення матеріалами вебсайту «Інвестиційні можливості Миколаївщини»	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації	Розміщення та поширення інформації щодо інвестиційних проєктів, які реалізуються, промислового потенціалу області; оновлення нормативної бази з питань інвестиційної діяльності тощо

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
3.	Реалізація інвестиційних проєктів у транспортно-логістичному, житлово-комунальному господарстві, соціальній сфері (охорони здоров'я, культури, освіти, спорту та фізичної культури, соціального захисту), розбудови соціальної інфраструктури населених пунктів області, збереження історико-культурної спадщини, виконання заходів з енергозбереження та інших сферах	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації, інші структурні підрозділи обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	Реалізація інвестиційних проєктів соціально-економічного розвитку
4.	Забезпечення та підтримка діяльності Агенції регіонального розвитку Миколаївської області	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації	Забезпечення виконання завдань, визначених положенням про Агенцію регіонального розвитку Миколаївської області, ефективної реалізації державної регіональної політики та залучення інвестицій, збалансованого фінансування діяльності Агенції

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
					регіонального розвитку Миколаївської області
5.	Поширення інформації щодо промислового потенціалу області з метою залучення інвестицій	Не потребує фінансування	-	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації, інші структурні підрозділи обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням), промислові підприємства області (за узгодженням)	Проведення нарад, зустрічей, презентацій та розміщення на вебресурсах обласної військової адміністрації інформацій щодо потенціалу промислових підприємств області. Зростання обсягів виробництва промислової продукції
6.	Розробка та виготовлення презентаційної продукції регіону	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації	Виготовлення презентаційних матеріалів, відеороликів

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
	1.1.3. Розвиток сільськогосподарського виробництва та переробки сільськогосподарської продукції				
1.	Виконання Програми розвитку агропромислового комплексу Миколаївської області на 2021-2025 роки	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації, інші відповідальні виконавці Програми розвитку агропромислового комплексу Миколаївської області на 2021-2025 роки	Забезпечення продовольчої безпеки області, виробництво високоякісної екологічної сільськогосподарської продукції в обсягах, достатніх для задоволення потреб населення і переробних галузей
	1.1.4. Розвиток промислового потенціалу регіону				
1.	Підтримка промислових підприємств області	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації	Проведення нарад, зустрічей, щодо проблемних питань підприємств області та допомога в їх вирішенні, для зростання обсягів виробництва промислової продукції
1.2. Розвиток міжнародного співробітництва					
	1.2.1. Міжнародна промоція регіону				
1.	Розвиток зовнішньоекономічного співробітництва та міжнародних зв'язків	У межах фінансового	Обласний бюджет	Департамент економічного розвитку та	Організація перебування міжнародних

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
		ресурсу		регіональної політики обласної військової адміністрації	делегацій в області. Організація закордонних візитів представників Миколаївської області з метою розвитку міжнародних зв'язків та співробітництва
2.	Популяризація економічного потенціалу регіону за кордоном	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації	Організація візитів за кордон для презентації економічного потенціалу регіону. Виготовлення сувенірної продукції із символікою області
1.3. Створення умов для пріоритетного розвитку малого та середнього підприємництва					
	1.3.1. Розвиток інфраструктури підприємництва та сприяння впровадженню ініціатив малого та середнього бізнесу				
1.	Надання фінансової підтримки суб'єктам малого і середнього підприємства	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації, Регіональний фонд підтримки підприємництва в Миколаївській області (за узгоджен-	Збереження існуючих та створення нових робочих місць, збільшення обсягів виробництва товарів (надання послуг, виконання робіт)

1	2	3	4	5	6
				ням)	
1.4. Розвиток туристичної та курортної індустрії					
	1.4.1. Розвиток туристичної та культурної інфраструктури				
1.	Забезпечення здійснення інформаційних заходів з популяризації та відновлення туристичної галузі в регіоні	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління з питань туризму та курортів обласної військової адміністрації	Створення туристичних маршрутів «Маршрути пам'яті». Цифровізація (меморалізація) об'єктів, зруйнованих унаслідок збройної агресії Російської Федерації
2.	Подальший розвиток та популяризація нематеріальної культурної спадщини Миколаївщини	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела	Управління з питань туризму та курортів обласної військової адміністрації	Підвищення пізнавальності Миколаївської області як туристично привабливого і самобутнього регіону
РОЗДІЛ 2. ВИСОКА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ					
2.1. Підготовка населення до життя та діяльності в умовах економіки, що змінюється					
	2.1.1. Якісна освіта для всіх				
1.	Відновлення освітніх закладів, які пошкоджено внаслідок збройної агресії Російської Федерації, нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт освітніх установ та закладів, у тому числі виготовлення проектно-кошторисної документації та	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та проведення проєктів розвитку обласної військової адміні-	Відновлення та поліпшення інфраструктури та якості життя населення, підвищення життєвого рівня, забезпечення стабільного розвитку

1	2	3	4	5	6
	проведення експертизи		законодавством	страції	систем життєзабезпечення
2.2. Збільшення тривалості життя населення					
	2.2.1. Розвиток системи первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медицини				
1.	Відновлення закладів охорони здоров'я, які пошкоджено внаслідок збройної агресії Російської Федерації, нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт закладів охорони здоров'я, у тому числі виготовлення проєктно-кошторисної документації та проведення експертизи	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації	Відновлення та поліпшення інфраструктури та якості життя населення, підвищення життєвого рівня, забезпечення стабільного розвитку систем життєзабезпечення
2.	Придбання необхідного обладнання, у тому числі портативних телемедичних діагностичних засобів для дистанційного збору та передачі інформації про показники діяльності (фізіологічні параметри) організму пацієнта	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, відповідні місцеві ради, комунальні некомерційні підприємства (за узгодженням)	Формування і налагодження ефективного функціонування системи надання населенню доступної та високо якісної спеціалізованої допомоги
3.	Упровадження енергозберігаючих заходів, термосанації закладів охорони здоров'я області відповідно до заходів місцевих програм розвитку та підтримки закладів охорони здоров'я	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела, не заборонені чинним	Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням), управління охорони здоров'я	Поліпшення матеріально-технічної бази та створення сприятливих умов для здійснення моде-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
			законодавством	обласної військової адміністрації, комунальні некомерційні підприємства, заклади охорони здоров'я (за узгодженням)	рнізації галузі охорони здоров'я області
4.	Розширення мережі закладів охорони здоров'я, в яких функціонують паліативні ліжка, відкриття паліативних відділень (ліжок) на кожній адміністративній території з урахуванням потреби забезпечення відповідним знеболенням із хронічним больовим синдромом	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, відповідні місцеві ради, комунальні некомерційні підприємства (за узгодженням)	Поліпшення якості надання та доступності спеціалізованої медичної допомоги населенню Миколаївської області
5.	Міжсекторальна взаємодія зацікавлених органів; своєчасне взяття на облік усіх жінок з ранніх строків вагітності; динамічне спостереження за вагітними жінками; зменшення кількості абортів; доступність до служби охорони репродуктивного здоров'я і планування сім'ї та сучасних методів контрацепції незалежно від місця проживання та соціального статусу жінки	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, відповідні місцеві ради, комунальні некомерційні підприємства (за узгодженням)	Поліпшення якості надання та доступності медичної допомоги населенню Миколаївської області
6.	Удосконалення та оптимізація системи громадського здоров'я Миколаївської області	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела,	Управління охорони здоров'я обласної військової адміні-	Підвищення ефективності санітарно-просвітницької робо-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
			не заборонені чинним законодавством	страції, відповідні місцеві ради, комунальні некомерційні підприємства (за узгодженням)	ти та пропаганди здорового способу життя із застосуванням сучасних технологій і засобів масової інформації
7.	Реалізація заходів обласних програм у сфері охорони здоров'я відповідно до заходів обласної Програми розвитку та підтримки закладів охорони здоров'я, які належать до спільної власності територіальних громад, сіл, селищ, міст Миколаївської області, на 2020-2022 роки та надання населенню області медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, на період до 2024 року включно	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, відповідні місцеві ради, комунальні некомерційні підприємства (за узгодженням)	Забезпечення потреби населення в усіх видах спеціалізованої медичної допомоги шляхом формування і налагодження ефективного функціонування системи надання населенню доступної та високоякісної спеціалізованої допомоги і сприяння поліпшенню фінансового забезпечення закладів охорони здоров'я обласного підпорядкування
	2.2.2. Сприяння здоровому способу життя				
1.	Відновлення об'єктів фізкультури і спорту, які пошкоджено внаслідок збройної агресії Російської Федерації,	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела,	Департамент містобудування, архітектури, капітального	Відновлення та поліпшення спортивної інфраструктури та

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
	нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт об'єктів фізкультури і спорту, у тому числі виготовлення проєктно-кошторисної документації та проведення експертизи		не заборонені чинним законодавством	будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації, управління молоді та спорту обласної військової адміністрації, федерації з видів спорту (за узгодженням)	якості життя населення, підвищення життєвого рівня, забезпечення стабільного розвитку систем життєзабезпечення
2.	Забезпечення якісної підготовки та участі спортсменів Миколаївської області в офіційних всеукраїнських змаганнях	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління молоді та спорту обласної військової адміністрації, федерації з видів спорту (за узгодженням)	Збільшення кількості переможців та призерів з числа Миколаївських спортсменів
3.	Соціальне забезпечення контингенту провідних спортсменів Миколаївської області (виділення коштів на харчування спортсменів ЦОП, ШВСМ)	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління молоді та спорту обласної військової адміністрації, федерації з видів спорту (за узгодженням)	Збільшення кількості спортсменів, які залишаються виступати за Миколаївську область
4.	Придбання спортивного інвентарю, екіпіровки та обладнання відповідно	У межах фінансового	Обласний, інші місцеві	Управління молоді та спорту обласної	Забезпечення стабільності результату

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
	до сучасних вимог і потреб підготовки спортсменів високого класу	ресурсу	бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	військової адміністрації, федерації з видів спорту (за узгодженням)	Миколаївської області у Всеукраїнському рейтингу: I місце в II групі областей
5.	Розміщення соціальної реклами на телебаченні, сторінках соціальних мереж із залученням провідних спортсменів Миколаївської області, у тому числі: спортсменів з інвалідністю, тренерів, ветеранів фізичної культури і спорту - для формування ціннісного ставлення юнацтва і молоді до власного здоров'я, поліпшення фізичного розвитку та фізичної підготовки, з урахуванням вимог майбутньої професійної діяльності	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління молоді та спорту обласної військової адміністрації, федерації з видів спорту (за узгодженням)	Популяризація спорту, вищих досягнень. Збільшення кількості бажаючих відвідувати відділення з видів спорту, розташованих в обласних та міських закладах фізичної культури та спорту
6.	Забезпечення відповідних організаційних, фінансових, матеріально-технічних, кадрових умов для належної підготовки та участі обласних збірних команд Миколаївських області з видів спорту, у тому числі осіб з інвалідністю, в офіційних всеукраїнських спортивних змаганнях	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління молоді та спорту обласної військової адміністрації, федерації з видів спорту (за узгодженням)	Збільшення кількості спортсменів Миколаївської області, які будуть представлені на офіційних всеукраїнських змаганнях, а саме: чемпіонатах та Кубках України з олімпійських/не олімпійських видів спорту

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
7.	Забезпечення функціонування системи мотивацій тренерів і спортсменів до високих спортивних досягнень	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління молоді та спорту обласної військової адміністрації, федерації з видів спорту (за узгодженням)	Забезпечення виплати стипендії Миколаївської обласної військової адміністрації та Миколаївської обласної ради провідним спортсменам Миколаївщини та їх тренерам. Забезпечення виплати щорічної винагороди кращим спортсменам та їх тренерам з олімпійських/не олімпійських видів спорту за результатами минулого року
8.	Проведення заходів, спрямованих на підвищення якості спортивної медицини	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я Миколаївської обласної військової адміністрації, управління молоді та спорту обласної військової адміністрації, федерації з видів спорту (за узгодженням)	Створення бази даних закладів спортивної медицини, що функціонують у період воєнного стану, забезпечення органів виконавчої влади необхідними методичними рекомендаціями щодо надання послуг спортивної ме-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
					<p>дицини медичними закладами Миколаївщини.</p> <p>Створення регіонального фізкультурно-спортивного диспансеру з можливістю надання часткової реабілітації спортсменам, які зазнали травм під час тренувального процесу або під час участі у спортивних заходах</p>
9.	Розроблення спортивними федераціями системи прозорості діяльності, власних концепцій розвитку спорту в умовах децентралізації влади та утворення ними різноманітних освітніх спортивних програм	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Спортивні федерації з видів спорту, визнаних в Україні, управління молоді та спорту обласної військової адміністрації	Проведення семінарів, тренінгів, та інших форм навчання, у тому числі в онлайн-режимі, з представниками обласних спортивних федерацій з видів спорту з питань інституційного розвитку
10.	Підвищення спроможності наукового супроводу підготовки спортсменів	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені	Управління охорони здоров'я Миколаївської обласної військової адміністрації, управління молоді та	Упровадження найкращих результативних наукових досліджень у систему підготовки спортсменів

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
			чинним законодавством	спорту обласної військової адміністрації, федерації з видів спорту (за узгодженням)	до спортивних змагань
	2.2.3. Соціальна реабілітація та соціальна допомога				
1.	Надання інших соціальних послуг шляхом забезпечення функціонування Контактного центру Миколаївської області як складової єдиної системи опрацювання звернень заявників усіх категорій до органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за принципом «єдиного вікна» за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Миколаївська обласна військова адміністрація, Контактний центр Миколаївської області	Спрощення умов подання звернень заявниками усіх категорій, які потребують вирішення невідкладних питань, за принципом «єдиного вікна» без електронного підпису та оперативне вжиття заходів для вирішення проблемних питань
2.	Розвиток регіонального ринку праці, сфери зайнятості	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцеві бюджети	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації, Миколаївський обласний центр зайнятості, районні військові адміністрації, військові адміністрації	Забезпечення зайнятості працездатного цивільного населення в умовах воєнного стану, в тому числі внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю, ветеранів війни. Підвищен-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
				ції населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, керівники підприємств, установ, організацій (за узгодженням)	ня конкурентоспроможності громадян на ринку праці. Розширення сфери застосування праці шляхом стимулювання роботодавців до створення нових робочих місць
3.	Посилення соціальної захищеності ветеранів війни та членів їх сімей	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, керівники підприємств, установ, організацій (за узгодженням)	Надання соціальної, матеріальної, психологічної підтримки, консультування, соціальних послуг ветеранам війни та членам їх сімей
4.	Посилення соціальної захищеності внутрішньо переміщених осіб	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові	Надання державної допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, різних видів соціальних послуг, забезпе-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
				адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	чення тимчасовим житлом, сприяння у працевлаштуванні тощо
5.	Посилення соціальної захищеності цивільного населення в умовах воєнного стану	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	Надання соціальної, матеріальної, психологічної допомоги населенню, що постраждало внаслідок воєнних дій. Забезпечення підтримки сімей, що опинились в складних життєвих обставинах
6.	Запобігання та протидія домашньому та гендерно зумовленому насильству	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узго-	Забезпечення підтримки осіб, які постраждали від домашнього, гендерно зумовленого насильства, осіб, що опинились в складних життєвих обставинах, у тому числі внаслідок воєнних дій

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
				дженням)	
7.	Забезпечення державних соціальних гарантій	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	Надання державних соціальних допомог соціально незахищеним категоріям населення
8.	Створення безбар'єрного простору для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	Забезпечення фізичної, інформаційної, цифрової, суспільної, громадянської, економічної безбар'єрності
9.	Забезпечення громадян якісними, доступними соціальними послугами	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві	Департамент соціального захисту населення обласної війсь-	Функціонування установ соціального захисту населення

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
			бюджети	кової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	області (центрів надання соціальних послуг, інтернатних закладів, територіальних центрів соціального обслуговування, структурних підрозділів соціального захисту населення в громадах та районних військових адміністраціях) в умовах воєнного стану, надання різних видів соціальних послуг населенню
10.	Оздоровлення та відпочинок дітей соціально незахищених категорій	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	Забезпечення оздоровлення та відпочинку дітей соціально незахищених категорій

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
11.	Забезпечення гуманітарних потреб населення Миколаївської області в умовах воєнного стану	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети	Миколаївська обласна військова адміністрація, департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації, управління інфраструктури обласної військової адміністрації, інші структурні підрозділи обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	Забезпечення отримання, збереження, розподілу та транспортування гуманітарної допомоги, яка надходить до Миколаївської області. Забезпечення населення Миколаївської області товарами гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану
12.	Збільшення рівня сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцеві бюджети	Служба у справах дітей обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів, виконавчі органи сільських, селищних, місь-	Забезпечення розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, збільшення відсотку влаштованих дітей до сімейних форм вихо-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
				ких рад (за узгодженням)	вання від загальної кількості дітей відповідної категорії
	2.2.4. Запобігання виникненню епідеміологічних ускладнень на території області				
1.	Реалізація заходів обласних програм у сфері охорони здоров'я відповідно до заходів обласної Програми розвитку та підтримки закладів охорони здоров'я, які належать до спільної власності територіальних громад, сіл, селищ, міст Миколаївської області, на 2020-2022 роки та надання населенню області медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, на період до 2024 року включно	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, відповідні місцеві ради, комунальні некомерційні підприємства (за узгодженням)	Забезпечення потреби населення в усіх видах спеціалізованої медичної допомоги шляхом формування і налагодження ефективного функціонування системи надання населенню доступної та високоякісної спеціалізованої допомоги і сприяння поліпшенню фінансового забезпечення закладів охорони здоров'я
2.	Упровадження програм імунізації серед усіх вікових груп для максимального захисту від контрольованих інфекцій, розширення та інтеграція ВІЛ-послуг, замісної підтримувальної терапії, послуг із профілактики туберку-	У межах фінансового ресурсу	Державний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, відповідні місцеві ради, комунальні некомер-	Упередження і зниження захворюваності, інвалідності і смертності, досягнення максимально можливих умов для

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
	льозу під час надання первинної медичної допомоги		законодавством	ційні підприємства (за узгодженням)	зміцнення здоров'я жителів області
3.	Проведення відповідних профілактичних і лікувальних заходів	У межах фінансового ресурсу	Державний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, відповідні місцеві ради, комунальні некомерційні підприємства (за узгодженням)	Упередження і зниження захворюваності, інвалідності і смертності, досягнення максимально можливих умов для зміцнення здоров'я жителів області
2.3. Забезпечення населення якісними послугами					
	2.3.1. Розвиток системи питного водопостачання та водовідведення				
1.	Продовження реалізації інвестиційного проекту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаїв» за рахунок кредитних ресурсів Європейського інвестиційного банку	У межах фінансового ресурсу	Кредитні ресурси Європейського інвестиційного банку	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, Миколаївська міська рада, МПК «Миколаївводоканал» (за узгодженням)	Забезпечення підвищення рівня доступу населення до якісної питної води
2.	Будівництво, реконструкція, капітальний ремонт об'єктів водопостачання	У межах фінансового ресурсу	Державний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, се-	Забезпечення підвищення рівня доступу населення до якісної питної води

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
			законодавством	лищних, міських рад, підприємства водопровідно-каналізаційного господарства (за узгодженням)	
3.	Упровадження колективних установок доочистки питної води в закладах соціальної сфери та місцях масового перебування людей	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством		
4.	Будівництво, реконструкція, капітальний ремонт об'єктів водовідведення	У межах фінансового ресурсу	Державний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, підприємства водопровідно-каналізаційного господарства (за узгодженням)	Забезпечення підвищення рівня доступу населення до якісної питної води
	2.3.2.Підвищення енергоефективності у комунальній сфері та житловому фонді				
1.	Стимулювання співвласників багатоквартирних будинків до впровадження	У межах фінансового	Державний бюджет	Управління житлово-комунального госпо-	Забезпечення енергоефективності та енер-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
	енергозберігаючих заходів у житловому фонді за рахунок пільгових кредитів	ресурсу	(фонд енерго-ефективності), місцеві бюджети	дарства обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	гозбереження за рахунок реалізації проєктів енергозбереження та комплексна термомодернізація житлового фонду
2.	Продовження реалізації інвестиційних проєктів сонячної, вітрової енергетики	За окремими фінансовими планами інвестиційних компаній	Кошти інвестиційних компаній	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, підприємства водопровідно-каналізаційного господарства (за узгодженням)	Збільшення частки виробництва енергії з відновлюваних джерел
3.	Розвиток виробництва теплової енергії з альтернативних видів палива для потреб опалення об'єктів житлово-комунального господарства та бюджетної сфери, в тому числі придбання мобільних котелень на альтернативному паливі	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, бюджетні установи (за узгодженням)	Забезпечення енерго-ефективності та енергозбереження за рахунок реалізації проєктів розвитку альтернативних джерел енергії на об'єктах житлово-комунального господарства та бюджетної сфери

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
4.	Придбання модульних котелень та генераторів електричної енергії для потреб підприємств комунального господарства та бюджетної сфери	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, бюджетні установи (за узгодженням)	Забезпечення енергоефективності та енергозбереження за рахунок реалізації проєктів розвитку і реконструкції систем освітлення населених пунктів
	2.3.3. Підвищення рівня комфорту середовища проживання				
1.	Надання довгострокових кредитів індивідуальним забудовникам житла в сільській місцевості (придбання, будівництво та реконструкція житла, підключення житла до інженерних мереж)	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації спеціалізована кредитно-фінансова господарська організація «Миколаївський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі»	Забезпечення житлом мешканців села
2.	Реконструкція, капітальний ремонт житлового фонду, ліфтів, внутрішньо кварталних проїздів	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві	Управління житлово-комунального господарства обласної	Забезпечення безпечної та надійної експлуатації об'єктів

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
			бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, підприємства житлово-комунального господарства (за узгодженням)	житлово-комунального господарства
3.	Впровадження нових форм ефективного управління житловим фондом за рахунок створення ОСББ, залучення управляючих компаній і управителів	У межах фінансового ресурсу	Державний бюджет (фонд енергоефективності), місцеві бюджети, співвласники багатоквартирних будинків, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, співвласники багатоквартирних будинків (за узгодженням)	Забезпечення безпечної та надійної експлуатації об'єктів житлового фонду
4.	Надання пільгових довгострокових кредитів на будівництво (придбання) житла молодим сім'ям та молодим одиноким громадянам	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної	Забезпечення житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
			чинним законодавством	військової адміністрації, Миколаївське регіональне управління Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (за узгодженням)	
5.	Забезпечення громадян, захисників і захисниць України та внутрішньо переміщених осіб доступним житлом	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджети	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації, Миколаївське регіональне управління Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (за узгодженням)	Забезпечення житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
6.	Проведення аналізу цінової ситуації на споживчому ринку області на підставі статистичних даних щодо рівня цін на соціально значущі продовольчі товари, лікарські засоби, пально-мастильні матеріали, засоби індивідуального захисту	Не потребує фінансування	-	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації, Головне управління статистики у Миколаївській області (за узгодженням)	Моніторинг цінової ситуації на споживчому ринку області
7.	Вжиття координаційних заходів щодо посилення протидії несанкціонованій стихійної торгівлі, упорядкування розміщення малих архітектурних форм і тимчасових споруд у сфері торгівлі та побутового обслуговування.	Не потребує фінансування	-	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації (у разі надходження звернень від інших виконавців заходу), районні військові адміністрації, Головне управління Національної поліції в Миколаївській області, Головне управління Держпродспоживслужби в Миколаївській області, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгоджен-	Виявлення та ліквідація місць стихійної торгівлі, узаконення торговельної діяльності із сплатою податків, уникнення загрози отруень, захворювань, епідемій

1	2	3	4	5	6
				ням)	
	2.3.4. Досягнення позитивних результатів фінансово-господарської діяльності підприємств комунального господарства				
1.	Забезпечення встановлення економічно обґрунтованих тарифів згідно з вимогами законодавства і нормативно-правовими актами	Не потребує фінансування		Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, підприємства комунального господарства (за узгодженням)	Забезпечення стабільного фінансово-економічного стану підприємств житлово-комунального господарства
2.	Планування видатків на фінансову підтримку, відшкодування різниці в тарифах для підприємств комунального господарства	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцеві бюджети	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, підприємства комунального господарства (за узгодженням)	Забезпечення стабільного фінансово-економічного стану підприємств житлово-комунального господарства

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
3.	Планування видатків на фінансову підтримку Комунального підприємства «Миколаївська обласна друкарня» Миколаївської обласної ради	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, КП «Миколаївська обласна друкарня» Миколаївської обласної ради (за узгодженням)	Забезпечення стабільного фінансово-економічного стану підприємства
2.4. Розвиток культурного і духовного середовища					
	2.4.1. Розвиток культурно-мистецьких закладів та створення умов для творчого самовираження				
1.	Відновлення спроможності закладів культури надавати сучасні, якісні культурні та освітні (у сфері культури) послуги	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Управління культури, національностей та релігій обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	Забезпечення населення області якісними культурно-освітніми послугами
2.	Вивчення та популяризація елементів нематеріальної культурної спадщини Миколаївщини	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Управління культури, національностей та релігій обласної військової адміністрації	Збереження, розвиток, відтворення і популяризація елементів нематеріальної культурної спадщини області

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
3.	Оновлення та актуалізація бібліотечних фондів публічних бібліотек	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління культури, національностей та релігій обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	Забезпечення інформаційних потреб населення області
	2.4.2. Збереження і розвиток історико-культурної та духовної спадщини, етнічної, культурної та мовної самобутності національних меншин				
1.	Відновлення установ та закладів культури, пам'яток архітектури, які пошкоджено внаслідок агресії Російської Федерації, нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний установа та закладів культури, пам'яток архітектури, у тому числі виготовлення проєктно-кошторисної документації та проведення експертизи	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний, місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації	Відновлення та поліпшення інфраструктури та якості життя населення, підвищення життєвого рівня, забезпечення стабільного розвитку систем життєзабезпечення
2.	Надання в установленому чинним законодавством України порядку фінансової підтримки обласному центру пошукових досліджень та редакційно-видавничої діяльності	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації	Проведення заходів з пошуку та впорядкування невідомих місць поховань на території області, а також доступ широ-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
					кої громадськості до достовірної перевіреної інформації у книгах, нарисах, статтях, присвячених учасникам, захисникам і захисницям України, жертвам воєн та політичних репресій, обізнаності населення щодо трагічних сторінок вітчизняної історії та долі своїх земляків, які загинули або постраждали внаслідок воєн та репресій
3.	Проведення першочергових рятівних археологічних робіт та консервація пошкоджених об'єктів культурної спадщини, які постраждали внаслідок підриву Каховської ГЕС	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління культури, національностей та релігій обласної військової адміністрації	Збереження пам'яток археології до здійснення їх комплексних наукових досліджень, відкриття нових історичних фактів, поповнення музейного фонду України та підвищення туристичної привабливості

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
	2.4.3. Формування єдиного інформаційного і культурного простору				
1.	Забезпечення інформування населення про актуальні питання соціально-економічного і суспільно-політичного життя області через медіа	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети	Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації	Забезпечення поінформованості населення щодо важливих ініціатив, пріоритетів державної та регіональної політики, актуальних питань розвитку держави та області
2.	Створення та розміщення на зовнішніх рекламних носіях соціальної реклами з важливих питань соціально-політичних подій, державних свят тощо	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації	Забезпечення поінформованості населення щодо важливих ініціатив, пріоритетів державної та регіональної політики, актуальних питань розвитку держави та області
3.	Проведення медіамоніторингу	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації	Оперативне реагування на проблемні питання життя області, що висвітлюються у медіа
4.	Створення відео-, аудіороликів з актуальних питань соціально-економічного	У межах фінансового	Обласний бюджет	Управління інформаційної діяльності та	Забезпечення відкритості діяльності ор-

1	2	3	4	5	6
	і суспільно-політичного життя держави та області	ресурсу		комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації	ганів виконавчої влади
2.5. Захист об'єктів критичної інфраструктури					
	2.5.1. Підвищення ефективності захисту об'єктів критичної інфраструктури				
1.	Придбання товарів, робіт, послуг для виконання заходів з охорони, оборони, прикриття, інженерного захисту, відновлення, ремонту об'єктів критичної інфраструктури	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Управління інфраструктури обласної військової адміністрації, департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації, Служба відновлення та розвитку інфраструктури у Миколаївській області (за узгодженням)	Забезпечення безперервного та стійкого функціонування об'єктів критичної інфраструктури
РОЗДІЛ 3. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ					
3.1. Підсилення регіональної згуртованості та просторовий розвиток					
	3.1.1. Підтримка співробітництва територіальних громад				
1.	Сприяння територіальним громадам у вирішенні місцевих проблем шляхом	У межах фінансового	Обласний бюджет	Департамент економічного розвитку та	Реалізація заходів щодо соціально-еко-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
	надання коштів обласного бюджету у вигляді субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку територіальних громад (у порядку, визначеному обласною радою)	ресурсу		регіональної політики обласної військової адміністрації спільно з іншими структурними підрозділами обласної військової адміністрації	номічного розвитку територій, спрямованих на підвищення спроможності територіальних громад області
2.	Забезпечення розвитку суб'єктів спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області та беззбиткового функціонування підприємств спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області; вжиття заходів щодо ліквідації або реорганізації на підставі рішень Миколаївської обласної ради підприємств спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Структурні підрозділи обласної військової адміністрації	Узгодження суб'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області документації на нерухоме майно та земельні ділянки з вимогами чинного законодавства України; поповнення статутного капіталу, у тому числі на виплату заробітної плати та нарахувань на неї; завершення процедури припинення та ліквідації підприємств спільної власності територіальних громад сіл, селищ,

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
					міст Миколаївської області
3.	Здійснення заходів щодо посилення контролю за ефективним використанням та збереженням майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації	Належне використання та збереження майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області, виявлення майна, яке не задіяне або неефективно використовується
4.	Матеріально-технічне та фінансове забезпечення обласної військової адміністрації, її структурних підрозділів (придбання серверів та іншого мережевого обладнання; придбання (ремонт) сучасних засобів інформатизації і зв'язку, комп'ютерної техніки, сканерів, принтерів тощо; створення комплексних систем захисту інформації; придбання (підтримка в належному стані, легалізація) програмного забезпечення; супроводження та обслуговування (у тому числі навчання користувачів) програмного забезпечення; придбання пально-мастильних матеріалів; офісних меблів, витратних матеріалів, канцелярського приладдя, папе-	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Миколаївська обласна військова адміністрація, структурні підрозділи обласної військової адміністрації	Підтримка місцевих органів влади з питань реалізації реформ та делегованих обласною радою повноважень

1	2	3	4	5	6
	<p>ру, води та квіткової продукції; інформаційно-технічне забезпечення; оплата послуг тощо); придбання інших предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю, оплата інших послуг, видатків на відрядження, судового збору тощо.</p> <p>Утримання адміністративних будівель, їх ремонт та реконструкція, оплата за оренду та охорону приміщень, комунальні та експлуатаційні послуги, здійснення заходів з енергозбереження тощо</p>				
5.	<p>Стимулювання до досягнення кращих результатів роботи наявних фахівців та залучення до роботи в обласній військовій адміністрації висококваліфікованих спеціалістів з інших галузей економіки для забезпечення якісного виконання обласною військовою адміністрацією делегованих обласною радою повноважень</p>	<p>У межах фінансового ресурсу</p>	<p>Обласний бюджет</p>	<p>Миколаївська обласна військова адміністрація, структурні підрозділи обласної військової адміністрації</p>	<p>Підтримка місцевих органів влади з питань реалізації реформ та делегованих обласною радою повноважень</p>
6.	<p>Проведення для представників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування семінарів, конференцій, нарад, навчань, практикумів, засідань «круглих столів» з питань упровадження реформ, у тому числі шляхом залучення представників центральних органів влади</p>	<p>У межах фінансового ресурсу</p>	<p>Обласний бюджет</p>	<p>Структурні підрозділи обласної військової адміністрації</p>	<p>Підтримка місцевих органів влади з питань реалізації реформ та делегованих обласною радою повноважень</p>

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
7.	Організація відряджень представників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування до інших областей з метою вивчення передового досвіду з питань адміністративно-територіальної реформи, ефективного та раціонального використання бюджетних коштів, отриманих внаслідок бюджетної децентралізації та об'єднання громад	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Миколаївська обласна військова адміністрація, структурні підрозділи обласної військової адміністрації	Підтримка місцевих органів влади з питань реалізації реформ та делегованих обласною радою повноважень
3.2. Збереження навколишнього природного середовища					
	3.2.1. Збереження особливо цінних природних територій та біорізноманіття				
1.	Реалізація заходів «Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцеві бюджети, обласний цільовий фонд охорони навколишнього природного середовища	Управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації	Стабілізація та поліпшення стану довкілля області, забезпечення стійкого стану екосистем
2.	Утримання та матеріально-технічне забезпечення діяльності регіональних ландшафтних парків («Гранітно-степове Побужжя», «Кінбурнська ко-	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації	Забезпечення статутної діяльності, утримання та матеріально-технічне забезпе-

1	2	3	4	5	6
	са», «Тилігульський», «Приінгульський»)				чення діяльності регіональних ландшафтних парків області
	3.2.3. Впровадження сучасних технологій поводження з відходами				
1.	Залучення інвестицій на будівництво комплексів з переробки твердих побутових відходів	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	Зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище за рахунок впровадження проєктів сміттєпереробки
2.	Оновлення рухомого складу спецтехніки, в тому числі для вивезення ТПВ, та контейнерного парку для збирання і вивезення ТПВ	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	Зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище за рахунок впровадження проєктів роздільного збирання твердих побутових відходів
3.3. Підвищення рівня громадської безпеки					
	3.3.1. Розвиток інфраструктури та підтримки громадських ініціатив у сфері громадської безпеки				

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
1.	Виконання заходів Цільової програми захисту населення і територій Миколаївської області від надзвичайних ситуацій на 2024-2028 роки	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління з питань цивільного захисту обласної військової адміністрації, управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, інші структурні підрозділи обласної військової адміністрації, в оперативному управлінні яких перебувають об'єкти спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області, що мають на балансі захисні споруди цивільного захисту, районні військові адміністрації; Головне управління ДСНС України у Миколаївській області (за узгодженням), органи місцевого самоврядування (за узгодженням)	Реалізація Програми сприятиме виконанню заходів цивільного захисту населення і територій Миколаївської області, підтриманню у постійній готовності територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту України
2.	Виконання заходів обласної Цільової	У межах	Обласний,	Миколаївська обласна	Навчання та трену-

Продовження додатка 1 до Програми

1	2	3	4	5	6
	програми територіальної оборони у Миколаївській області на 2022-2026 роки	фінансового ресурсу	інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	військова адміністрація, окрема бригада територіальної оборони Миколаївської області, Миколаївський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, районні військові адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (за узгодженням)	вання частин та підрозділів територіальної оборони, забезпечення підтримання їх у постійній готовності до використання за призначенням. Участь у боротьбі з диверсійно-розвідувальними силами, іншими збройними формуваннями агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями
3.	Виконання заходів обласної Комплексної програми профілактики злочинності та вдосконалення системи захисту конституційних прав і свобод громадян у Миколаївській області на 2022-2026 роки	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Миколаївська обласна військова адміністрація, правоохоронні органи (за узгодженням)	Забезпечення захисту конституційних прав і свобод громадян, поліпшення оперативної обстановки на території області, поліпшення діяльності правоохоронних органів, спрямованої на реалізацію повноважень щодо забезпечення національної

1	2	3	4	5	6
					безпеки
4.	Виконання заходів обласної Цільової програми забезпечення обороноздатності Миколаївської області та шефської допомоги військовим частинам Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, іншим військовим формуванням та підрозділам, територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки у Миколаївській області на 2022–2026 роки	У межах фінансового ресурсу	Обласний, інші місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Миколаївська обласна військова адміністрація, структурні підрозділи обласної військової адміністрації, Міністерство оборони України, військові частини та підрозділи Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, інші військові формування та підрозділи, територіальні центри комплектування та соціальної підтримки (за узгодженням)	Забезпечення високого рівня боєготовності військових частин та підрозділів Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, інших військових формувань; надійної охорони стратегічно важливих об'єктів органів державної влади і місцевого самоврядування, органів військового управління, населення, об'єктів критичної інфраструктури; надійної охорони та оборони державного кордону на території Миколаївської області; висока мобілізаційна готовність Миколаївської області

1	2	3	4	5	6
РОЗДІЛ 4. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА НА ОСНОВІ ІНОВАЦІЙНОГО ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ У СФЕРАХ, ВИЗНАЧЕНИХ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ					
4.3. Забезпечення потреби у висококваліфікованих кадрах для розвитку інноваційних виробництв					
	4.3.1. Сприяння розвитку висококваліфікованого кадрового потенціалу у сферах смарт-спеціалізації				
1.	Реалізація заходів Програми розвитку освіти Миколаївської області на 2021-2025 роки	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Департамент освіти і науки обласної військової адміністрації	Розвиток системи освіти в регіоні, забезпечення реалізації сучасних стратегічних завдань освітньої сфери
Механізм реалізації та контроль за виконанням Програми					
1.	Отримання статистичної інформації органами виконавчої влади області (збірники, бюлетені, доповіді, інформаційні матеріали по запитах, експрес-випуски тощо)	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Структурні підрозділи обласної військової адміністрації	Забезпечення виконання функціональних обов'язків органами виконавчої влади області
2.	Забезпечення вимог щодо розробки програмних документів	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації	Виконання вимог та нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України
3.	Вшанування видатних заслуг в економічній, науковій, соціально-культурній, військовій, державній, громадській та інших сферах суспільної діяльності жителів області та ін-	У межах фінансового ресурсу	Обласний бюджет	Миколаївська обласна військова адміністрація	Утвердження української державності, морального заохочення громадян за активну діяльність у

1	2	3	4	5	6
	ших областей України				розвитку економіки, науки, культури, у соціальній сфері, захисті Вітчизни, охорони конституційних прав і свобод людини, державному будівництві та громадській діяльності

Директор департаменту економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації

Олександр КОРОЛЬОВ

**ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ
економічного і соціального розвитку Миколаївської області
на 2024 рік та прогноз на 2025-2026 роки**

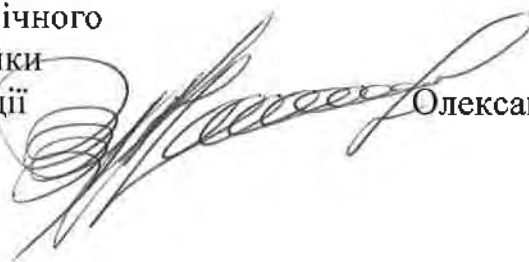
№ з/п	Показник	Одиниця виміру	2023 рік очікуваний	Прогноз		
				2024 рік	2025 рік	2026 рік
1	2	3	4	6	7	8
1.	Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту в цінах попереднього року	% до попереднього року	*	*	*	*
2.	Індекс промислової продукції	% до попереднього року	100,0	101,5	102,0	102,5
3.	Індекс сільськогосподарської продукції в усіх категоріях господарств	% до попереднього року	100,6	102,0	104,0	105,0
4.	Індекс капітальних інвестицій	% до попереднього року	*	*	*	*
5.	Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі	% до попереднього року	100,0	101,0	102,0	103,0
6.	Експорт товарів та послуг	млн дол. США	1 291	1 355,6	1 464,04	1 610,38
		% до попереднього року	67,7	105	108	110
7.	Імпорт товарів та послуг	млн дол. США	621	714,15	785,56	864,17
		% до попереднього року	56,8	115	110	110,1
8.	Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років	тис. осіб	242,0	256,5	269,3	282,8
9.	Рівень безробіття населення у віці 15–	% до робочої	23,2	19,7	16,2	13,2

Продовження додатка 2
до Програми

1	2	3	4	6	7	8
	70 років (за методологією Міжнародної організації праці)	сили відповідного віку				
10.	Фонд оплати праці найманих працівників (з урахуванням малих підприємств)	млн грн	30 501,14	35 991,34	42 469,78	50 114,34
11.	Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників	гривень	16 924,6	19 124,8	21 611,0	24 420,5
12.	Кількість малих та середніх підприємств (з урахуванням мікропідприємств) на 10 тис. осіб наявного населення області	одиниць	*	*	*	*
13.	Кількість найманих працівників на малих та середніх підприємствах (з урахуванням мікропідприємств)	% до загальної кількості найманих працівників області	*	*	*	*

*Статистичні дані відсутні (Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни»).

Директор департаменту економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації

Олександр КОРОЛЬОВ

ПЕРЕЛІК
обласних програм, які передбачається фінансувати у 2024 році

№ з/п	Назва програми	Документ про затвердження (дата і номер з урахуванням змін)	Головний розпорядник коштів
1	2	3	4
1.	Програма розвитку освіти Миколаївської області на 2021-2025 роки	Рішення обласної ради від 23.12.2020 № 28	Департамент освіти і науки обласної військової адміністрації
2.	Програма розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Миколаївській області на 2023-2027 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 10.03.2023 № 92-р	Департамент освіти і науки обласної військової адміністрації
3.	Програма розвитку малого і середнього підприємництва у Миколаївській області на 2021-2023 роки, строк дії якої продовжено на період до 2025 року включно	Рішення обласної ради від 23.12.2020 № 4,	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації

1	2	3	4
		розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 26.09.2023 № 386-р	
4.	Програма проведення приватизації майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області на 2024-2027 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 07.11.2023 № 471-р	Департамент економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації
5.	Цільова програма захисту населення і територій Миколаївської області від надзвичайних ситуацій на 2024-2028 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 24.11.2023 № 510-р	Управління з питань цивільного захисту обласної військової адміністрації
6.	Комплексна програма охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки	Рішення обласної ради від 23.12.2020 № 16	Управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації

1	2	3	4
7.	Обласна Програма увічнення пам'яті захисників і захисниць України, жертв воєн та політичних репресій у Миколаївській області на 2024-2027 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 22.10.2023 № 401-р	Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації
8.	Обласна Програма підтримки вітчизняного книговидання та популяризації української книги у Миколаївській області на 2022-2025 роки	Рішення обласної ради від 29.09.2021 № 5	Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації
9.	Обласна Програма «Культура Миколаївщини» на 2024-2026 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 04.12.2023 №528-р	Управління культури, національностей та релігій обласної військової адміністрації
10.	Обласна Цільова національно-культурна програма підтримки та сприяння розвитку етнічних спільнот Миколаївської області на 2022-2024 роки	Рішення обласної ради від 21.12.2021 № 2	Управління культури, національностей та релігій обласної військової адміністрації
11.	Програма розвитку агропромислового комплексу Миколаївської області на 2021-2025 роки	Рішення обласної ради від 29.09.2021 № 1	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації

1	2	3	4
12.	Цільова регіональна програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та поліпшення житлово-побутових умов сільського населення «Власний дім» на 2018-2023 роки», строк дії якої продовжено на період до 2024 року включно	Рішення обласної ради від 12.10.2017 № 23, розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 10.10.2023 № 419-р	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації
13.	Програма забезпечення виконання судових рішень на 2021-2023 роки, строк дії якої продовжено на період до 2024 року включно	Рішення обласної ради від 23.12.2020 № 29, розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 28.11.2023 № 515-р	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації, управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації, Миколаївська обласна рада

1	2	3	4
14.	Комплексна соціально-економічна програма забезпечення громадян житлом у Миколаївській області на 2018-2022 роки, строк дії якої продовжено на період до 2026 року включно	Рішення обласної ради від 21.12.2017 № 23, розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 28.11.2023 № 516-р	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації, управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації
15.	Програма створення (функціонування) служби містобудівного кадастру Миколаївської області на 2021-2024 роки	Рішення обласної ради від 23.12.2020 № 34	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації, управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації
16.	Обласна Програма «Питна вода Миколаївщини» на 2021-2025 роки	Рішення обласної ради від 29.09.2021 № 4	Управління житлово - комунального господарства обласної військової адміністрації
17.	Обласна Програма енергозбереження та розвитку альтернативних джерел енергії на період до 2025 року	Рішення обласної ради від 21.12.2018 № 30	Управління житлово-комунального господарства обласної військової адміністрації

1	2	3	4
18.	Цільова соціальна програма забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа у Миколаївській області на 2021-2023 рік, строк дії якої продовжено на період до 2024 року включно	Рішення обласної ради від 23.12.2020 № 10, розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 29.12.2023 № 597-р	Служба у справах дітей обласної військової адміністрації
19.	Комплексна програма захисту прав дітей Миколаївської області «Дитинство» на 2024-2027 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 15.11.2023 № 481-р	Служба у справах дітей обласної військової адміністрації
20.	Регіональний план дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Миколаївській області на 2021-2023 роки, строк дії якої продовжено на період до 2024 року включно	Рішення обласної ради від 23.12.2020 № 12, розпорядження начальника обласної військової адміністрації	Служба у справах дітей обласної військової адміністрації

1	2	3	4
		від 29.12.2023 № 598-р	
21.	Обласна Програма «Безбар'єрна Миколаївщина» на 2024-2026 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 493-р	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації
22.	Комплексна програма соціального захисту населення «Турбота» на 2024-2026 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 492-р	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації
23.	Соціальна комплексна програма підтримки сім'ї, запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2026 року в Миколаївській області	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 495-р	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації

1	2	3	4
24.	Програма відпочинку та оздоровлення дітей Миколаївської області на 2024- 2026 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 494-р	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації
25.	Програма протидії торгівлі людьми на період до 2025 року в Миколаївській області	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 496-р	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації
26.	Комплексна програма реалізації регіональної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року в Миколаївській області	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 28.04.2023 № 166-р	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації
27.	Програма зайнятості населення Миколаївської області 2024-2026 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації

1	2	3	4
		№ 497-р	
28.	Програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища в Миколаївській області на 2024-2026 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 498-р	Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації
29.	Програма розвитку фізичної культури і спорту в Миколаївській області на 2019-2022 роки, строк дії якої продовжено на період до 2024 року включно	Рішення обласної ради від 21.12.2018 № 10, розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 12.10.2022 № 356-р, від 28.11.2023 № 513-р	Управління молоді та спорту обласної військової адміністрації

1	2	3	4
30.	Програма підтримки та розвитку молоді Миколаївщини на 2021-2023 роки, строк дії якої продовжено на період до 2024 року включно	Рішення обласної ради від 23.12.2020 № 32, розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 26.09.2023 № 392-р	Управління молоді та спорту обласної військової адміністрації
31.	Програма національно-патріотичного виховання молоді Миколаївської області на 2021-2023 роки, строк дії якої продовжено на період до 2024 року включно	Рішення обласної ради від 23.12.2020 № 31, розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 26.09.2023 № 393-р	Управління молоді та спорту обласної військової адміністрації

1	2	3	4
32.	Обласна Програма розвитку та підтримки закладів охорони здоров'я, які належать до спільної власності територіальних громад, сіл, селищ, міст Миколаївської області, на 2020-2022 роки та надання населенню області медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, строк дії якої продовжено на період до 2024 року включно	Рішення обласної ради від 24 грудня 2019 року №8, розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 06.11.2023 № 468-р	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації
33.	Обласна Цільова програма територіальної оборони у Миколаївській області на 2022-2026 роки	Рішення обласної ради від 15.02.2022 № 1	Управління з питань оборонної та мобілізаційної роботи апарату обласної військової адміністрації
34.	Обласна Комплексна програма профілактики злочинності та вдосконалення системи захисту конституційних прав і свобод громадян у Миколаївській області на 2022-2026 роки	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 25.10.2022 № 382-р	Управління з питань оборонної та мобілізаційної роботи апарату обласної військової адміністрації
35.	Обласна Цільова програма забезпечення обороноздатності Миколаївської області та шефської допомоги військовим частинам Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації	Управління з питань оборонної та мобілізаційної роботи апарату обласної військової адміністрації

1	2	3	4
	України, іншим військовим формуванням та підрозділам, територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки у Миколаївській області на 2022-2026 роки	від 21.11.2022 № 424-р	
36.	Програма розвитку місцевого самоврядування в Миколаївській області на 2024-2027 роки	Рішення обласної ради від 14.09.2023 № 22	Миколаївська обласна рада

Директор департаменту економічного
розвитку та регіональної політики
обласної військової адміністрації

Олександр КОРОЛЬОВ

ПЕРЕЛІК
інвестиційних проєктів, які планується реалізувати у 2024 році

№ з/п	Найменування інвестиційного проєкту (заходу)	Строк виконання	Вартість проєкту (тис. грн)	Джерела фінансування	Відповідальні виконавці
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС					
1.	Відновлення зрошувальної системи біля смт Березнегувате Баштанського району Миколаївської області	2024 – 2027 роки	181 157,398	Державний бюджет	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації, Управління каналів річки Інгулець (за узгодженням)
2.	Відновлення зрошувальної системи біля села Павлівка Баштанського району Миколаївській області	2024 – 2027 роки	24 061,655	Державний бюджет	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації, Управління каналів річки Інгулець (за узгодженням)
3.	Відновлення зрошувальної системи біля села Новокандакове Баштанського району Миколаївської області	2024 – 2027 роки	22 020,616	Державний бюджет	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації, Управління каналів річки Інгулець (за узгодженням)
4.	Реконструкція магістрального каналу та трубопроводів, модернізація насосно-силового обладнання	2024 – 2027 роки	359 770,000	Державний бюджет	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації,

1	2	3	4	5	6
	головної насосної станції Південно-Бузької системи				Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області (за узгодженням)
5.	Створення «Наукового центру колективного користування обладнанням для проведення високоточних аналізів ґрунту, поливної води та рослинницької продукції, забруднених внаслідок бойових дій»	2024 – 2027 роки	44 365,296	Державний бюджет, власні кошти	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації, Миколаївський національний аграрний університет (за узгодженням)
6.	Створення «Навчально-науково-виробничого центру південного регіону з виробництва та переробки зерна сортів твердої пшениці»	2024 – 2027 роки	9 300,000	Державний бюджет, власні кошти	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації, Миколаївський національний аграрний університет (за узгодженням)
7.	Створення центру насінництва новітніх вітчизняних сортів зернових культур для зрошуваних і богарних земель Миколаївської області та Південного регіону	2024 – 2027 роки	14 131,400	Власні кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації, Миколаївський національний аграрний університет (за узгодженням)
Розділ 2. ОСВІТА					
1.	Капітальний ремонт закладу загальної середньої освіти, ліцею «Українківський» Галичинівської сільської ради Миколаївського	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджети	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводжен-

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
	району Миколаївської області, с. Українка, вул. Шкільна, 8				ня проєктів розвитку обласної військової адміністрації
2.	Капітальний ремонт Білозірського закладу дошкільної освіти «Чебурашка» Первомайської селищної ради Миколаївського району Миколаївської області, с. Білозірка, провулок Механічний, 2-А	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджети	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводжен- ня проєктів розвитку обласної військової адміністрації
3.	Капітальний ремонт Снігурівського ліцею Снігурівської міської ради Баштанського району Миколаївської області, м. Снігурівка, вул. Суворова, 17	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджети	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводжен- ня проєктів розвитку обласної військової адміністрації
4.	Капітальний ремонт будівель Надбузького професійного аграр- ного ліцею за адресою: Миколаїв- ська область, Миколаївський район, с. Надбузьке вул. Павла Глазого- го, 18 (у тому числі виготовлення проектно-кошторисної документа- ції та проведення експертизи)	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджети	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводжен- ня проєктів розвитку обласної військової адміністрації
5.	Капітальний ремонт навчального корпусу Миколаївського політехніч- ного фахового коледжу за адресою: м. Миколаїв, вул. Нікольська, 11-А (у тому числі виготовлення проектно-	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджети	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводжен- ня проєктів розвитку обласної військової адміністрації

1	2	3	4	5	6
	кошторисної документації та проведення експертизи)				
6.	Капітальний ремонт будівлі спального корпусу Комунального закладу фахової передвищої освіти «Миколаївський фаховий коледж фізичної культури» Миколаївської обласної ради за адресою: м. Миколаїв, вул. Погранична, 41 (у тому числі виготовлення проектно-кошторисної документації та проведення експертизи)	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проектів розвитку обласної військової адміністрації
7.	Капітальний ремонт Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти за адресою: м. Миколаїв, вул. Адміральська, 4-А	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проектів розвитку обласної військової адміністрації
8.	Нове будівництво Миколаївського ліцею № 60 Миколаївської міської ради Миколаївської області, м. Миколаїв, вул. Чорноморська, 1-А	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проектів розвитку обласної військової адміністрації
9.	Реставрація Миколаївської гімназії № 2 (пам'ятки архітектури місцевого значення «Міське дівоче училище» (друга жіноча гімназія),	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проектів розвитку обласної військової адміністрації

1	2	3	4	5	6
	II половина XIX ст.) за адресою: м. Миколаїв, вул. Адміральська, 24				
10.	Реконструкція протирадіаційного укриття (ПРУ) № 54566, яке знаходиться за адресою: вул. Першотравнева, 1-А, м. Очаків, Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації
11.	Нове будівництво захисної споруди цивільного захисту (укриття) на території Первомайського ліцею «Ерудит» Первомайської міської ради Миколаївської області за адресою: вул. Олександра Коротченка, 18-В, м. Первомайськ, Миколаївська область	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації
12.	Капітальний ремонт Очаківської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату I-III ступенів Миколаївської обласної ради за адресою: Миколаївська область, м. Очаків, вул. Лоцманська, 56	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації
13.	Капітальний ремонт будівлі дошкільного навчального закладу № 87 за адресою: м. Миколаїв, вул. Привільна, 57	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
14.	Капітальний ремонт будівлі закладу дошкільної освіти (ясла-садок) № 3 Очаківської міської ради «Сонечко» за адресою : вул. Будівельників, 29/4, м. Очаків, Миколаївська область	2024 рік	14880,000	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації
15.	Нове будівництво дошкільного навчального закладу за адресою: вул. Променева (мікрорайон «Північний»), м. Миколаїв	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради
16.	Реконструкція Коблівського закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Сонечко» за адресою: Миколаївська область, Березанський район, с. Коблеве, вул. Степова, 7	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації
17.	Капітальний ремонт Галицинівської ЗОШ І-ІІІ ступенів за адресою: вул. Миру, 23, с. Галицинове, Вітовський район, Миколаївської області	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації
18.	Реконструкція Олександрівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів з прибудовою спортивної зали за адресою: вул. Генерала Подзігуна, 244, смт Олександрівка, Вознесенський район Миколаївської області	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, обласний бюджету	Олександрівська селищна рада (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
19.	Нове будівництво захисного укриття дошкільного навчального закладу № 22 за адресою: м. Миколаїв, вул. Шевченка, буд. 38, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджету	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)
20.	Капітальний ремонт та облаштування споруд цивільного захисту (укриття) Миколаївського ліцею № 3 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, вул. Чкалова, 114, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	2024 рік	2 500,000	Державний, місцевий бюджету	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)
21.	Нове будівництво захисного укриття Миколаївської гімназії №14 імені Героя Радянського Союзу Пшеніцина Г.О. Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, вул. Свободна, 38, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджету	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)
22.	Нове будівництво захисного укриття Миколаївської гімназії №33 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, вул. Океанівська, 12, у	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджету	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)

1	2	3	4	5	6
	тому числі проєктно-вишукувальні роботи та експертиза				
23.	Капітальний ремонт системи автоматичної пожежної сигналізації та оповіщення про пожежу ДНЗ № 52 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, пров. Парусний 7-Б, у тому числі проєктно-вишукувальні роботи та експертиза	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджети	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)
24.	Капітальний ремонт системи автоматичної пожежної сигналізації та оповіщення про пожежу ДНЗ № 79 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, вул. Казарського, 1, у тому числі проєктно-вишукувальні роботи та експертиза	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджети	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)
25.	Капітальний ремонт системи автоматичної пожежної сигналізації та оповіщення про пожежу ДНЗ № 125 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, вул. Океанівська, 6, у тому числі проєктно-вишукувальні роботи та експертиза	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджети	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
26.	Капітальний ремонт автоматичної пожежної сигналізації та оповіщення про пожежу Миколаївської гімназії № 16 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, вул. Христо Ботєва, 41, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджету	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)
27.	Капітальний ремонт автоматичної пожежної сигналізації та оповіщення про пожежу Миколаївської гімназії № 26 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, вул. Чайковського, 11-А, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	2024 рік	1 150,000	Державний, місцевий бюджету	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)
28.	Капітальний ремонт автоматичної пожежної сигналізації та оповіщення про пожежу Миколаївського ліцею № 2 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, вул. Адміральська, 24, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджету	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)
29.	Капітальний ремонт автоматичної пожежної сигналізації та оповіщення про пожежу Миколаївської гімназії	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджету	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)

1	2	3	4	5	6
	№ 14 ім. Героя Радянського Союзу Пшеницина Г.О. Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, вул. Свободна, 38, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза				
30.	Капітальний ремонт автоматичної пожежної сигналізації та оповіщення про пожежу Миколаївської гімназії № 27 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Миколаїв, вул. Олександра Янати, 70, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджети	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)
31.	Капітальний ремонт будівлі загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 10 за адресою: провулок Костенка, 1, м. Вознесенськ Миколаївської області (вікна, двері, зовнішнє оздоблення, покрівля)	2024 рік	12 000,00	Державний, місцевий бюджети	Вознесенський ліцей №10 (за узгодженням)
32.	Капітальний ремонт будівлі загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 5 за адресою: вул. Матросова, 205, м. Вознесенськ Миколаївської області (вікна, двері, зовнішнє оздоблення, покрівля)	2024 рік	5 000,00	Державний, місцевий бюджети	Вознесенська загальноосвітня школа № 5 Вознесенської міської ради (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
33.	Капітальний ремонт з термомодернізацією будівель Вознесенського ліцею № 10 Вознесенської міської ради за адресою: вул. Соборності, 20, м. Вознесенськ Миколаївської області	2024 рік	168 000,00	Державний, місцевий бюджети	Управління житлово-комунального господарства та капітального будівництва Вознесенської міської ради (за узгодженням)
34.	Будівництво швидкоспоруджуваної захисної споруди цивільного захисту (модульного типу) Вознесенської загальноосвітньої школи I-III ступенів №6 за адресою: вул. Героїв України, 5, м. Вознесенськ Миколаївської області	2024 рік	60 000,00	Державний, місцевий бюджети	Управління житлово-комунального господарства та капітального будівництва Вознесенської міської ради (за узгодженням)
35.	Будівництво швидкоспоруджуваної захисної споруди цивільного захисту (модульного типу) Вознесенською ліцею №10 за адресою: вул. Соборності 20, м. Вознесенськ Миколаївської області	2024 рік	60 000,00	Державний, місцевий бюджети	Управління житлово-комунального господарства та капітального будівництва Вознесенської міської ради (за узгодженням)
36.	Будівництво швидкоспоруджуваної захисної споруди цивільного захисту (модульного типу) КЗДО № 15 "Горобинка" за адресою: вул. Центральна садиба 6-Б, м. Вознесенськ Миколаївської області	2024 рік	10 000,00	Державний, місцевий бюджети	Управління житлово-комунального господарства та капітального будівництва Вознесенської міської ради (за узгодженням)

1	2	3	4	5	6
37.	Будівництво швидкоспоруджуваної захисної споруди цивільного захисту (модульного типу) Вознесенської ЗОШ №7 ВМР за адресою: вул. Шевченка 14, м. Вознесенськ Миколаївської області	2024 рік	30 000,00	Державний, місцевий бюджету	Управління житлово-комунального господарства та капітального будівництва Вознесенської міської ради (за узгодженням)
38.	Капітальний ремонт будівлі Новомиколаївського закладу дошкільної освіти «Дзвіночок» Первомайської селищної ради Миколаївської області за адресою: Миколаївська область, Миколаївський район, с. Новомиколаївка, вул. Жовтнева, 26	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцевий бюджету	Відділ освіти Первомайської селищної ради (за узгодженням)
39.	Капітальний ремонт будівлі Первомайського закладу дошкільної освіти ясла-садок «Золотий ключик» Первомайської селищної ради Миколаївської області за адресою: Миколаївська область, Миколаївський район, смт Первомайське, вул. Центральна, 4	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцевий бюджету	Відділ освіти Первомайської селищної ради (за узгодженням)
40.	Нове будівництво будівлі протирадіаційного укриття ПРУ Полігонівського ліцею Шевченківської сільської ради Миколаївської	2024 рік	15 000,0	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток окремих територій або	Відділ освіти, молоді та спорту Шевченківської сільської ради (за узгодженням)

1	2	3	4	5	6
	області на 250 осіб за адресою: с-ще Полігон, вул. Тимірязева, 1			кошти міжнародних донорів	
41.	Капітальний ремонт з теплоізоляції огорожувальних конструкцій Шевченківського ліцею Шевченківської сільської ради Миколаївської області, за адресою: с. Шевченкове, вул. Шевченка, 3, який проводиться в рамках ліквідації наслідків надзвичайної ситуації воєнного характеру	2024 рік	20 012,3	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток окремих територій або кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, молоді та спорту Шевченківської сільської ради (за узгодженням)
42.	Капітальний ремонт внутрішніх приміщень будівлі Шевченківського ліцею Шевченківської сільської ради Миколаївської області за адресою: с. Шевченкове, вул. Шевченка, 3, який проводиться у зв'язку з пошкодженням внаслідок агресії Російської Федерації	2024 рік	49 820,0	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток окремих територій або кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, молоді та спорту Шевченківської сільської ради (за узгодженням)
43.	Капітальний ремонт покрівлі Центрального ліцею Шевченківської сільської ради Миколаївської області, за адресою: с. Центральне, вул. Суворова, 1-В, який проводиться в рамках ліквідації наслідків надзвичайної ситуації воєнного характеру	2024 рік	5 003,6	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток окремих територій або кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, молоді та спорту Шевченківської сільської ради (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
44.	Капітальний ремонт з теплоізоляцією огорожувальних конструкцій Центрального ліцею Шевченківської сільської ради Миколаївської області, за адресою: с. Центральне, вул. Суворова, 1-В, який проводиться в рамках ліквідації наслідків надзвичайної ситуації воєнного характеру	2024 рік	5 439,9	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток окремих територій або кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, молоді та спорту Шевченківської сільської ради (за узгодженням)
45.	Реконструкція дошкільного навчального закладу «Малютко» з благоустроєм території за адресою: вул. Первомайська, 5, в с. Синюхин Брід Первомайського району Миколаївської області	2024 рік	19 438,037	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток окремих територій, місцевий бюджет	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Синюхино-Брідської сільської ради (за узгодженням)
46.	Реконструкція Баштанської ЗОШ № 2 I-III ст. Впровадження концепції «Нової української школи» на базі Баштанської ЗОШ № 2 I-III ст.	2024 рік	24 600,00	Державний, місцевий бюджету, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)
47.	Капітальний ремонт Баштанського опорного закладу ЗСО I-III ст. №1 за адресою: вул. Героїв Небесної сотні, 32	2024 рік	100 000,00	Державний, місцевий бюджету, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
48.	Капітальний ремонт Будинку дитячої та юнацької творчості	2024 рік	4 000,000	Державний, місцевий бюджети, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)
49.	Капітальний ремонт покрівлі ЗДО «Дюймовочка»	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджети, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)
50.	Будівництво модульного укриття Добренського ліцею Баштанської міської ради	2024 рік	9 750, 000	Державний, місцевий бюджети, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)
51.	Будівництво модульного укриття Єгорівського ліцею Баштанської міської ради	2024 рік	9 750, 000	Державний, місцевий бюджети, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)
52.	Будівництво модульного укриття ЗДО «Віночок» Баштанської міської ради	2024 рік	5 640,000	Державний, місцевий бюджети, грантові кошти,	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
				інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Баштанської міської ради (за узгодженням)
53.	Створення безпечних умов для учнів та працівників ліцею «Темп» Баштанської міської ради (капітальний ремонт підвального приміщення)	2024 рік	1 450,000	Державний, місцевий бюджети, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)
54.	Будівництво модульного укриття ЗДО «Дюймовочка» Баштанської міської ради	2024 рік	5 640,000	Державний, місцевий бюджети, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)
55.	Будівництво модульного укриття ЗДО «Чебурашка» Баштанської міської ради	2024 рік	4 600,000	Державний, місцевий бюджети, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)
56.	Створення безпечних умов для учнів та працівників ЗДО «Ягідка» Баштанської міської ради (поточний ремонт підвального приміщення)	2024 рік	2 600,000	Державний, місцевий бюджети, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
57.	Створення безпечних умов для учнів та працівників Плющівського ліцею Баштанської міської ради (капітальний ремонт підвального приміщення)	2024 рік	2 000,000	Державний, місцевий бюджети, грантові кошти, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)
58.	Капітальний ремонт фасаду будівлі Ганнівської гімназії (утеплення зовнішніх стін) за адресою: вул. Центральна, 48, с. Ганнівка Баштанського району Миколаївської області	2024 рік	3 500,000	Державний, місцевий бюджети	Софіївська сільська рада (за узгодженням)
59.	Придбання шкільного автобуса	2024 рік	3 000,000	Державний, місцевий бюджети	Софіївська сільська рада (за узгодженням)
60.	Нове будівництво Березнегуватського ліцею Березнегуватської селищної ради за адресою: вул. Партизанська, 18, смт Березнегувате Баштанського району Миколаївської області	2024-2026 роки	200 000,000	Державний, місцевий бюджети	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Березнегуватської селищної ради (за узгодженням)
61.	Капітальний ремонт Березнегуватської гімназії № 1 Березнегуватської селищної ради, розташованої за адресою: Миколаївська область, Баштанський район, смт Березнегувате, вул. Миру, 24 (корпус А, В)	2024-2025 роки	27 668,681	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Березнегуватської селищної ради (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
62.	Капітальний ремонт Мурахівського ліцею Березнегуватської селищної ради за адресою: Миколаївська область, Баштанський район, с. Мурахівка, вул. Центральна, 40-А (корпус А, Б)	2024-2025 роки	38 638,324	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Березнегуватської селищної ради (за узгодженням)
63.	Споруда подвійного призначення (СПП) для Ольшанського закладу дошкільної освіти Ольшанської селищної ради Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	12 000,000	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)
64.	Споруда подвійного призначення (СПП) для Ольшанського ліцею Ольшанської селищної ради Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	24 000,000	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)
65.	Протирадіаційне укриття (реконструкція) для Ковалівського ліцею Ольшанської селищної ради Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	6 000,000	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)
66.	Капітальний ремонт системи автоматичної пожежної сигналізації та системи керування евакуюванням людей в частині систем оповіщення про пожежу в Ковалівському ЗЗСО (заклад загальної середньої освіти) за	2024 рік	1 222,128	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)

1	2	3	4	5	6
	адресою: Миколаївська область, Миколаївський район, с. Ковалівка, вул. Першотравнева, 45				
67.	Капітальний ремонт системи автоматичної пожежної сигналізації та системи керування евакуюванням людей в частині систем оповіщення про пожежу в Шостаківському ЗЗСО (заклад загальної середньої освіти) за адресою: Миколаївська область, Миколаївський район, с. Шостакове, вул. Шкільна, 9	2024 рік	770,549	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)
68.	Капітальний ремонт системи автоматичної пожежної сигналізації та системи керування евакуюванням людей в частині систем оповіщення про пожежу в Трихатському закладі загальної середньої освіти за адресою: вул. Валентини Степанової, 41, с. Трихати, Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	951,811	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)
69.	Капітальний ремонт системи автоматичної пожежної сигналізації та системи керування евакуюванням людей в частині систем оповіщення про пожежу в Ольшанському закладі	2024 рік	892,068	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)

1	2	3	4	5	6
	дошкільної освіти за адресою: вул. Костянтина Ольшанського, 17-А, смт Ольшанське Миколаївського району Миколаївської області				
70.	Капітальний ремонт покрівлі Трихатського ДНЗ за адресою: вул. Центральна, 60, с. Трихати Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	1 356,866	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)
71.	Капітальний ремонт з утеплення фасаду ЗДО за адресою: вул. Центральна, 60, в с. Трихати, Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	1 607,260	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)
72.	Капітальний ремонт з утепленням фасаду будівлі ЗДО за адресою: вул. Костянтина Ольшанського, 17-А, смт Ольшанське, Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	3 905,501	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)
73.	Капітальний ремонт приміщень басейну ЗДО за адресою: вул. Костянтина Ольшанського, 17-А, смт Ольшанське Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	2 991,128	Кошти міжнародних донорів	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Ольшанської селищної ради (за узгодженням)
74.	Нове будівництво укриття для Казанківського ЗДО «Теремок» Казанківської селищної ради	2024 рік	35 000,000	Державний, місцевий бюджети,	Відділ освіти, молоді та спорту Казанківської селищної ради

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
				інші джерела не заборонені чинним законодавством	(за узгодженням)
75.	Нове будівництво укриття для Казанківського ліцею Казанківської селищної ради	2024 рік	20 000,000	Державний, місцевий бюджети, інші джерела не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту Казанківської селищної ради (за узгодженням)
76.	Капітальний ремонт протирадіаційного укриття № 53358, вбудованого в будівлю Українківського ЗДО, за адресою: вул. Гуменюка, 36-А, с. Українка Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	7 957,324	Державний бюджет	Господарська група відділу освіти, культури, молоді та спорту Галичинівської сільської ради (за узгодженням)
77.	Нове будівництво протирадіаційного укриття в Олександрівському ліцеї ім. Т. Г. Шевченка за адресою: вул. Генерала Родзігуна, 244, у смт Олександрівка Вознесенського району Миколаївської області	2024 рік	36 208,162	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Олександрівської селищної ради (за узгодженням)
78.	Реконструкція протирадіаційного укриття (ПРУ) будівлі Баштанського ліцею № 1 Баштанської міської ради Миколаївської області за адресою: вул. Героїв Небесної Сотні, 32-А, м. Баштанка Баштанського району Миколаївської області	2024 рік	14 367,097	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Баштанської міської ради (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
79.	Будівництво захисної споруди цивільного захисту (цивільної оборони) ПРУ за адресою: вул. Шкільна, 2, с. Коблеве Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	35 848,447	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Коблівської сільської ради (за узгодженням)
80.	Капітальний ремонт приміщень ПРУ № 52333 Березанського ліцею Березанської селищної ради Миколаївської області за адресою: вул. Центральна, 50, смт Березанка Миколаївського району Миколаївської області	2024 рік	16 537,685	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Березанської селищної ради (за узгодженням)
81.	Нове будівництво захисної споруди цивільного захисту Арбузинського ліцею № 2 ім. Т. Г. Шевченка Арбузинської селищної ради Миколаївської області	2024 рік	37 559,273	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Арбузинської селищної ради (за узгодженням)
82.	Нове будівництво захисної споруди цивільного захисту Миколаївської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату I-III ступенів № 7 Миколаївської обласної ради за адресою: м. Миколаїв, вул. Курортна, 14-А	2024 рік	38 000,000	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації

1	2	3	4	5	6
Розділ 3. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО					
I. Проекти розвитку					
1.	Розвиток системи водопостачання та водовідведення у м. Николаєві	2024 рік	130 000,0	Європейський інвестиційний банк (15,54 млн євро); фонд Е5Р	Виконавчий комітет Николаївської міської ради, МКП «Николаївводоканал» (за узгодженням)
2.	Реконструкція Казанківського групового водопроводу з метою забезпечення населених пунктів Єланецького району Николаївської області централізованим питним водопостачанням	2024-2025 роки	183 403,577	Державний, місцевий бюджети	Регіональний офіс водних ресурсів у Николаївській області, виконавчий комітет Єланецької селищної ради (за узгодженням)
3.	Термомодернізація багатоквартирного житлового фонду	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Фонд енергоефективності, співвласники багатоквартирних будинків	Виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад, голови ОСББ (за узгодженням)
4.	Реконструкція Жовтневого водосховища (з виготовленням ПКД)	2024-2025 роки	4 300 000,0	Державний, інші місцеві бюджети	Виконавчий комітет Николаївської міської ради (за узгодженням)
5.	Реконструкція групового водопроводу з метою забезпечення населених пунктів Баштанського, Вознесенського районів Николаївської області централізованим питним водопостачанням (з виготовленням ПКД)	2024-2025 роки	400 000,0	Державний, місцевий бюджети	Регіональний офіс водних ресурсів у Николаївській області, виконавчий комітет Єланецької селищної ради (за узгодженням)

1	2	3	4	5	6
II. Відновлення пошкоджених/зруйнованих об'єктів					
6.	Реконструкція очисних споруд водопроводу м. Миколаєва	2024 рік	945,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)
7.	Капітальний ремонт водоводу 1400 мм Дніпро-Миколаїв с. Киселівка, Херсонська область	2024 рік	8 500,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)
8.	Реконструкція Галицинівських очисних споруд водовідведення по пр. Богоявленський, 600 в м. Миколаєві	2024 рік	13 850,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)
9.	Капітальний ремонт очисних споруд водопроводу по вул. Янтарна, 324-Є в м. Миколаєві	2024 рік	1 435,4	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)
10.	Реконструкція адмінбудівлі та блоку виробничих приміщень КП «Водопостачання м. Вознесенська» по вул. Михайлівська, 2 в м. Вознесенськ	2024 рік	1 074,7	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Вознесенської міської ради (за узгодженням)
11.	Реконструкція каналізаційної насосної станції № 3 ТОВ «БОС», с. Таборівка, вул. Єланецьке шосе, 11	2024 рік	225,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Вознесенської міської ради (за узгодженням)
12.	Заміна башти Рожновського в селищі Мартинівське Вознесенського району	2024 рік	680,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Прибужанівської сільської ради (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
13.	Заміна башти Рожновського в селищі Мартинівське Вознесенського району	2024 рік	680,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Прибужанівської сільської ради (за узгодженням)
14.	Заміна башти Рожновського в селі Прибузьке Миколаївського району	2024 рік	680,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Галицинівської сільської ради (за узгодженням)
15.	Заміна башти Рожновського в селі Лимани Миколаївського району	2024 рік	680,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Галицинівської сільської ради (за узгодженням)
16.	Заміна башти Рожновського в селі Лупареве Миколаївського району	2024 рік	680,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Галицинівської сільської ради (за узгодженням)
17.	Заміна башти Рожновського в селі Українка Миколаївського району	2024 рік	680,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Галицинівської сільської ради (за узгодженням)
18.	Заміна башти Рожновського в селі Степова Долина Миколаївського району	2024 рік	680,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Галицинівської сільської ради (за узгодженням)
19.	Заміна башти Рожновського в селі Широке Баштанського району	2024 рік	680,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Широківської сільської ради (за узгодженням)
20.	Заміна башти Рожновського в селі Червона Долина Баштанського району	2024 рік	680,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Широківської сільської ради (за узгодженням)
21.	Капітальний ремонт водопроводу по вул. Берегового, м. Баштанка,	2024 рік	3 000,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Баштанської міської ради (за узгодженням)

1	2	3	4	5	6
	Баштанської ТГ Баштанського району Миколаївської області				
22.	Реконструкція котельні по вул. Новозаводська, 48 в м. Миколаєві (встановлення вікон)	2024 рік	19,843	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)
23.	Реконструкція котельні по вул. Біла, 71 в м. Миколаєві (встановлення вікон)	2024 рік	809,266	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)
24.	Відновлення пошкодженого/зруйнованого житлового фонду	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцевий бюджети, співвласники багатоквартирних будинків	Виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад, голови ОСББ, керівники управляючих компаній (за узгодженням)
25.	Придбання (відновлення) спеціалізованої техніки на заміну пошкодженої/зруйнованої	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцевий бюджети	Виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад, підприємства-перевізники (за узгодженням)
26.	Придбання (відновлення) контейнерів на заміну пошкоджених/зруйнованих	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцевий бюджети	Виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад, підприємства-перевізники (за узгодженням)
III. Ліквідація аварійності водопровідно-каналізаційних мереж м. Миколаєва					
27.	Реконструкція сталевих водопроводу D=100 мм, довжиною 77км в м. Миколаєві	2024 рік	65 000,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
28.	Реконструкція сталевого водопроводу D=300 м, довжиною 101км в м. Миколаєві	2024 рік	342 000,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)
29.	Реконструкція сталевого водопроводу D=500 мм, довжиною 5 км в м. Миколаєві	2024 рік	150 000,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)
30.	Реконструкція сталевого водопроводу D=700 мм, довжиною 4 км в м. Миколаєві	2024 рік	220 000,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)
31.	Реконструкція сталевого водопроводу D=1000 мм, довжиною 4 км в м. Миколаєві	2024 рік	423 000,0	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (за узгодженням)
32.	Реконструкція водогону Д 1000 мм по мкр Богоявленський від водопровідних очисних споруд за адресою: вул. Янтарна, 324-Є до вул. 2-га Січова, м. Миколаїв	2024 рік	196 973,129	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
33.	Реконструкція водогону Д 1000 мм по мкр. Богоявленський від вул. 2-га Січова до вул. Приміська, м. Миколаїв	2024 рік	185 419,069	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
34.	Реконструкція водогону Д 1000 мм по вул. Молодіжна від вул. Приміська до вул. Турбінна, м. Миколаїв	2024 рік	315 987,552	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
35.	Реконструкція водогону Д 1000 мм по вул. Новозаводська та	2024 рік	296 638,922	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради,

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
	просп. Миру від вул. Турбінна до НСВ III за адресою: вул. Миколаївська, 14, м. Миколаїв				МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
36.	Реконструкція водогону Д 500 мм по просп. Центральний від вул. Маршала Василевського до вул. 3-тя Слобідська, м. Миколаїв	2024 рік	49 531,089	Державний, місцевий бюджет	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
37.	Реконструкція водогону Д 500 мм по просп. Центральний від вул. 3-я Слобідська до вул. Мала Морська, м. Миколаїв	2024 рік	47 161,913	Державний, місцевий бюджет	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
38.	Реконструкція водогону Д 600 мм по вул. Садовій від вул. Чкалова до вул. Нікольська, м. Миколаїв	2024 рік	44 568,94	Державний, місцевий бюджет	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
39.	Реконструкція водогону Д 600 мм по вул. Садовій та по вул. Набережна від вул. Нікольська до р. Інгул, м. Миколаїв	2024 рік	44 450,12	Державний, місцевий бюджет	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
40.	Реконструкція дюкера в мкр Соляні через р. Інгул, 2 нитки Д 500 мм, м. Миколаїв	2024 рік	50 406,621	Державний, місцевий бюджет	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
41.	Реконструкція водогону Д 600 мм по просп. Героїв України та по пров. Парусний від дюкера до вул. Флотська, м. Миколаїв	2024 рік	82 827,809	Державний, місцевий бюджет	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)

1	2	3	4	5	6
42.	Реконструкція водогону Д 600 мм по вул. Флотська від пров. Парусний до вул. А. Шептицького, м. Миколаїв	2024 рік	46 581,766	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
43.	Реконструкція водогону Д 600 мм по вул. Флотська від вул. А. Шептицького до НСВ «Північний» за адресою: вул. Архітектора Старова, 3/1, м. Миколаїв	2024 рік	43 582,382	Державний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал» (за узгодженням)
Розділ 4. КУЛЬТУРА					
1.	Капітальний ремонт приміщень КЗК «Обласний палац культури», фонтану-градирні, площі біля фонтану та площі біля будівлі, модернізація сценічного комплексу, оновлення звукового та світлового обладнання, автоматична система пожежогасіння, реконструкція глядацького залу та площі для без бар'єрного користування ними людьми з інвалідністю (м. Миколаїв, пл. Суднобудівників, 3)	2024-2025 роки	159 000,0	Обласний бюджет	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації, управління культури, національностей та релігій обласної військової адміністрації
2.	Капітальний ремонт будівлі навчального корпусу Миколаївського коледжу музичного мистецтва, у тому числі захисної	2024 рік	100 000,0	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним	Департамент містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів

1	2	3	4	5	6
	споруди, що знаходиться на балансі навчального закладу (м. Миколаїв, вул. Соборна, 10)			законодавством	розвитку обласної військової адміністрації, управління культури, національностей та релігій обласної військової адміністрації
Розділ 5. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я					
1.	Капітальний ремонт даху терапевтичного корпусу КНП «Врадіївська Центральна районна лікарня» за адресою: Миколаївська область, Первомайський район, смт Владіївка, вул. Аграрна, 2	2024-2025 роки	6 057,300	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації , Врадіївська селищна рада (за узгодженням)
2.	Відкриття на базі Некомерційного комунального підприємства «Южноукраїнський міський центр первинної медико-санітарної допомоги» комунальної аптеки	2024 рік	2 500,000	Місцевий бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації , Южноукраїнська міська рада (за узгодженням)
3.	Створення реабілітаційного відділення на базі Некомерційного комунального підприємства «Южноукраїнський міський центр первинної медико-санітарної допомоги»	2024 рік	3 000,000	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації , Южноукраїнська міська рада (за узгодженням)
4.	Капітальний ремонт частини приміщення нежитлової будівлі Ю-1 «Центр реабілітації» КП «КНП Вознесенський МЦ ПМСД» за	2024-2026 роки	43 150,726	Місцевий бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Вознесенська міська рада

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
	адресою: м. Вознесенськ, вул. 228-ї Стрілецької дивізії, 26 Миколаївської області				(за узгодженням)
5.	Капітальний ремонт КНП «Кривоозерська БЛ» за адресою: Миколаївська область, смт Криве Озеро, вул. Шевченка, 59 (Капітальний ремонт даху приміщення лікувального корпусу та капітальний ремонт системи водопостачання та водовідведення приміщення поліклініки). Коригування	2024 рік	11 018,986	Державний, місцевий бюджети	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Кривоозерська селищна рада (за узгодженням)
6.	Поточний ремонт споруди цивільного захисту (укриття) в підвальному приміщенні КНП «Кривоозерська багатoproфільна лікарня» Кривоозерської селищної ради	2024 рік	3 313,673	Державний, місцевий бюджети	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Кривоозерська селищна рада (за узгодженням)
7.	Капітальний ремонт ганків з благоустроєм прилеглої території КНП «Братська лікарня» Братської селищної ради Миколаївської області	2024 рік	2 304,408	Місцевий бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Братська селищна рада (за узгодженням)
8.	Реконструкція будівлі поліклініки КНП «Баштанська багатoproфільна лікарня» Баштанської міської ради за	2024 рік	71 879,900	Державний бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Баштанська міська рада

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
	адресою: Миколаївська область, м. Баштанка, вул. Ювілейна, 3				(за узгодженням)
9.	Реконструкція будівлі лікувального корпусу КНП «Баштанська багатопрофільна лікарня» Баштанської міської ради Миколаївської області за адресою: м. Баштанка, вул. Ювілейна 3	2024 рік	35 304,662	Державний бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Баштанська міська рада (за узгодженням)
10.	Капітальний ремонт із термосанацією фасадів головного корпусу КНП «Первомайська ЦРЛ» за адресою: вул. Амосова Миколи Академіка, 28, м. Первомайськ Миколаївської області	2024-2025 роки	11 950,400	Місцевий бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Первомайська міська рада (за узгодженням)
11	Капітальний ремонт приміщень педіатричного, терапевтичного, дитячого хірургічного, дитячого відділення анестезіології з ліжками інтенсивної терапії КНП «Первомайська центральна міська багато-профільна лікарня» Первомайської міської ради за адресою: вул. Толбухіна, 128, м. Первомайськ Миколаївської області	2024 рік	6 000,000	Місцевий бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Первомайська міська рада (за узгодженням)
12.	Нове будівництво амбулаторії загальної практики сімейної медицини за адресою: вул. Панаса	2024 рік	6 000,000	Місцевий бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації,

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
	Саксаганського, м. Первомайськ Миколаївської області				Первомайська міська рада (за узгодженням)
13.	Поточний ремонт четвертого поверху консультативної поліклініки (коридор, 2 кабінети, встановлення дверей та вікон) КНП «Первомайський міський центр первинної медико-санітарної допомоги» Первомайської міської ради	2024 рік	5 000,000	Місцевий бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Первомайська міська рада (за узгодженням)
14.	Поточний ремонт частини нежитлового приміщення відділення реабілітації КНП «Первомайський міський центр первинної медико-санітарної допомоги» Первомайської міської ради за адресою: Бульвар Миру, 53, м. Первомайськ Миколаївської області (грязьове відділення)	2024 рік	5 000,000	Місцевий бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Первомайська міська рада (за узгодженням)
15.	Капітальний ремонт стаціонару КНП «Березнегуватська центральна районна лікарня»	2024-2025 роки	700,000	Державний, місцевий бюджети	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Березнегуватська селищна рада (за узгодженням)
16.	Капітальний ремонт будівлі поліклініки КНП «Березнегуватська центральна районна лікарня»	2024 рік	14 422,200	Державний бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Березнегуватська селищна рада (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
17.	Капітальний ремонт утеплення будівлі хірургічного корпусу КП «КНП Вознесенська БЛ» Вознесенської міської ради за адресою: вул. 228-ї Стрілецької дивізії, 26, м. Вознесенськ Миколаївської області	2024 рік	35 000,000	Державний, місцевий бюджету	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Вознесенська міська рада (за узгодженням)
18.	Капітальний ремонт частини приміщень I-го поверху осі 7-15 будівлі педіатрії КП «КНП Вознесенська БЛ» Вознесенської міської ради за адресою: вул. 228-ї Стрілецької дивізії, 26, м. Вознесенськ Миколаївської області	2024 рік	7 703,902	Державний, місцевий бюджету	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Вознесенська міська рада (за узгодженням)
19.	Капітальний ремонт відділення анестезіології та інтенсивної терапії в будівлі хірургічного корпусу КП «КНП Вознесенська БЛ» Вознесенської міської ради за адресою: вул. 228-ї Стрілецької дивізії, 26, м. Вознесенськ Миколаївської області	2024 рік	15 200,000	Державний, місцевий бюджету	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, Вознесенська міська рада (за узгодженням)
20.	Будівництво сучасного лікувально-діагностичного комплексу в м. Миколаєві, який об'єднає функції	2024-2027 роки	Орієнтовна вартість проекту становить	Інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
	декількох діючих медичних закладів в один потужний (кластерна лікарня)		85,5 млн євро		
21.	Будівництво дитячого діагностичного центру з бомбосховищем та переходом до стаціонарного корпусу на базі КНП ММР «Міська дитяча лікарня № 2», за адресою: м. Миколаїв, вул. Рюміна, 5	2024-2027 роки	Орієнтовна вартість проекту становить 450 млн грн	Інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради, КНП ММР «Міська дитяча лікарня №2» (за узгодженням)
22.	Створення перинатального центру II рівня надання медичної допомоги з концентрацією акушерсько-гінекологічно-неонатальної допомоги на базі КНП ММР «Пологовий будинок № 3»	2024-2027 роки	148 000,000	Місцевий бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради, КНП ММР «Пологовий будинок №3» (за узгодженням)
23.	Створення реабілітаційного центру, у тому числі для постраждалих внаслідок воєнних дій на базі КНП ММР «Міська лікарня № 4»	2024-2026 роки	10 000,000	Місцевий бюджет, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради, КНП ММР «Міська лікарня № 4» (за узгодженням)
24.	Нове будівництво водно-оздоровчого комплексу з літнім майданчиком для реабілітаційного центру, у тому числі для постраждалих унаслідок воєнних дій, на базі КНП ММР «Міська лікарня № 4»	2024-2026 роки	8,0 млн євро	Інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради, КНП ММР «Міська лікарня № 4» (за узгодженням)

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
25.	Капітальний ремонт приміщень Комунального некомерційного підприємства «Миколаївський обласний центр онкології» Миколаївської обласної ради за адресою: Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Миколаївська, буд. 18	2024-2024 роки	9 319,245	Державний, обласний бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, департамент містобудування архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації
26.	Будівництво споруд цивільного захисту (бомбосховища) в Комунальному некомерційному підприємстві «Миколаївський обласний будинок дитини» Миколаївської обласної ради за адресою: м. Миколаїв, вул. Курортна, 7-Б	2024 рік	У межах фінансового ресурсу	Державний, місцевий бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, департамент містобудування архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації
27.	Нове будівництво будівель психоневрологічного відділення Комунального некомерційного підприємства «Миколаївський обласний центр психічного здоров'я» Миколаївської обласної ради за адресою: м. Миколаїв, вулиця 2-а Екіпажна, 4	2024 рік	200 253,401	Державний, обласний бюджети	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, департамент містобудування архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації
28.	Капітальний ремонт захисної споруди цивільного захисту Комунального некомерційного	2024-2025 роки	22 800,000	Державний, обласний бюджети	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, департамент

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
	підприємства «Миколаївський обласний клінічний госпіталь ветеранів війни» Миколаївської обласної ради за адресою: м. Миколаїв, вул. Київська, 1				містобудування архітектури, капітального будівництва та супроводження проектів розвитку обласної військової адміністрації
29.	Капітальний ремонт захисної споруди цивільного захисту Комунального некомерційного підприємства «Миколаївська обласна клінічна стоматологічна поліклініка» Миколаївської обласної ради за адресою: м. Миколаїв, вул. Дунаєва, 39-А	2024 рік	4 832,966	Обласний бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, департамент містобудування архітектури, капітального будівництва та супроводження проектів розвитку обласної військової адміністрації

Директор департаменту економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації

Олександр КОРОЛЬОВ

Продовження додатка 4
до Програми

1	2	3	4	5	6
	підприємства «Миколаївський обласний клінічний госпіталь ветеранів війни» Миколаївської обласної ради за адресою: м. Миколаїв, вул. Київська, 1				містобудування архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації
29.	Капітальний ремонт захисної споруди цивільного захисту Комунального некомерційного підприємства «Миколаївська обласна клінічна стоматологічна поліклініка» Миколаївської обласної ради за адресою: м. Миколаїв, вул. Дунаєва, 39-А	2024 рік	4 832,966	Обласний бюджет	Управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, департамент містобудування архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації

Директор департаменту економічного розвитку та регіональної політики обласної військової адміністрації

Олександр КОРОЛЬОВ